

Prezydent Miasta Będzina

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina

**Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX/79/2011 Rady Miejskiej
Będzina z dnia 18 kwietnia 2011 r.**

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	
1.1.	Podstawy formalno – prawne	4
1.2.	Zastosowania studium i zakres ustaleń	8
	Diagnoza aktualnej sytuacji i uwarunkowań gminy	9
1.3.	Synteza informacji o mieście w stanie istniejącym	9
1.3.1.	Będzin w strukturze osadniczej regionu	9
1.3.2.	Struktura przestrzenna i użytkowanie terenów	
1.3.3.	Ochrona środowiska	11
1.3.4.	Gospodarka odpadami	11
1.3.5.	Ochrona wód i gruntów	14
1.3.6.	Ochrona powietrza	17
1.3.7.	Warunki akustyczne	20
1.4.	Problemy miasta	23
2.	CELE ROZWOJU	25
2.1.	Identyfikacja miasta	25
2.2.	Podstawowe cele przestrzennego rozwoju miasta wraz z kierunkami działań	25
3.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	35
3.1	Zasady zagospodarowania przestrzennego	35
3.2	Ogólne kierunki zagospodarowania przestrzennego	36
3.3	Struktura przestrzenna i funkcje obszarów	37
3.4	Struktura przyrodnicza	38
3.4.1.	Ekologiczny system obszarów chronionych	38
3.4.1.1.	Obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną prawną na podstawie przepisów szczególnych	39
3.4.1.2.	Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego wymagające ochrony przepisami prawa miejscowego	41
3.4.2	Biologiczne i społeczne standardy terenów zainwestowanych	42
3.4.3	Rolnicza przestrzeń miasta (granica polno - leśna)	42
3.4.4	Bezpieczeństwo powodziowe	43
3.5	Środowisko kulturowe	43
3.6	Kierunki rozwoju zagospodarowania	44
3.6.1	Kierunki przekształceń i rozwoju zabudowy mieszkaniowo - usługowej	45
3.6.2.	Kierunki rozwoju zagospodarowania rekreacyjno – sportowego	45
3.7	Kierunki rozwoju komunikacji	46
3.7.1.	Sieć drogowo - uliczna	
3.7.2.	Komunikacja publiczna	
3.7.3.	Transport towarów	
3.7.4.	Parkingi	
3.7.5.	Ścieżki rowerowe	
3.8.	Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	48
3.8.1.	Zaopatrzenie w wodę	
3.8.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	

3.8.3	Zaopatrzenie w energię elektryczną	
3.8.4	Zaopatrzenie w ciepło	
3.8.5	Zaopatrzenie w gaz	
3.8.6	Telekomunikacja	
3.8.7	Gospodarka odpadami	
4.	POLITYKA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	50
4.1	Zadania polityki przestrzennej	50
4.2	Obszary strategiczne	51
4.3	Strategiczne kierunki działań	51
5.	INSTRUMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ	52
5.1.	Instrumenty prawno – administracyjne	52
5.2.	Instrumenty ekonomiczne	53
5.3.	Instrumenty organizacyjne	54
5.4.	Tereny zamknięte	54
6.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	54
7.	OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	55
7.1	Inwestycje publiczne i proponowane do ujęcia w programach rządowych z zakresu komunikacji	
7.2	Inwestycje publiczne z zakresu infrastruktury technicznej	
7.3	Inwestycje publiczne z zakresu infrastruktury społecznej	
8.	Wnioski konserwatorskie	57

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

- nr 1 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.
- nr 2 - Uwarunkowania realizacji celów.
- nr 3 - Plany miejscowe i inwestycje publiczne.
- nr 4 - Infrastruktura techniczna - elektroenergetyka i telekomunikacja.
- nr 5 - Infrastruktura techniczna. zaopatrzenie w wodę.
- nr 6 - Infrastruktura techniczna. odprowadzanie ścieków.
- nr 7 - Infrastruktura techniczna. zaopatrzenie w ciepło, zaopatrzenie w gaz.

W roku 1999 BIURO ROZWOJU MIASTA „KATOWICE” w ramach prac nad studium opracowało:

Etap "0" - Prace wstępne

Etap "1" - Diagnoza sytuacji miasta - rozpoznanie zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju

Etap "2" - Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Etap "3" - **Ustalenia studium**

-Opiniowanie i weryfikacja rozwiązań

W roku 2006 /uchwała nr LVI/608/2006 RM w Będzinie z dnia 29 maja 2006 r. przyjęła zmianę studium – zmiana ta polegała na dostosowaniu w/w/ dokumentu do nowych regulacji prawnych.

W roku 2009 r. na podstawie uchwały intencyjnej XXXVII/597/ 2009 RM w Będzinie z dnia 02.03.09r. podjęto kolejną decyzję o zmianie studium.

Dotyczy ona obszarów:

- terenów pod budownictwo tj. terenów położonych w dzielnicy Grodziec pomiędzy koleją piaskową a ul. Nowotki oraz przy granicy z miastem Czeladź **zmiana oznaczona nr 1**;
- terenów przy ul. Brzozowickiej proponowane jako tereny zieleni parkowej z honorowaniem istniejących wartości przyrodniczych **zmiana nr 2**; W/w wprowadzono po uzgodnieniu z ze stosownymi organami z zakresu środowiska.

Zgodnie z uchwałą intencyjną zmiana studium ma na celu w obszarze **nr 1** wprowadzić nowe kierunki rozwoju tj. przeznaczyć tereny od Agencji Nieruchomości Rolnych pod przyszłe budownictwo socjalne- oraz zweryfikować kierunki rozwoju - dla obszaru **nr 2**.

Wskazany zakres zmian studium nie ingeruje w zasadnicze wyznaczone kierunki rozwoju gminy wskazane poniżej. W ramach czytelności wprowadzonych korekt wpisano je kolorem niebieskim.

1.WPROWADZENIE

1.1. Podstawy formalno - prawne

Podstawą formalną kolejnej edycji zmiany studium jest uchwała intencyjna nr XXXVII/597/2009 Rady miejskiej w Będzinie z dnia 2 marca 2009 r. W ramach czytelnej analizy i oceny zmiany kierunków zgodnie z cytowaną uchwałą wprowadzono dodatkowy załącznik pt. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów objętych zmianą studium.

Pozostałe wynikające z art. 10.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określono w n/n opracowaniu.

Celem zmiany studium jest:

1. wprowadzenie nowego kierunku rozwoju - dla obszaru **nr 1**
2. weryfikacja kierunków rozwoju - dla obszaru **nr 2**.

Zmianę Studium opracowano w dwóch dokumentach tj.

- I-szy UWARUNKOWANIA wynikające z treści art. 10.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami);
- oraz II-gi KIERUNKI wynikające z treści art. 10.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami);

W ramach UWARUNKOWAŃ przeanalizowano nieodzowne elementy w zakresie:

Lokalizacji terenów, diagnozy stanu istniejącego /przeznaczenia, ukształtowania i uzbrojenia terenu/. Przeanalizowano stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, stanu i jakości środowiska i źródła zagrożeń warunki przyrodnicze, warunki klimatyczne, bonitacja gleb oraz stan prawny gruntów, obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej oraz określono:

- Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochronę ich zdrowia
- Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia
- Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych oraz udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych
- Stan systemu komunikacji i infrastruktury technicznej
- Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Do w/w uwarunkowań dołączono **analizy graficzne** dla poszczególnych zmian studium:

W ramach zaktualizowania KIERUNKÓW *Ustaleń zmiany Studium* przeanalizowano i określono wymagania w zakresie:

- zmian w strukturze przestrzennej i zagospodarowanie terenów

- wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,

- obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów

- kierunków rozwoju systemów komunikacji

obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym

- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i usuwania się mas ziemnych

- tereny i strefy ochronne.

Pozostałe elementy wynikające z art. 10.2 nie dotyczą przedmiotowych zmian studium.

Jednocześnie informacje wynikające ze stanu istniejącego i głównych kierunków rozwoju gminy opracowane w roku 2006 r. pozostawiono bez zmian i nie podlegały one weryfikacji w ramach n/n zmiany studium.

Dokonano wyłącznie weryfikacji oceny stanu istniejącego -patrz UWARUNKOWANIA- dla przedmiotowych zmian studium.

Politykę przestrzenną gminy określa się w celu ustalenia sposobów realizacji zadań własnych gminy oraz zadań ponad lokalnych na jej obszarze w zakresie dotyczącym zagospodarowania przestrzennego.

Aktualizacja przyjętego „Studium” z roku 2006 r. wynikała z konieczności uściślenia polityki przestrzennej gminy i dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

Uznając konieczność wprowadzenia zmian zgodnie z procesem tworzenia polityki przestrzennej miasta określonej „nowymi” przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.z 2003r.Nr 80 poz.717) uwzględnia się nie tylko nowe możliwości rozwoju przestrzennego miasta (np. projektowany przebieg trasy DTS oraz tereny wokół) ale i interes społeczności lokalnej.

Przewidywany zakres zmian „Studium” jednoznacznie rozwiąże kwestie rozwoju sieci drogowych uwzględniając określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego kierunki rozwoju w tym zakresie oraz uporządkuje wyznaczone w studium obszary wskazane do obowiązku sporządzenia planu miejscowego.

Prace nad zmianą "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina" prowadzone są w oparciu o:

UCHWAŁA NR XXII/240/2004
Rady Miejskiej w Będzinie
z dnia 26 kwietnia 2004 r.

w sprawie: zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina”.

Na podstawie art.7 ust.1 pkt 1 i art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z roku 2001 Nr 142 poz.1591 z późniejszymi zmianami) oraz art.9 ust.1, art.10 ust.1 i art.27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z roku 2003 Nr 80 poz. 717) na wniosek Prezydenta Miasta Będzina

Rada Miejska w Będzinie

uchwała:

§ 1

Przystąpić do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina” przyjętego uchwałą Nr XVII/178/99 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 13 grudnia 1999 roku.

§ 2

Przedmiotem zmiany studium jest aktualizacja polityki miasta w zakresie:

1. zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów rozwoju funkcji nauki Zagłębiowskiego Kampusu Uniwersyteckiego oraz funkcji gospodarczych w obrębie korytarzy ekologicznych (praca w parku) na terenie Warpia,
2. aktualizacji kierunków rozwoju systemów sieci komunikacji i infrastruktury technicznej z obligatoryjnym uwzględnieniem kierunków określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymanej rezerwy terenu dla przebiegu drogi:
 - ekspresowej Północnej Obwodowej GOP relacji Wrocław -Kraków-wariant I, II,
 - zbiorczej obszarowej tzw. południowa obwodnica Grodzka łącząca miasta Będzina – Piekary,
 - zbiorczej tranzytowej relacji Sosnowiec-Czeladź,
 - głównej obszarowej północ-południe na styku z Dąbrową Górnica i Sosnowcem,
 - głównej obszarowej tzw. Północna odbarczająca Śródmieście na trasie przebiegu Czeladź-Dąbrowa Górnica po południowej stronie piaskowej linii kolejowejoraz aktualizację przebiegu projektowanej Drogowej Trasy Średnicowej tzw. DTŚ relacji Gliwice- Dąbrowa Górnica
3. obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania na podstawie przepisów odrębnych,
4. obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
5. innych obszarów problemowych, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w mieście.

§ 4

Celem zmiany studium jest uściślenie kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta z intensywniejszym wykorzystaniem terenów gminnych przy założeniu rozwoju zrównoważonego miasta.

§ 5

Aktualizacja studium obejmuje obszar w granicach administracyjnych miasta Będzin wg załącznika mapowego w skali 1 : 10 000.

§ 6

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Będzina.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przyjęto klasyczną metodę wykorzystywaną podczas sporządzania tego typu dokumentów perspektywicznych. Ogólny sposób postępowania sprowadzał się do analizy zmiany studium pod kątem ujęcia w niej następujących elementów:

- Diagnozy miasta wraz z analizą SWOT umożliwiającą ocenę wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju.
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego
- Ustalenia

W efekcie wnikliwej analizy struktury obowiązującego dokumentu dokonano modyfikacji przyjętej logiki budowy studium i wyłoniono elementy brakujące oraz słabo w niej ukształtowane, formułując przy tym wskazówki do dalszej jej modyfikacji.

Integralną część każdej aktualizacji rozwoju powinna stanowić wnikliwa analiza i ocena istniejącego stanu gmin, bowiem przedstawiona tam diagnoza jest jedynie wyrazem aspiracji i oczekiwań aktorów rozwoju lokalnego wobec miasta. Sporządzając taką analizę należy pamiętać, iż diagnoza strategiczna to całościowa ocena stanu istniejącego, a więc pewnego rodzaju "fotografia" miasta stanowiąca próbę odczytania przyszłości zakodowanej w procesach i stanie istniejącym.

W ramach zmiany studium przyjęto taką metodę opracowania, która ocenia możliwość weryfikacji przyjętych i obowiązujących ustaleń studium w kontekście nowych kierunków rozwojowych.

W ramach zmiany studium przeprowadzono zasadność przekształceń w kierunku zabudowy mieszkaniowej z pełną analizą terenów wg stanu istniejącego /zmiana nr 1/ oraz zasadność weryfikacji przyjętych wcześniej kierunków rozwojowych z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych /zmiana nr 2/. Dla obszar nr 2 pozostawiono teren jako teren bez zabudowy.

ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Aktualizowanie Studium z roku 2006 opiera się na metodyce:

- planowania i programowania,
- partnerstwa i solidarności społeczności lokalnej,
- ilościowo wymiernych efektów.

Ponadto zastosowano w strategii następujące kryteria uznania programów za programy rozwoju stosowane w UE:

- Koncepcja rozwoju oparta na lokalnym pomysle wykorzystującym lokalne zasoby i mocne strony gminy,
- uspójnienie studium z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu,
- uruchomienie istniejących narzędzi (instrukcje kreujące aktywność, monitorujące wykonanie, koordynujące siły i środki, wspierające realizację w zakresie finansów i doradztwa),
- istnieją środki finansowe wspierające realizacje programu,
- otwarcie społeczności lokalnej na zmiany,
- wzmacnianie już istniejących inicjatyw lokalnych,
- identyfikowanie się z regionem.

Ponadto w pracach nad aktualizacją studium kierowano się polityką zrównoważonego rozwoju regionalnego UE, w takich aspektach jak:

- ochrona walorów środowiska naturalnego,
- stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich mieszkańców.

W zakresie zmian studium oparto się na wskazaniach powyżej ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych oraz potrzeb mieszkaniowych na bazie obowiązującej Strategii Mieszkaniowej dla miasta Będzina oraz potrzeb w tym zakresie uzyskanych przez stosowny referat urzędu/ referat gospodarki lokalami/.

1.2. Zastosowania studium i zakres ustaleń

Studium z mocy obowiązującej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzonym dla całej gminy, zawierającym:

- diagnozę aktualnej sytuacji i uwarunkowania rozwoju gminy,
- kierunki rozwoju przestrzennego wraz z zasadami polityki przestrzennej spójne z obowiązującą "Strategią rozwoju miasta Będzina".

Ustalenia studium uchwalone przez Radę Miejską nie stanowią prawa miejscowego, lecz są dokumentem aktu kierownictwa wewnętrznego zobowiązującego władze samorządowe do realizowania określonej polityki przestrzennej.

Ponadto studium to kompendium wiedzy na temat środowiska miasta, jego społeczności, gospodarki, walorów kulturowych, wyposażenia w urządzenia infrastruktury i innych dziedzin, mogące służyć m. in. promocji miasta.

Studium stanowi podstawę merytoryczną dla:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach nie objętych planami miejscowymi,
- formułowania gminnych programów rozwojowych w różnych dziedzinach,
- określenia budżetowych zadań inwestycyjnych gminy.

Zawarta w ustaleniach studium polityka przestrzenna wskazuje kierunki działań skutkujących w przestrzeni miasta, a określanych decyzjami Rady Miejskiej i Prezydenta Miasta, zgodnych z zasadami:

- zrównoważonego rozwoju miasta,
- nadrzędności interesu publicznego mieszkańców miasta nad indywidualnymi interesami osób fizycznych i prawnych,
- efektywności realizacji zadań publicznych,
- kształtowania harmonijnego krajobrazu.

Na ustalenia studium składają się:

- cele rozwoju miasta (określone w oparciu o rozpoznane wcześniej uwarunkowania i problemy rozwojowe, zawarte w aktualizowanej "Strategii rozwoju miasta Będzina" i rozwinięte w ujęciu przestrzennym),
- kierunki zagospodarowania przestrzennego,
- instrumenty polityki przestrzennej, a w tym: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, inwestycje publiczne i programy rozwojowe.

Zmiana studium nie weryfikuje diagnozy dla całego miasta - ocenia istniejący stan zagospodarowania, potrzeby, uwarunkowania wyłącznie dla poszczególnych zmian studium. Jednocześnie analizuje czy zaproponowane zmiany kierunków rozwoju wpisują się w przyjęte i dotychczas obowiązujące cele rozwoju miasta oraz wytyczone główne kierunki rozwoju miasta.

Diagnoza aktualnej sytuacji i uwarunkowania rozwoju gminy

1.3. Synteza informacji o mieście w stanie istniejącym

1.3.1. Będzin w strukturze osadniczej regionu

Będzin 1 stycznia 1999 roku stał się stolicą i ośrodkiem powiatu będzińskiego w skład którego wchodzi:

- miasta: Będzin, Czeladź, Wojkowice
- miasto i gmina: Siewierz
- gminy: Bobrowniki, Mierzęcice i Psary.

W roku 2003 doszło do zmian w zakresie granic powiatu. Od tegoż roku w skład powiatu będzińskiego wchodzi następujące gminy; Będzin, Czeladź, Wojkowice, Siewierz, Bobrowniki, Mierzęcice, Psary, Sławków.

Miasto jest tradycyjnym ośrodkiem handlowo - usługowym obsługującym Ziemię Będzińską. Z uwagi na unikalną wartość historyczną średniowiecznego układu urbanistycznego oraz zabytków architektury a także - walory fizjonomiczne krajobrazu, stanowi atrakcję turystyczno - krajoznawczą na skalę regionu.

Powiązania Będzina z otoczeniem mają charakter funkcjonalny (związki administracyjne i nieformalne związane z miejscami pracy, usługami publicznymi i komercyjnymi) oraz sieciowy. Przez Będzin przebiega magistralna linia kolejowa EC 65 oraz drogi krajowe: DK 86 o randze międzynarodowej na osi północ - południe, DK 94 - główna droga równoleżnikowa aglomeracji górnośląskiej, DW 913 łącząca DK 86 z lotniskiem w Pyrzowicach. Drogi krajowe i wojewódzkie łączą miasto z wszystkimi jednostkami w jego otoczeniu.

Ujęcia wody pitnej w Będzinie i urządzenia zaopatrzenia w wodę pitną służą także mieszkańcom Czeladzi, Siemianowic i Bytomia. Elektrownia „Łagisza” zasila KRAJOWY System Elektroenergetyczny, podobnie elektrociepłownia „Będzin”, która zasila też regionalny system elektroenergetyczny oraz system ciepłowniczy obsługujący śródmieście Będzina i dzielnice mieszkaniowe Dąbrowy Górniczej, Sosnowca i Czeladzi. Odpady komunalne wywożone z Będzina na wysypisko w Siemianowicach.

Innego typu powiązania tworzą:

- System przyrodniczy wymagający rewitalizacji i zachowania lub odtworzenia wartości i ciągłości przestrzennej zwłaszcza w ciągach dolin rzecznych, bez względu na istniejące granice administracyjne
- wspólne z "sąsiadami" problemy, np. zagospodarowanie obszarów stykowych i problemy gospodarcze.

W "Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego" (czerwiec 2004) – Uchwała nr II/21/2/2004 r. Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwiec 2004 roku zaproponowano strukturę w której miasta Będzin uznaje się jako:

- ośrodek rozwoju bazy edukacyjnej kształcenia ustawicznego i instytucji doradczych
 - obszaru wpływu działalności przemysłowej na środowisko
 - obszaru wysoko zurbanizowanego wymagającego kompleksowej restrukturyzacji i rehabilitacji terenów wysoko zurbanizowanych, poprzemysłowych, usprawnienia niedrożnego układu komunikacyjnego, poprawy stanu środowiska przekształconego działalnością przemysłową .
- Wątpliwości budzi natomiast ocena zróżnicowań wewnętrznych regionu z wyodrębnieniem głównych osi rozwoju, obszarów i ośrodków mających specjalne znaczenie w procesie restrukturyzacji regionu, a także obszarów i ośrodków stagnacji lub recesji wymagających zastosowania wobec nich polityki interwencyjnej. Będzin został uznany jako obszar kształtujący się aglomeracji wskazany dla rozwoju nowych funkcji warunkujących rangę ośrodka.

Będzin znajduje się:

- w aglomeracji górnośląską (a w niej - katowicki zespół metropolitalny) wśród 24 miast, kształtujące Skonsolidowany Śląski Obszar Metropolitalny.

W ramach rozwoju funkcji metropolitarnych wyodrębniono miasto w zakresie –budowy usług i przedsiębiorczości; w ramach rewitalizacji dzielnic śródmiejskich -miasto zostało wyeksponowane do działań w obszarze zabytkowych układów urbanistycznych.

W zakresie diagnozy sytuacji i uwarunkowań dla poszczególnych obszarów /zmian studium 1 i 2 / przeprowadzono analizę n/n uwarunkowań . Analiza wartości przyrodniczych oraz przyjętych celów i kierunków obowiązującego studium wskazuje jednoznacznie na konieczność utrzymania systemu przyrodniczego wymagającego rewitalizacji i zachowania lub odtworzenia wartości i ciągłości przestrzennej zwłaszcza w ciągach dolin rzecznych. Tym samym wskazuje się na konieczność weryfikacji zapisów studium dla obszaru nr 2 /zmniejszenie obszaru do zabudowy/ Po uzgodnieniach ze stosownymi organami /s środowiska jednoznacznie wskazuje się teren jako teren zieleni parkowej bez zabudowy.

Przyjęcie nowych kierunków rozwoju /zmiana 1 i 2/ ze względu na niewielki obszar zmian nie ma znaczenia z punktu widzenia miasta na strukturę osadniczą regionu – te pozostają bez zmian.

1.3.2. Struktura przestrzenna i użytkowanie terenów

Powierzchnia gminy Będzin wynosi 3 708 ha. Ludność miasta wynosiła w roku 2002 59210 osób, w tym 28105 mężczyzn oraz 31105 kobiet. **W roku 2004 jest 58 574 osób.**

Przyrosty naturalny w gminie jest ujemny i w latach 2001-2002 wynosił -300, co oznacza, że ubyło 300 mieszkańców, zwiększyła się też minimalnie liczba przypadających kobiet na 100 mężczyzn, ze 110,7 do 111 co świadczy o powiększającej się przewadze liczby kobiet nad mężczyznami. Gęstość zaludnienia spadła z 1608 w 2001 roku do 1592 na 1 km². Coraz więcej ludzi także wysiedla się z gminy, więc wskaźnik salda migracji wewnętrznej jest ujemny i w latach 2001-2002 przejawiał tendencję ciągłego pogarszania się.

Źródło: System Analiz Samorządowych SAS, <http://213.199.192.211/zmp/index.html>

Większość ludności miasta to osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią 66% populacji. Natomiast osób w wieku zarówno przedprodukcyjnym jak i poprodukcyjnym jest po 17%. Negatywnym faktem jest, iż rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym (z 9869 w roku 2001 do 9930 w roku 2002) przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Zjawisko to oznacza starzenie się społeczeństwa powodujące iż coraz trudniej będzie budżetom lokalnym ponosić koszty opieki zdrowotnej i socjalnej ponieważ wpływy z podatków od osób pracujących będą się zmniejszać.

Źródło: Dane narodowego spisu powszechnego, <http://www.stat.gov.pl/>

W strukturze przestrzennej miasta wyodrębnia się jednostki związane z osadnictwem z odległej przeszłości (śródmieście, Grodziec, Łagisza z późniejszymi przysiółkami), z osadnictwem doby industrialnej (Warpie, Ksawera, po części Małobądz) i z osadnictwem powojennym (osiedla Syberka, Zamkowe w Gzichowie - dawnym ośrodku wielkotowarowej gospodarki rolniczej).

Będzin bezpośrednio graniczy z ośrodkami miejskimi: Dąbrową Górniczą, Sosnowcem, Czelandzią, Siemianowicami, Wojkowicami oraz z gminą Psary.

Taki też układ strukturalny uwzględniający tradycyjne podziały i przynależności gruntów, przyjmowany jest w dotychczasowych opracowaniach planistycznych co odwzorowuje tabela nr 2.

Najwyższym stopniem zainwestowania charakteryzują się Syberka (97,0 % terenów), Śródmieście (87,0 %), Małobądz (73,5 %). Najwięcej terenów nie zainwestowanych, głównie rolnych, ma Grodziec - 72,1 % i Gzichów - 63,0 % (z terenami leśnymi). W skali miasta, aż 33,4 % terenów wytwórczych (przemysłowych) znajduje się w Łagiszy, 20,7% w Grodźcu. Również w Łagiszy jest zlokalizowana większość obiektów obsługi technicznej i usług komunalnych 51,9 %, w Małobądzu - 32,8% (przy tylko 7,6% udziale dzielnicy w obszarze miasta).

Ogólnie miasto charakteryzuje się dominacją terenów zurbanizowanych i rolnych, które w dużym stopniu pozostają nie uprawiane. Elementem ważącym na funkcjonowaniu miasta są magistralne ciągi komunikacyjne. Należą tutaj:

- magistrala kolejowa EC 65 zdecydowanie odcinająca Warpie od Śródmieścia,
- piaskowa linia kolejowa odcinająca od miasta Łagiszę i Grodziec,
- droga krajowa nr DK86 także odcinająca Grodziec od Śródmieścia.

Innego typu "barierami" są doliny rzek: Czarnej Przemszy i Pogorii. Równocześnie doliny rzek i cieków wyznaczają przyrodnicze osie miasta, wokół których winny się rozwijać funkcje rekreacyjne.

Historycznemu procesowi rozwoju przestrzennego miasta odpowiada struktura zabudowy. Najstarsza, o najniższych walorach użytkowych (zużycie techniczne, substandardy wyposażenia) a równocześnie - o wysokich walorach kulturowych obejmuje śródmieście i wszystkie dawne kolonie robotnicze (Warpie, Koszelew, Grodziec). "Błokowiska" powojenne to osiedla na Ksawerze, Syberce i w Groźcu. O nieco lepszym standardzie jest zabudowa wielorodzinna na osiedlach nowych: Warpie Wschód i Zamkowe. Także powojenną zabudowę jednorodziną cechują lepsze standardy wyposażenia i stan techniczny. Jednak istotnym jest jeszcze udział substandardowej zabudowy z pierwszej połowy XX wieku kwalifikującej się do wymiany (np. stare Warpie).

Również zabudowa przemysłowa, o różnym stopniu przeobrażeń i modernizacji, nie dodaje miastu urody, chociaż np. obiekty byłej cementowni Grodziec są wysokiej klasy zabytkami architektury przemysłowej. W pejzażu miasta uwidacznia się niedobór środków na renowację terenów i obiektów.

[Zmiana studium ze względu na obszar nie wpływa znacząco na dane przedstawione powyżej. Zmiana nr 2 winna spełniać wymagania wyartykułowane w obowiązującym studium cyt. „doliny rzek i cieków wyznaczają przyrodnicze osie miasta, wokół których winny się rozwijać funkcje rekreacyjne”.](#)

1.3.3. Ochrona środowiska

Gminę Będzin można zaliczyć do typowych obszarów poprzemysłowych. Dlatego też problematyka ochrony środowiska oraz rekultywacji i rewitalizacji zniszczonych przez przemysł terenów jest w Będzinie szczególnie istotna. W wyniku zachodzących zaszłych w latach 1990-2004 doszło do likwidacji przemysłu ciężkiego, czyli górnictwa węgla kamiennego oraz przemysłu cementowego.

W strukturze użytkowania powierzchni terenu miasta dominują tereny zurbanizowane (42,7% powierzchni użytkowej) i tereny rolnicze (3% powierzchni terenu). Tereny przemysłowe zajmują 5,8% powierzchni użytkowej miasta, i ich udział zmniejszył się w ostatnich latach, tereny przeznaczone pod transport – 9,9%, natomiast tereny leśne 5,1%.

[Przyjęcie nowych kierunków rozwoju ze względu na niewielki obszar w sposób nieznaczny wpływa na strukturę użytkowania terenu.](#)

1.3.4. Gospodarka odpadami

Na odpady występujące na terenie gminy Będzin składają się dwa typy odpadów:

- odpady komunalne,
- odpady przemysłowe.

Odpady komunalne definiuje się jako: odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Za najważniejsze źródła ich powstawania uważa się gospodarstwa domowe oraz obiekty zaliczane do miejskiej infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska, itp. Większość odpadów powstałych na terenie

Będzina można zaliczyć do tych właśnie grup (w sumie 81,4% dla roku 2003). Pozostałe rodzaje odpadów takie jak: odpady wielkogabarytowe, odpady z budów i remontów, odpady z ogrodów i parków, odpady z czyszczenia ulic, czy odpady niebezpieczne nie stanowią dużego udziału w odpadach komunalnych. Liczba najbardziej niebezpiecznych odpadów nie przekracza 0,5%. Łączna suma wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych w roku 2003 wynosiła 22080 [Mg]. Prognozy pokazują, że suma wszystkich odpadów komunalnych będzie powoli, ale sukcesywnie wzrastać, by w roku 2015 osiągnąć liczbę około 23093 [MG].

Wśród odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych przeważają odpady roślinne (29%), papier i tektura (17%), frakcja drobna (14%) oraz tworzywa sztuczne (13%).

Natomiast struktura odpadów pochodzących z infrastruktury wykazuje przewagę odpadów takich jak: papier i tektura (30%) oraz tworzywa sztuczne (30%). W gminie udział odpadów ulegających biodegradacji wynosi 43% i wymaga ciąglego zwiększania.

Prawidłowy proces gospodarowania odpadami komunalnymi wymaga ich zbierania, transportu i odpowiedniego przetwarzania. Na terenie gminy Będzin usługi takie świadczone są między innymi przez następujące podmioty:

PTHU „Interpromex” Sp. z o.o. (95% udziału),

RETHMANN Recykling Sp. z o.o.

Zakład Usług Komunalnych i Kanalizacyjnych M. Głodowski

„ALBA” Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (dwa oddziały z Dąbrowy Górniczej i z Czeladzi).

W zakresie gospodarki odpadami prowadzona jest zbiórka odpadów wtórnych, która została uruchomiona przez Urząd Miejski w Będzinie w 2001 r. Selektywna zbiórka okazała się sukcesem i jest stopniowo rozwijana. Rośnie zarówno liczba kontenerów jak i liczba zebranych odpadów. Zebrane w wyniku akcji surowce wtórne odbierane są przez: „Recykling Wojkowice” Sp. z o.o. oraz DSS „Recykling” Sp. z o.o., Filia Sławków.

Standardowo, podstawową metodą unieszkodliwiania większości odpadów komunalnych w gminie Będzin jest ich składowanie. Odpady trafiają na dwa składowiska: „Landeco” w Siemianowicach Śląskich, oraz „Recykling Wojkowice” w Wojkowicach. Na terenie gminy funkcjonują także punkty skupu surowców wtórnych, które przyjmują tego rodzaju odpady bezpośrednio od mieszkańców.

Drugim źródłem powstawania odpadów są - odpady przemysłowe. Odpady powstające w sektorze gospodarczym stanowią dominujący strumień odpadów w ogólnym bilansie odpadów wytworzonych w Mieście. Na podstawie zebranych danych można określić, że w 2002r na terenie miasta Będzin w sektorze gospodarczym wytworzonych zostało 375,1tys. Mg odpadów przemysłowych, w tym około 83,6Mg odpadów niebezpiecznych. Pozytywnym zjawiskiem jest w tym kontekście fakt, iż odpady inne niż niebezpieczne w prawie 99% zostały poddane procesom odzysku. W ogólnej masie odpadów przemysłowych przeważają odpady z procesów termicznych (ponad 99% wszystkich odpadów). Większość odpadów jest wytwarzana przez Elektrownię „Łagisza” (około 83%).

Zasadniczo całość wytworzonych odpadów energetycznych została poddana procesom odzysku, a jedynie stosunkowo niewielka ich część (ok. 4,1tys. Mg) była czasowo magazynowana. Dotyczy to mieszanek popiołowo-żużlowych wytworzonych przez PKE S.A. Elektrownię „Łagisza” zdeponowanych czasowo na dawnym „składowisku przeładunkowym”.

W skali przemysłowej odzysk odpadów – złomu metali nieżelaznych prowadzony jest w procesach technologicznych w Hucie „Będzin” S.A. Pozyskiwane z zewnątrz od różnych dostawców złomy metali nieżelaznych stanowią materiał wsadowy do produkcji wyrobów miedzi i jej stopów oraz taśmy aluminiowej. Łączna ilość odpadów metali nieżelaznych przewidywanych do odzysku wynosi około 15000Mg w ciągu roku. Odzysk odpadów we własnym zakresie prowadzi również PKE S.A. Elektrownia „Łagisza”. Elektrownia w ramach rekultywacji składowiska przeładunkowego prowadzi również odzysk wytworzonych, ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz piaskowników (po okresie ich sezonowania na poletku osadowym) a także gleby i ziemi.

Poza wymienionymi zakładami przemysłowymi odzysk odpadów (odpadów

energetycznych) prowadzony jest też przez nw. podmioty gospodarcze:

Przedsiębiorstwo „Prefabet-Łagisza” (100000Mg/rok),
MASTMAX Sp. z o.o. (26000Mg/rok).

Szczególne znaczenie z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego jak i zdrowia mieszkańców mają odpady niebezpieczne. Ze względu na swój skład chemiczny i właściwości stwarzają one zagrożenie dla zdrowia ludzi i mają negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego. Jak wynika ze zgromadzonych danych, w 2002 roku wytworzono ogółem 83,6Mg odpadów niebezpiecznych, z czego poddanych odzyskowi zostało 73,9%, unieszkodliwieniu poza składowaniem 25,1%, składowaniu 0,4% natomiast 0,6% było magazynowane.

Do największych wytwórców odpadów niebezpiecznych (powyżej 10 Mg) zalicza się:

- PKE Elektrownia S.A. Elektrownia „Łagisza”
- Huta „Będzin” S.A.
- Fabryka Przewodów Energetycznych
- Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie.

Wszystkie wymienione firmy prowadzą prawidłową gospodarkę odpadami, posiadają stosowne pozwolenia lub decyzje na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych, a wytwarzane przez nie odpady niebezpieczne trafiają do specjalistycznych firm posiadających instalacje odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Szczególnym typem odpadów niebezpiecznych są odpady medyczne. Odpady te powstają we wszystkich placówkach medycznych w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz podczas prowadzenia badań i doświadczeń naukowych z zakresu medycyny. W gminie Będzin wytwarza się ogółem około 26 Mg niebezpiecznych odpadów medycznych. Odpady te unieszkodliwiane są w instalacjach do termicznego unieszkodliwiania odpadów. W szczególności odbiorem i utylizacją odpadów medycznych zajmują się:

- Zakład Utylizacji Odpadów Szpitalnych i Komunalnych, Katowice.
- GO-TECH Sp. Jawna.
- Rethmann Recykling Sp. z o.o. Oddział Sosnowiec, Sosnowiec.

Gospodarka niebezpiecznymi odpadami medycznymi w placówkach służby zdrowia, takich jak szpitale, przychodnie i ośrodki zdrowia, prowadzona jest zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o odpadach. Problem stanowią jedynie odpady medyczne pochodzące z prywatnych gabinetów lekarskich, które w części trafiają do strumienia odpadów komunalnych.

Na terenie gminy funkcjonuje sześć placówek weterynaryjnych. Powstało w nich (2002 rok) około 1Mg niebezpiecznych odpadów weterynaryjnych. Placówki te posiadają umowy z firmą GO-TECH w Bytomiu na odbiór i transport odpadów medycznych. Odpady te unieszkodliwiane są w instancjach do termicznego unieszkodliwiania odpadów tj. Zakładzie Utylizacji Odpadów Szpitalnych i Komunalnych w Katowicach oraz spalarni LOBBE Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej. Odpady tkanki zwierzęcej mogą być w indywidualnych przypadkach poddawane procesom grzebania w dołach o minimalnym nakładzie ziemi 1,5 m, uprzednio zalanych i posypanych środkiem dezynfekującym.

Poza omówionymi, najważniejszymi grupami odpadów na terenie gminy występują także odpady szczególne takie jak:

- oleje odpadowe (odbiera je głównie firma Ran-Starol Sp. z o.o. z Katowic, której sieć punktów odbioru obejmuje zasięg całego miasta. W 2002 roku firma ta zebrała na terenie gminy 32,8 Mg , a w 2003 roku – 34,9 Mg olejów odpadowych. Poddawane są one procesom odzysku w istniejących na terenie kraju instalacjach),
- baterie i akumulatory (ilość zużytych akumulatorów wynosi około 96Mg, Akumulatory wraz z elektrolitem kierowane są do zakładów unieszkodliwiających, tj. „Orzeł Biały” S.A. w Bytomiu lub „Baterpol” Sp. z o.o. w Świętochłowicach. Zbiórka i transportem zużytych akumulatorów na terenie gminy Będzin zajmują się firmy posiadające stosowne zezwolenia: Spółdzielnia Pracy Surowców Wtórnych w Chorzowie/Oddział w Będzinie, która współpracuje z placówkami detalicznymi handlującymi akumulatorami oraz „Press Iron” Skup Żłomu w Będzinie),

- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (kształtują się na poziomie około 117 Mg/rok, w Gminie Będzin nie prowadzi się zorganizowanej, selektywnej zbiórki tego rodzaju urządzeń),
- wraki samochodowe (w roku 2003 do kasacji przeznaczono około 520 samochodów z gminy Będzin, jednakże na jej terenie nie funkcjonuje żadna stacja demontażu zużytych pojazdów. Najbliższa znajduje się w ościennej gminie i jest prowadzona przez firmę P.W. Noxon S.C. w Wojkowicach),
- zużyte opony (około 240Mg/rok),
- odpady zawierające azbest (około 217tyś m² płyt zawierających azbest zamontowanych na dachach i elewacjach budynków, w sektorze gospodarczym występuje azbest w PKE S.A. Elektrowni „Łagisza”, jednakże nie wszystkie zakłady zostały już zewidencjonowane).

Działania związane z unieszkodliwianiem odpadów tak zwanych szczególnych, czyli: odpadów azbestowych, odpadów medycznych i weterynaryjnych itp., wymagają prowadzenia stałej kontroli przebiegu ich realizacji. Winna być to z punktu widzenia ochrony środowiska działalność priorytetowa.

Aktualnie na terenie Miasta nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów przemysłowych. Odpady są przekazywane do firm specjalistycznych poza terenem miasta. Odpady składowane w 2002 roku w ilości 0,3 Mg, tj. odpady zawierające azbest, których wytwórcą była Huta „Będzin S.A.”, zostały zdeponowane na składowisku w Trzemesznie koło Gniezna.

[Na obszarze zmian studium /I i 2/ nie występują odpady komunalne jak i przemysłowe.](#)

1.3.5. Ochrona wód i gruntów

Miasto Będzin położone jest w zlewni Wisły – dział wodny I rzędu. Teren Miasta odwadniają dwie główne rzeki wraz z dopływami:

- rzeka Przemsza wraz z potokami: Psarski, Łagiski (Gliniecki), Zagórski oraz potok Pogoria,
- rzeka Brynica z potokiem Wielonka.

System hydrologiczny gminy Będzin jest powiązany funkcjonalnie z otoczeniem poprzez zlewnie rzek i cieków wodnych wpływających oraz wypływających z miasta i należących do dorzecza Wisły. Na terenie Będzina dolina Przemszy jest szeroka przy dużym udziale terenów otwartych, z których część jest biologicznie czynna. Stosunki wodne na terenie gminy uległy w ostatnich wiekach znaczącym przekształceniom antropogenicznym, spowodowanych zbiegami hydrotechnicznymi, a zwłaszcza regulacją i zabudową koryt głównych rzek.

Jakość wód powierzchniowych płynących na terenie Miasta Będzin jest badana w ramach monitoringu regionalnego wód powierzchniowych. Na terenie Powiatu Będzińskiego, na rzekach i potokach znajduje się 11 punktów pomiarowych, z czego bezpośrednio na terenie Będzina zlokalizowane są 3 punkty pomiarowe. Z dostępnych analiz wynika, że w granicach obszaru Miasta rzeka Przemsza, Brynica jak również potoki Pogoria i Wielonka prowadzą wody pozaklasowe. Pozaklasowość wód powierzchniowych związana jest głównie z wysokim stężeniem substancji biogennych.

Wody Przemszy wpływające do Będzina powyżej potoku Psary to wody pozaklasowe. Pogorszenie jakości wód następuje w momencie połączenia się z Przemszą potoku Pogoria, który prowadzi wody o przekroczonych wskaźnikach BZT₅, zawiesiny, związków fosforu i azotu. Od ujścia Pogorii do granic miasta wzrasta ponadnormatywne zanieczyszczenie Przemszy. Obszar Miasta Będzina położony jest w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP 329 – „Bytom” (dominują wody typu HCO₃-SO₄-Ca-MG, HCO₃- Ca-Mg) i GZWP 456 (Wody te pod względem hydrochemicznym wody zaliczamy do typu wielojonowego: HCO₃-SO₄-Ca, HCO₃-SO₄-Ca-Mg, HCO₃-Cl-Ca-Mg, HCO₃-Ca-Na) – „Będzin” (Czeladź). Niestety okazuje się, że zlokalizowane na obszarze Będzina zbiorniki wód podziemnych były i są narażone na przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu wraz z wodami opadowymi. Istotnym staje się ochrona czystości tych zasobów głównie poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej. Ważnym zadaniem jest ustanowienie stref ochronnych znajdujących się w gminie ujęć podziemnych, w strefach tych będą obowiązywały zakazy i nakazy dotyczące użytkowania gruntów oraz lokalizacji na ich terenie obiektów mogących

stwarzać zagrożenie dla czystości wód podziemnych.

Własne ujęcia wody pitnej i urządzenia zaopatrzenia w wodę pitną służą nie tylko mieszkańcom Będzina, lecz także mieszkańcom Czeladzi, Siemianowic i Bytomia. Będzin jest częściowo skanalizowany, a ścieki kierowane są do nowoczesnej oczyszczalni ścieków posiadającej znaczną rezerwę przerobową (ponad 60% wydajności).

Monitoring wód podziemnych prowadzony jest na wszystkich eksploatowanych ujęciach w gminie, które uzyskały decyzją Starosty Będzińskiego pozwolenia wodno-prawne na pobór wód. Pomiaru wykonywane są na zlecenie administratora ujęć (Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Będzinie). Punkty pomiarowe znajdują się w:

- badania jakości i ilości wód podziemnych eksploatowanych z ujęć Małobądz B-1 i B2 w Będzinie.
- badania jakościowe i ilościowe wód podziemnych w miejscach lokalizacji piezometrów:
PzB1 zlokalizowanym w pobliżu skrzyżowania ulic Niemcewicza i Norwida
PzB2 zlokalizowanym w pobliżu ul. Norwida.
- badania jakości i ilości wód podziemnych eksploatowanych z ujęcia Rozkówka w Będzinie-Grodźcu przy ul. Różyckiego.

Zagrożeniem dla wód są różnego rodzaju odpady zarówno komunalne jak i przemysłowe. Pod względem ilościowym osady ściekowe stanowią niewielki odsetek odpadów wytwarzanych w sferze komunalnej i gospodarce. Pod względem zagrożeń, które stwarzają dla środowiska i obciążeń dla gospodarki waga tej grupy odpadów rośnie. W tradycyjnym ujęciu, głównym zadaniem oczyszczalni ścieków komunalnych jest oczyszczanie ścieków komunalnych i cały ciąg technologiczny oczyszczalni optymalizowany jest pod kątem ilości usuwanych ze ścieków zanieczyszczeń. Produktem końcowym są oczyszczone ścieki komunalne i komunalne osady ściekowe, przy czym wzrost stopnia oczyszczenia ścieków prowadzi do wzrostu ilości osadów.

W gminie Będzin sieć kanalizacyjna obejmuje swoim zasięgiem 73% mieszkańców. Ścieki komunalne są unieszkodliwiane w dwu oczyszczalniach ścieków: w Będzinie i w Elektrowni „Łagisza”-Oczyszczalnia PKE S.A. oraz w oczyszczalniach miast sąsiadujących (Dąbrowa Górnicza i Wojkowice).

Oczyszczalnia ścieków w Będzinie charakteryzuje się przepustowością 35000m³/dobę i jest przeznaczona do obsługi 105000 mieszkańców równoważnych MR. W roku 2003 wytworzono w niej następujące ilości odpadów:

- skratki – 30Mg.
- zawartość piaskownika – 100Mg
- ustabilizowany osad ściekowy – 4600Mg.

Piasek i skratki wywożone są na składowisko w Knurowie. Natomiast osad ściekowy z otwartych basenów fermentacyjnych dopływa do dwóch pras filtracyjnych Kleina KS-20, gdzie jest odwadniany, a następnie wywożony z terenu oczyszczalni przez firmę „Sowex” z Sosnowca, która posiada zezwolenie Prezydenta Miasta Piekary Śląskie na wykorzystanie ustabilizowanych osadów ściekowych do produkcji kompostu w Stacji Rewaloryzacji Masy Zielonej w Piekarach Śląskich przy ul. Sadowskiego. Powstający osad jest mieszany z odpadami zielonymi i poddawany procesowi fermentacji. Całość produkowanego osadu w oczyszczalni jest przerabiana na kompost.

Oczyszczalnia w Elektrowni „Łagisza” powstała w 1996 roku. Charakteryzuje się ona przepustowością 4000m³/dobę. Elektrownia „Łagisza” pełni obecnie rolę oczyszczalni komunalnej obsługując ok. km sieci kanalizacyjnej miasta Będzina, a po rozbudowie sieci kanalizacyjnej rola ta znacznie się zwiększy. Aktualnie oczyszczalnia jest obciążona jedynie w ok. 50% swojej przepustowości hydraulicznej. W roku 2003 wytworzono w niej:

- skratek – 15,3Mg.
- ustabilizowanego osadu ściekowego – 87,7Mg.

Osad nadmierny ustabilizowany kierowany jest na poletka osadowe, gdzie następuje jego suszenie. Wysuszone osady w zależności od wyników badań laboratoryjnych wykorzystywane są do rekultywacji terenów zielonych, względnie wywożone są na komunalne składowisko

odpadów. Piasek jest usuwany na składowisko przeładunkowe w celu wykorzystania do rekultywacji. Skratki są natomiast odbierane przez wyspecjalizowane firmy zewnętrzne. Bliższych informacji na ten temat nie podano.

Udział ludności obsługiwanej przez Będzińskie oczyszczalnie jest znaczny i wynosi 77,38%. Odpowiada on poziomowi okolicznych zagłębiowskich miast (74,19%) i jest zdecydowanie wyższy w porównaniu do krajowych standardów (średnia dla Polski wynosi zaledwie 29,8). W ostatnich latach (2000-2002) widać w tym obszarze widoczny postęp, ponieważ w roku 2000 Będzińskie oczyszczalnie obsługiwały jedynie 66,71% ludności.

Woda kierowana do sieci wodociągowej nie wymaga uzdatniania. Spełnia również warunki bakteriologiczne, jakim powinna odpowiadać woda do picia i na potrzeby gospodarcze. W celu dodatkowego zabezpieczenia ujęcia przed wtórnym skażeniem bakteriologicznym w październiku 2002 r. na ujęciu Małobądz B-1 zamontowano lampę UV. W roku 2003 podobna lampa została zamontowana na ujęciu Małobądz B-2. Ze względu na wysoką twardość ujmowanej wody w 2003 roku zamontowano na ujęciu Małobądz B-1 instalację dozującą CLAROFOS 150 zapobiegającą wytrącaniu się osadów wapniowo-węglanowych ograniczając w ten sposób skutki twardości wody.

Podsumowując stan zanieczyszczenia wód na terenie gminy Będzin, należy stwierdzić, że szczególnie niepokojący jest fakt, iż do wód powierzchniowych lub ziemi odprowadza się wiele niepodczyszczonych ścieków przemysłowych. W roku 2002 udział niepodczyszczonych ścieków odprowadzanych przez przemysł do ogólnej liczby ścieków wynosił 7,5%.

Negatywnym jest fakt, że poziom ten znacznie przewyższał średnią dla Zagłębia, która wynosiła 1,18%. Jednakże zważywszy na fakt, iż na terenie gminy Będzin jeszcze w roku 2000 odsetek odprowadzanych nieoczyszczonych ścieków przemysłowych wynosił 43,3% widać znaczny postęp i należy docenić wysiłek włożony przez władze samorządowe i przedsiębiorstwa, aby poradzić sobie z występującym problemem.

Na stosunki wodne Będzina wpłynęła także eksploatacja górnicza. Dolina Czarnej Przemszy znajduje się (w granicach miasta Będzin) na obszarze eksploatacji KWK „Paryż” oraz KWK „Sosnowiec”. Wielkości obniżeń geodezyjnych kształtują się od 0,5m w części północno-wschodniej do ponad 2,5m w rejonie koryta rzeki Czarnej Przemszy i ulicy Krasickiego. W wyniku przeszłej działalności kopalń występują osiadania terenu, którym może towarzyszyć powstawanie zalewisk. Tereny płytkiej eksploatacji węgla są natomiast zagrożone nieciągłymi deformacjami powierzchni.

W gminie Będzin monitoring wód powierzchniowych prowadzony jest przez WIOŚ i OBiKŚ w Katowicach na dwóch stanowiskach:

- Potok Pogoria w odległości 1 km od ujścia do rzeki Przemszy w jej 38km.
- Rzeka Przemsza w 35,4km rzeki, w pobliżu ul. Piłsudskiego.

Zgodnie z filozofią zrównoważonego rozwoju należy dbać o stan wód na terenie gminy. W szczególności należy zadrzewiać działy wodne w celu zmniejszenia spływów wód opadowych i zwiększenia wsiąkania. Zapewni to poprawę ochrony i powiększenie zasobów wód gruntowych. Działanie takie stanowi także istotny element melioracji klimatu terenów miejskich.

Najważniejsze tereny zdegradowane w gminie Będzin:

- Odkrywka „Brzozowica” w Będzinie - Łagiszy. Dawne wyrobisko odkrywkowe węgla kamiennego, powstałe w 1958 i eksploatowane do roku 1971. Po zakończeniu eksploatacji pozostała niecka o kubaturze 13mln m³ i powierzchni 24ha. Wykorzystywano ją jako składowisko skały płonej, odpadów hutniczych, a przede wszystkim odpadów paleniskowych z Elektrowni „Łagisza”. Do roku 1992 wykonano wokół zwałowiska pas ochronny o powierzchni 15ha, a następnie do roku 1998 zrehabilitowano przez zadrzewienie kolejne 5,5 ha. Autorem Projektu rekultywacji i jego Wykonawcą był POLTEGOR Czeladź. W chwili obecnej do zadrzewienia pozostało około 3,5ha powierzchni terenu. Oprócz zadrzewień konieczne jest również wykonanie rowów opaskowych. Obowiązek rekultywacji spoczywa na Bytomskiej Spółce Restrukturyzacji Kopalń. Termin zakończenia rekultywacji zależy od środków finansowych przyznanych BSRK z

budżetu.

- Teren przy ulicy Podsiadłego i Robotniczej w Będzinie - Warpiu. Wyrobisko odkrywkowe wapieni i dolomitów triasowych, później wykorzystywane jako miejsce deponowania ziemi z wykopów, w trakcie budowy hipermarketu AUCHAN. Powierzchnia zdegradowanego terenu wynosi około 4ha. Agencja Gospodarki Odpadami AGOS S.A. w Katowicach w 2002r opracowała projekt rekultywacji tego terenu.
- Teren „Kijowa”, będący dawnym wyrobiskiem odkrywkowym, później wykorzystywany do składowania odpadów. Rekultywowany z przerwami od początku lat dziewięćdziesiątych teren ma powierzchnię około 6ha. W roku 2001 Agencja Gospodarki Odpadami AGOS S.A. opracowała „Projekt techniczny rekultywacji terenu „Kijowa” przy ulicy Strzyżowickiej w Będzinie - Grodźcu”. Zakończenie rekultywacji technicznej planowane jest na rok 2008.
- Zwałowisko skały płonnej KWK „Grodziec” w rejonie ulic Barlickiego i Sobieskiego w Będzinie - Grodźcu o łącznej powierzchni 25ha (9,5ha w Wojkowicach). Projekt rekultywacji poprzez zadrzewienie i przekształcenie terenu w kierunku rekreacyjnym wykonał czeladzi POLTEGOR. Do roku 1986 zrekultywowano i przekazano miastu Będzin około 7ha. Kolejne 16,2ha zrekultywowano i zaproponowano do przekazania miastom Będzin i Wojkowice w roku 2002. Obecnie firma EKONIKOL z Katowic prowadzi rekultywację całości terenu, polegającą na zasypaniu osadników i założonym w projekcie ukształtowaniu powierzchni terenu. Do zrekultywowania pozostało około 2,5ha (głównie w granicach Będzina).
- Wyrobisko nieczynnej cegielni w Będzinie – Łagiszy – na razie nie podlegające rekultywacji.

Na obszarze Będzina występują gleby rędzinowe i brunatne, oraz w następnej kolejności gleby bielcowe i mady. Na obszarze zabudowy miejskiej wystąpiło zjawisko całkowitej zmiany pierwotnych warunków glebowych. Wpływ zanieczyszczeń, zwłaszcza przemysłowych dotyczy praktycznie całości gleb na terenie miasta. Stan zanieczyszczeń gleb w Będzinie nie jest dokładnie rozpoznany tym nie mniej nawet bez szczegółowych badań można założyć, że zanieczyszczenie to jest wysokie.

Struktura gruntów przedstawia się następująco:

użytki rolne-	1747 ha
w tym: grunty orne-	1338 ha
sady, łąki i pastwiska-	409 ha
lasy i grunty leśne-	190 ha
pozostałe grunty i nieużytki- ha	771

Na terenie gminy dominuje dobry i wadliwy kompleks pszeny oraz bardzo dobry, dobry i wadliwy kompleks żytni. Degradacja gleb przejawia się głównie ich zakwaszeniem i skażeniem toksycznym, przede wszystkim metalami ciężkimi. Zawartość metali ciężkich w glebie (do 20 cm) na terenie gminy Będzin jest największa dla cynku (średnio 1322,87 mg/kg gleby), znaczna jest także dla ołowiu i kadmu.

[Ochrona wód /hydrogeologia/, władanie jak i klasyfikacja gruntów szczegółowo omówiona w Uwarunkowaniach cz. I. Obszar zmiany studium nr 1 nie znajduje się w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych. Obszar zmiany studium nr 2 znajduje się w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i nie znajduje się w obszarach osuwania się mas ziemnych.](#)

1.3.6. Ochrona powietrza

Na zły stan powietrza mają wpływ głównie emisje substancji szkodliwych do atmosfery. Bardzo istotnym źródłem emisji są tak zwane źródła niskie (kotłownie indywidualnych palenisk domowych oraz pieców w strefie do 20 m npt.). Emisja substancji toksycznych (pyłu zawieszonego poniżej 10mm (PM₁₀), dwutlenku siarki SO₂ oraz benzo(a)pirenu B(a)p. kształtuje

się na najwyższym poziomie w przypadku pieców węglowych, natomiast jest najmniejsza dla lokalnych kotłowni węglowych (jedynym wyjątkiem są pyły zawieszane, w przypadku których emisja jest najmniejsza dla kotłowni indywidualnych węglowych).

Kotłownie lokalne znajdują się w różnego rodzaju instytucjach (szkoły, gospodarstwa ogrodnicze, itp.). W ich przypadku emisja substancji szkodliwych do atmosfery wynosi:

pył zawieszony poniżej 10mm – 82,3 Mg/rok,
dwutlenku siarki SO₂ – 70,7 Mg/rok,
benzo(a)pirenu B(a)p. – 104,4 Mg/rok.

Kolejnym źródłem toksycznych substancji emitowanych do atmosfery jest tak zwana emisja wysoka (z pieców w strefie ponad 20 m npt.). Emisja ta pochodzi z przemysłowych źródeł energii zasilających teren gminy. Do głównych emitentów zanieczyszczeń w zakresie emisji wysokiej należą:

Elektrociepłownia Łagisza S.A.,
Elektrociepłownia Będzin S.A.,
Elektrociepłownia Jowisz, zlokalizowana w Wojkowicach.

Na poziom zanieczyszczeń w gminie Będzin mają także istotny wpływ źródła emisji znajdujące się poza terenem gminy, jak między innymi: Kotłownia Bańgów, Siemianowice Śl., Ciepłownia Siemianowice Sp. z o.o., Ciepłownia Czeladź, Sp. z o.o. "CZEZEC", Ciepłownia Piaski Czeladź Sp. z o.o. "CZEZEC", Huta im CEDLERA, Sosnowiec, PPUH "KOMECH" Sp. z o.o. Sosnowiec Zagórze, EC Huta Katowice. Łącznie na terenie gminy emisja wysoka wynosi:

pył zawieszony poniżej 10mm – 3083 Mg/rok,
dwutlenku siarki SO₂ – 25948 Mg/rok,
benzo(a)pirenu B(a)p. – 78,8 kg/rok.

Z tego na emitentów z gminy przypada 77% emisji dwutlenku siarki i 54% emisji pyłu zawieszanego poniżej 10mm. Natomiast w przypadku benzo(a)pirenu emisja jest spowodowana w większości (60%) źródłami zewnętrznymi. Największy poziom emisji występuje w przypadku Elektrowni „Łagisza”, dla której emisja poszczególnych substancji szkodliwych wynosi:

pył zawieszony poniżej 10mm – 1393 Mg/rok,
dwutlenku siarki SO₂ – 16155 Mg/rok,
benzo(a)pirenu B(a)p. – 16,3 kg/rok.

Oprócz substancji szkodliwych emitowanych w procesach spalania zanieczyszczenia powstają także w wyniku różnorodnych procesów technologicznych. Substancje takie jak: ołów, kadm, cynk, węglowodory, oraz różne kwasy przyczyniają się do powstawania groźnych zanieczyszczeń. Na terenie Będzina duża część zanieczyszczeń powstających w procesach technologicznych przypada na Hutę „Będzin”.

Wśród zanieczyszczeń technologicznych emitowanych przez małe zakłady i firmy przeważa emisja węglowodorów i ich pochodnych oraz emisja pyłu, który jest również głównym zanieczyszczeniem powstających w hucie. Ilościowo emisja technologiczna jest jednak nieporównywalnie mała z emisją ze spalania paliw.

Obecna sytuacja przedstawia się znacznie lepiej niż miało to miejsce w połowie lat 90-tych. Od tego czasu zamknięto wiele zakładów emitujących substancje toksyczne, co pozwoliło znacznie zmniejszyć poziom emisji zanieczyszczeń. Małe zakłady i firmy wyemitowały w roku 2000 ok. 1,5 razy mniej zanieczyszczeń niż zlikwidowane zakłady pracujące jeszcze w roku 1995.

Pomiary emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w gminie Będzin prowadzi się jedynie w ramach kontroli w zakładach zlokalizowanych na terenie gminy, które są zobowiązane decyzją Starosty Będzińskiego do okresowych badań i przekazywania ich wyników Wydziałowi Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Będzinie.

Przedsiębiorstwa przemysłowe podejmują także w ostatnich latach liczne działania mające na celu redukcję zanieczyszczeń.

Najważniejsze inwestycje ograniczające emisję substancji toksycznych podejmowane przez najważniejsze przedsiębiorstwa gminy Będzin lub planowane w najbliższych latach

Przedsiębiorstwo	Działania podjęte	Działania w trakcie realizacji i planowane
Elektrownia „Łagisza”	<p>–W latach 1992 – 1996 kolejno w kotłach OP-380 nr 7,6, 2 i 1 zabudowano palniki niskoazotujące typu HTNR, a następnie dysze OFA poprawiając skuteczność odazotowania spalin. W kotłach OP-380 nr 4 i 5, w latach 1997</p> <p>–W 1998 r. zastosowano opracowaną w oparciu o własny projekt technologię obniżającą emisję tlenków azotu. Powyższe rozwiązania sprawiły, że dla kotłów OP-380 dotrzymane są dopuszczalne do wprowadzenia do powietrza ilości tlenków azotu.</p> <p>–W latach 1990 - 1998 przeprowadzono modernizację urządzeń odpylających. Na blokach nr 1,2, 6 i 7 wymieniono elektrofiltry trójstrefowe na czterostrefowe. Dodatkowo na blokach 6 i 7 zainstalowano filtry workowe wraz z oddaniem do eksploatacji instalacji odsiarczania spalin. Modernizacja elektrofiltrów na blokach 4 i 5 polegała na zwiększeniu powierzchni osadecznych. Sprawność urządzeń odpylających na 6 blokach oraz kotle WP-70 Nr 1 w roku 2000 wahała się w granicach 99,12% - 99,94%.</p> <p>–W roku 1998 uruchomiono na blokach 6 i 7 półsuche instalacje odsiarczania spalin metodą DRYPAC firmy ABB, o sprawności 95%. Skuteczność odsiarczania spalin wynosi ok. 90%.</p>	<p>–Zwiększenie ilości odsiarczanych spalin poprzez podłączenie kotła 5 do istniejącej instalacji odsiarczania spalin bloków 6 i 7.</p> <p>–Modernizacja elektrofiltrów bloków 1 i 2.</p> <p>–Budowa suchej instalacji odsiarczania spalin dla kotła OP-380 nr 1</p>
Elektrociepłownia Będzin	<p>–W latach 1993 - 1996 zabudowano we wszystkich kotłach oprócz EKM instalacje SET NOx ograniczające emisje tlenków azotu o ok. 40%.</p> <p>–W roku 1993 wymieniono elektrofiltr dwustrefowy współpracujący z kotłem WP-70 nr 5 na trójstrefowy, a w latach 1994 - 1996 kolejno zmodernizowano elektrofiltry współpracujące z kotłami OP-140 nr 7,6 i WP-120 nr 8. Sprawność tych elektrofiltrów w roku 2000 wahała się w granicach 99,40% - 99,70%, a elektrofiltru współpracującego z kotłem WP-120 nr 9 wynosiła 98,90% Kocioł EKM wyposażony jest w odpylacz OMW o sprawności 95,60%</p>	<p>•Przewiduje się prace kotłów: WP-70 nr 5, OP-140 nr 6 i 7 i WP-120 nr 8.</p> <p>•Konieczność dotrzymania od 01.01.2006 r. dopuszczalnych do wprowadzenia do powietrza ilości dwutlenku siarki wymagać będzie ograniczenia emisji tej substancji zanieczyszczającej.</p>
Huta Będzin	<p>•W latach 1997 - 1998 przeprowadzono modernizację urządzeń odpylających zainstalowanych na Oddziale Bieli Cynkowej „Feniks” - osiągają one sprawność 99,8%.</p> <p>•W roku 2000 zakończono modernizację filtrów tkaninowych pracujących w Wydziale Odlewni - ich skuteczność odpylania wynosi ok. 98%.</p>	

Kolejnym źródłem emisji substancji szkodliwych jest emisja komunikacyjna. Znaczący wpływ na poziom tej emisji ma natężenie ruchu tranzytowego na drodze – Katowice – Warszawa i na trasie – Wrocław – Kraków. Emisja komunikacyjna to w dużej mierze emisja dwutlenku węgla i tlenku węgla, a w dalszej kolejności także innych gazowych substancji toksycznych.

Obniżenie emisji komunikacyjnej możliwe jest przez poprawę stanu technicznego infrastruktury drogowej (nawierzchnia, przebudowa skrzyżowań) i poprawę stanu technicznego pojazdów silnikowych. Wątro także zwrócić uwagę na fakt, że emisje wszystkich zanieczyszczeń ulegają zmniejszeniu.

Emisja komunikacyjna przez samochody osobowe oraz ciężarówki i autobusy [g/km · 1000 pojazdów].

Wszelkie działania techniczne w kierunku obniżenia niskiej emisji dotyczące indywidualnych użytkowników urządzeń związanych z pozyskiwaniem i wykorzystaniem energii winny być

poparte działaniami mającymi na celu zwiększenie stopnia świadomości społecznej w tym zakresie. Są to tak zwane działania pośrednie. Wśród przedsięwzięć wpływających pośrednio na stan środowiska naturalnego na pierwszym miejscu należy wymienić edukację ekologiczną. Celem jej jest systematyzowanie i wzbogacanie wiedzy na temat funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń stwarzanych przez działalność jednostek, grup społecznych i podmiotów gospodarczych. Unikanie powodowania zagrożeń (prewencja) powinno zdominować propagowane formy zachowań. Równie istotnym celem edukacji ekologicznej powinno być rozwijanie wrażliwości i emocjonalnej chęci działania na rzecz ochrony środowiska. Edukacja ekologiczna powinna sięgać korzeniami do procesu wychowawczego. Pozytywny i odpowiedzialny stosunek do przyrody powinien stać się trwałym elementem systemu wartości kształtującego mentalność człowieka.

Monitoring opadu pyłu na terenie gminy wykonywany jest przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Będzinie, która prowadzi na bieżąco miesięczne badania.

Porównując emisję zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Będzina i w innych gminach należy zwrócić uwagę na zdecydowanie nadmierny poziom zanieczyszczeń występujący na terenie gminy Będzin. Na km² w Będzinie przypada (rok 2002) 25,95 t/rok zanieczyszczeń pyłowych szczególnie uciążliwych, podczas gdy wskaźnik ten dla Zagłębia jest kilkakrotnie mniejszy (8,26) a dla kraju kilkadziesiąt razy mniejszy (0,90). Daje się jednak zauważyć intensywne działania gminy na rzecz środowiska, ponieważ w roku 2000 poziom emisji wynosił na terenie Będzina 40,16 t/rok. Analogiczna sytuacja ma miejsce dla zanieczyszczeń gazowych, dwutlenku siarki, dwutlenku węgla i tlenków azotu w przypadku których poziom emisji na terenie Będzina jest znacznie większy niż w Zagłębiu. Natomiast dla tlenku węgla emisja na terenie Będzina jest mniejsza. Pozytywnym faktem jest jednak to, iż poziomy emisji wszystkich wymienionych gazów w latach 2000-2002 na terenie Będzina spadały.

1.3.7. Warunki akustyczne

Klimatem akustycznym nazywa się poziom dźwięku, jaki występuje na danym terenie. Jest on kształtowany przez wszystkie dostępne tam źródła dźwięku. Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją miasta stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka. Może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu. Ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowy, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Do najważniejszych czynników określających klimat akustyczny na terenie Będzina zalicza się:

- przemysł,
- komunikację,
- naturalne źródła dźwięku.

Warunki akustyczne, jakie występują na terenie gminy Będzin zasadniczo są charakterystyczne dla miast GOP. Przekroczenia dopuszczalnych wartości występują szczególnie w przypadku terenów przylegających do arterii komunikacyjnych drogowych oraz kolejowych. Podobna sytuacja ma miejsce w okolicach zakładów przemysłowych.

Na terenie Gminy funkcjonują firmy, warsztaty, podmioty gospodarcze, jednostki handlu detalicznego, osoby fizyczne, których działalność kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Ocena uciążliwości akustycznej zakładów przemysłowych

najczęściej przeprowadza się pod wpływem skarg na nadmierny hałas, kierowanych przez mieszkańców. Na terenie Będzina

Jednakże to nie hałas przemysłowy jest obecnie głównym problemem gminy. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym. Poziomy dźwięku komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą nawet 75-90 dB przy progowych natężeniach hałasu w środowisku, w otoczeniu budynków mieszkalnych od 67dB w porze nocnej do 75dB w porze dziennej.

Monitoringowe pomiary hałasu na DK 86 i DK 94 w okolicy Będzina pokazują, iż średni równoważny poziom hałasu tras komunikacyjnych DK86 (pora nocna) i DK94 (pora dzienna i nocna) osiąga wartość odpowiednio 80 – 85dB (DK86) i 70 – 75dB (DK94). Wartości te są zdecydowanie zbyt wysokie, dlatego też hałas motoryzacyjny, należy uznać za ponadnormatywny i kwalifikujący klimat akustyczny Będzina jako uciążliwy dla mieszkańców. Dodatkową uciążliwością takiego stanu jest ciągłość jego występowania, zarówno w porze dnia jak i w porze nocy przy wymienionych drogach krajowych.

Monitoringowe pomiary hałasu prowadzone były na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych o potencjalnie najwyższych uciążliwościach hałasowych. Uzupełniająco wykonywane są również pomiary hałasu w funkcji odległości od jezdni dla rozpoznania zasięgu jego oddziaływania w głąb istniejących struktur zabudowy mieszkaniowej.

Wyniki badań wskazują jednoznacznie, iż klimat akustyczny przy badanym odcinku drogi jest niekorzystny. Występujące znaczne przekroczenie wartości dopuszczalnej hałasu w środowisku stwarza dyskomfort akustyczny, zarówno w bezpośrednim sąsiedztwie drogi, jak i przy zabudowie mieszkaniowej zlokalizowanej w jej sąsiedztwie.

Kolejnym rodzajem hałasu oddziałującego w mieście jest hałas kolejowy. Pod tym pojęciem rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. W porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowej może przekraczać dopuszczalną wartość 50dB w odległości do około 80m od osi torów. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (torowiska), prędkości przejazdu, rodzaju taboru kolejowego, stanu taboru kolejowego, położenia torowiska (nasyp, wawóz, teren płaski). Jednakże, w związku z restrukturyzacją PKP i ograniczeniem ilości przejazdów (zwłaszcza przemysłowych, związanych ze zmniejszeniem wydobycia węgla kamiennego) oraz likwidacją niektórych połączeń widoczne jest ograniczenie emisji hałasu pochodzącego z infrastruktury kolejowej.

Ochrona powietrza

W ostatnich latach Będzin podjął szereg inicjatyw z dziedziny Ochrony Środowiska. Główny nacisk położony został na ochronę powietrza osiągając wyraźną poprawę stanu sanitarnego powietrza. Działania, zgodnie z „Programem ochrony powietrza na terenie gminy Będzin ze szczególnym ograniczeniem niskiej emisji”, ukierunkowano na ograniczenie niskiej emisji poprzez termomodernizację budynków i zmiany w systemie ciepłowniczym (likwidacja palenisk węglowych na rzecz innych czystszych źródeł). Kolejnym komponentem środowiska na rzecz którego podjęto znaczące działania to ochrona przyrody i krajobrazu. W Będzinie ustanowiono 3 obszary chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 303,3ha (Góra Zamkowa, Góra Św. Doroty i Las Grodziecki).

Ograniczenie emisji pyłów wymaga sporych nakładów finansowych.

Z pomocą przychodzą różnego rodzaju fundusze ekologiczne. Struktura wdrażania programów ograniczenia emisji pozwalają stwierdzić, że udział funduszy ekologicznych w kosztach projektu sięga około 23%, natomiast funduszy strukturalnych około 15%. Ze środków własnych jednostek realizujących konkretne projekty pochodzi jedynie 42% funduszy.

Ochrona powierzchni ziemi

Jest realizowana także poprzez działania rekultywacyjne przekształconych przez przemysł i górnictwo terenów Będzina. Terenem takim jest obszar za górą „Kijową” w Groźcu, będący dawnym wyrobiskiem odkrywkowym. W 2001 roku opracowano projekt techniczny rekultywacji. W roku 2004 gmina podpisała umowę na bezpłatną rekultywację techniczną, zakończenie planowało się na 2008 rok.

Rekultywacją objęty jest także teren o powierzchni 10,64 ha związany z działalnością byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Grodziec”, położony w rejonie ul. Barlickiego w Grodźcu. Prowadzona jest ona w oparciu o zatwierdzony przez Starostę Będzińskiego projekt techniczny z uwzględnieniem przepisów Prawa ochrony środowiska. Zrekultywowane tereny przeznaczone zostaną pod przemysł, budownictwo mieszkaniowe lub zaadaptowane będą na cele rekreacyjne.

☐ Ochrona wód przed zanieczyszczeniem

W celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz przywrócenia czystości wód powierzchniowych oraz podziemnych, konieczne jest stworzenie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych oraz deszczowych. W związku z tym w 2002 roku Gmina Będzin złożyła wniosek pn. „Kompleksowy program gospodarki ściekowej dla miasta Będzina” do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na kwotę 127,2 mln zł, który miał na celu uzyskanie środków finansowych z Funduszu Spójności. W dniu 11 sierpnia 2004 roku przedmiotowy wniosek został zarejestrowany przez Komisję Europejską. Całkowity koszt inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wyniósł 133,6 mln zł. Na terenie Będzina funkcjonuje również system dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w dzielnicach miasta, gdzie nie ma zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Jest formą zachęty dla mieszkańców do likwidacji starych, nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe.

☐ Ochrona przyrody i krajobrazu i jego kształtowanie

Poprawie wizerunku miasta, podkreśleniu jego walorów krajobrazowych i turystycznych, a także zapewnieniu ekologicznej funkcji terenów zieleni miejskiej, służą powstające na zlecenie Gminy Będzin projekty przebudowy i urządzenia terenów zieleni. Wykonywane są one przez specjalistów z dziedziny kształtowania krajobrazu i mają profesjonalny charakter.

Jednym z nich jest projekt „Przebudowy drzewostanu wzdłuż Alei Kołłątaja z uwzględnieniem elementów małej architektury”. Jego realizację rozpoczęto w 2004 roku. Usunięto chore i zniszczone drzewa i krzewy, uporządkowano teren przed wejściami do podziemi Wzgórza Zamkowego, przygotowując go do nowych nasadzeń w 2005 roku. Nasadzenia realizowane będą według projektu zakładającego również wykonanie tarasu widokowego z balustradą i schodami w obrębie wejść do podziemi oraz fontanny. Wykorzystując przebudowę zieleni wzdłuż Alei Kołłątaja, przeprowadzona została renowacja i zmieniona lokalizacja kolumny upamiętniającej pobyt Jana III Sobieskiego w mieście. W 2004 roku rozpoczęto realizację projektu „Przebudowa drzewostanu wraz z zagospodarowaniem terenu zieleni miejskiej wzdłuż bulwarów Czarnej Przemsy między Aleją Kołłątaja i pawilonem LIDL, z uwzględnieniem małej architektury.” Wzdłuż bulwarów w obrębie Urzędu Miejskiego usunięto część drzew i krzewów zgodnie z założeniami projektu, wykonano plac reprezentacyjny, naprzeciw którego wybudowano kładkę dla pieszych. Na terenie placu posadzono drzewa i ustawiono ławki, planowane są nowe nasadzenia oraz kontynuacja realizacji projektu przebudowy bulwarów nad Czarną Przemszą. Projekt „Rewaloryzacji parku na Wzgórzu Zamkowym” zakłada przebudowę zieleni wraz z uwzględnieniem małej architektury, przebudowę infrastruktury elektrycznej, wodociągowej oraz infrastruktury drogowej. Projekt uwzględnia także skomunikowanie Wzgórza ze śródmieściem i terenami w rejonie „Małpiego Gaju”. Zapewnić to ma budowa kładek w osi ul. Modrzejewskiej oraz nad Czarną Przemszą. Realizacja projektu pozwoli również na likwidację istniejących barier komunikacyjnych, zapewni ciągłość szlaków pieszych, a także uatrakcyjni miejsca wypoczynku mieszkańców. W celu poznania opinii i potrzeb mieszkańców oraz ich sugestii przeprowadzono konsultacje z lokalną społecznością. Założenia projektu oraz opinie respondentów pozwolą przywrócić Wzgórzu Zamkowemu wartości przestrzenne i użytkowe. Dadzą możliwość uporządkowania terenu oraz przeprowadzenia prac konserwatorskich. Prace te pozwolą na odtworzenie walorów i roli jaką spełniał ten teren oraz nadadzą mu ponadlokalne znaczenie.

Gospodarka zielenią na Wzgórzu Zamkowym opierać się będzie na opracowanej w 2004 roku „Szczegółowej inwentaryzacji wraz z projektem gospodarki zielenią na Wzgórzu Zamkowym”, Wdrożenie projektu planowano na 2005 rok, po zatwierdzeniu przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Obiektem, który może być atrakcją turystyczną w mieście są podziemia Wzgórza

Zamkowego. Planuje się wykonanie projektu zabezpieczenia podziemi wraz z planem ich wykorzystania. Jeżeli przeprowadzone ekspertyzy okażą się pomyślne możliwe będzie udostępnienie w przyszłości podziemi dla ruchu turystycznego. Przeprowadzona w 2004 roku waloryzacja podziemi opisała wartości przyrody ożywionej i nieożywionej podziemi, które mogą być ich atrakcją.

W 2004 roku wykonano Plan urządzania lasów komunalnych. Jest on podstawowym dokumentem gospodarki leśnej. Zawiera opis i ocenę stanu lasów oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. W 2005 roku planowało się nasadzenia drzew w rejonie Góry św. Doroty, w celu wspomoczenia właściwej sukcesji ekologicznej, kształtowania zieleni w mieście oraz podniesienia wartości zasobów istniejącej zieleni miejskiej.

W 2004 roku wykonano „Waloryzację przyrodniczą i krajobrazową miasta Będzina”. Opracowanie to zawiera cenne informacje z zakresu przyrody ożywionej i nieożywionej oraz krajobrazu przyrodniczo-kulturowego w mieście. Jest ważnym dokumentem uwzględnianym przy tworzeniu ładu przestrzennego i utrzymaniu równowagi w środowisku przyrodniczym oraz opracowywaniu innych programów i planów dla miasta.

Utrzymanie terenów zieleni w mieście

Gminę Będzin charakteryzuje stosunkowo duża ilość terenów zieleni. Należy do nich zieleni urządzona i nieurządzona, zieleni osiedlowa i lasy komunalne. Tereny te są na bieżąco utrzymywane co podnosi ich atrakcyjność, dając możliwość stworzenia miejsc wypoczynkowo - rekreacyjnych dla mieszkańców. Jednocześnie większe tereny zieleni pełnią ważną funkcję przyrodniczą.

System Zarządzania Środowiskowego

27 października 2004 Rada Miejska w Będzinie Uchwałą Nr XXVI 11/332/2004 przyjęła Program Ochrony Środowiska dla miasta Będzina wraz z Planem gospodarki odpadami na lata 2004-2015 oraz Systemem Zarządzania Środowiskowego.

Dokumenty opisują aktualny stan środowiska w gminie, precyzują cele na podstawie których zaplanowano przedsięwzięcia do realizacji w latach przyszłych. Szczególne znaczenie nadają przeciwdziałaniu powstawaniu odpadów. W celu prawidłowego wdrożenia Programu ochrony środowiska i Planu gospodarki odpadami w gminie Będzin wprowadzono System Zarządzania Środowiskowego. Podstawowym celem systemu jest wspomaganie procesu integracji z Unią Europejską przez systemowe wdrażanie w mieście zasad zrównoważonego rozwoju oraz podstawowych wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska i Ustawy o ochronie przyrody.

Nadzór nad wdrażaniem poszczególnych zadań Programu ochrony środowiska i Planu gospodarki odpadami sprawuje powołany w październiku 2004 roku pełnomocnik do spraw Systemu Zarządzania Środowiskowego wraz z zespołem. Do zadań pełnomocnika należy również inicjowanie i koordynowanie działań związanych z minimalizacją negatywnego wpływu podmiotów zlokalizowanych w Będzinie na środowisko.

[Ochrona wg wskazań powyżej dla zmian studium 1 i 2 szczegółowo omówiona w Uwarunkowaniach cz. I.](#)

1.4. Problemy miasta

Z pozycji przestrzennych aspektów rozwoju miasta **kluczowymi problemami** są:

- degradacja przestrzenna, funkcjonalna i społeczna śródmieścia. Skutkuje to:
 - fizycznym ubytkiem substancji materialnej o walorach kulturowych, tradycji i tożsamości miejsca (ruina obiektów)
 - obniżaniem rangi śródmieścia (a tym samym miasta) jako ośrodka turystyki regionalnej oraz subregionalnego i powiatowego ośrodka obsługi
 - brakiem poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników.
- degradacja techniczna i społeczna starych zasobów zabudowy, również zabudowy o walorach kulturowych (dawne osiedla robotnicze)
- brak przygotowanych terenów pod inwestycje (zwłaszcza gospodarcze) tzn. obszarów dostępnych komunikacyjnie i wyposażonych w media
- niedostatek terenów służących wypoczynkowi i rekreacji (zarówno towarzyszących zabudowie mieszkaniowej jak i ogólnomiejskich).

W śródmieściu (także i w innych dzielnicach) istotą problemu są nieuregulowane stosunki własnościowe i niedorozwój obsługi inżynierskiej (wodociągi, kanalizacja, ciepłownictwo), oraz ruch tranzytowy na DK 94.

We wschodniej części miasta (Warpie, Ksawera) - chaos przestrzenny i funkcjonalny, niski poziom obsługi mieszkańców.

Na Syberce głównym problemem jest dekapitalizacja techniczna "blokowisk" i regresywna struktura zaludnienia.

W Gzichowie problemem jest utrzymanie terenów otwartych doliny rzeki Czarnej Przemszy a także walorów przyrodniczych i kulturowych Lasu Grodzieckiego oraz zespołu pałacowo - parkowego.

W przemysłowej części starego Będzina problem stanowi restrukturyzacja technologiczna i rewitalizacja obszaru.

W Łagiszy istotą problemów jest współistnienie terenów przemysłowych z zabudową mieszkaniową i terenami o walorach przyrodniczych.

Grodziec charakteryzuje wielość problemów o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju dzielnicy i całego miasta:

- brak koncepcji zagospodarowania terenów poprzemysłowych,
- upadek funkcji rolniczej i wybiórcza presja inwestorów na wolne tereny wzdłuż DK 86,
- brak wykorzystania terenów porolnych w kierunku rekreacyjno-turystycznym w rejonie Góry św. Doroty,
- system odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- degradacja zabudowy o walorach kulturowych (kolonie robotnicze) i "blokowisk".

BĘDZIN – Powierzchnia terenu w jednostkach strukturalnych w ha*															tabela nr 1	
Lp.	Użytkowanie terenu	Miasto ogółem Ha=100 %	Śródmieście		Gzichów		Syberka		Małobądz		Warpie		Ksawera	Łagisza	Grodziec	
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%			ha	%
1	zabudowa mieszkaniowa z tow. usługami	592,2 15,9	45,9	7,7	99,7	16,8	52,4	8,8	50,6	8,5	52,2	8,8	49,8	8,4	99,6	16,8
2	usługi publiczne	81,4 2,2	30,0	36,8	5,7	7,0	10,5	12,9	1,6	1,9	6,3	7,7	4,7	5,8	7,4	9,0
3	usługi komercyjne	13,3 0,3	2,1	15,8	2,7	20,3	4,0	30,	-	-	0,8	6,0	2,8	21,0	-	-
4	wytwórczość	222,6 6,0	2,1	0,9	17,5	7,9	0,7	0,3	19,4	8,7	42,3	19,0	20,2	9,1	74,4	33,4
5	obsługa techn. i usługi komunalne	154,3 4,3	5,3	3,4	2,0	1,3	1,0	0,6	50,6	32,8	1,5	0,9	11,2	7,2	80,1	51,9
6	kommunikacja	377,5 10,2	32,1	8,5	67,4	17,8	16,3	4,3	44,3	11,7	37,3	9,9	12,2	3,2	82,7	21,9
7	tereny rolne	1388,0 37,4	12,3	0,9	100,4	7,2	-	-	45,8	3,3	98,3	7,1	36,8	2,6	273,6	19,7
8	tereny zieleni	836,6 22,5	15,0	1,8	267,3	31,9	20,1	2,4	78,4	9,4	44,3	5,3	30,7	3,7	231,8	27,7
9	wody otwarte	42,1 1,1	8,2	19,5	-	-	-	-	4,4	10,4	-	-	3,9	9,3	13,4	31,8
	razem:	3708,0 100,0	153,0 100,0	4,1	562,7 100,0	15,2	105,5 100,0	2,8	295,1 100,0	5,8	283,0 100,0	7,6	172,3 100,0	4,6	863,0 100,0	23,3
	w tym tereny – zainwestowane	1623,8 43,8	133,1 87,0	8,2	208,6 37,0	12,8	102,4 97,5	6,3	217,0 73,5	13,3	145,5 51,4	9,0	111,0 64,9	6,9	350,0 40,5	21,5
	- nie zainwestowane	2084,2 56,2	19,9 13,0	0,9	354,1 63,0	17,0	2,6 2,5	0,1	78,1 26,5	3,7	137,5 48,6	6,6	60,4 35,1	3,0	513,0 59,5	24,6

* wg bilansu 354,163,0 urbanistycznego na stan w roku 1998

2. Cele

2.1. Identyfikacja wizji rozwoju

Strategia Rozwoju Miasta Będzina to efekt wspólnych konsultacji z przedstawicielami różnych środowisk społeczno – gospodarczych, które umożliwiły uzgodnienie i przyjęcie wspólnego stanowiska w kwestii wizji przyszłości oraz priorytetów rozwoju miasta.

Wizja miasta:

Wykorzystując w pełni możliwości stworzone przez spuściznę historyczną, tradycje handlowe, walory krajobrazowe i zgromadzony potencjał gospodarczy, zintegrowana społeczność lokalna aktywnie przekształca Będzin w promieniujący na cały region ośrodek kultury i turystyki oraz miejsce wykorzystanych szans i współpracy partnerskiej, atrakcyjne dla mieszkańców i inwestorów.

W tak sformułowanej wizji rozwoju miasta wyeksponowano następujące elementy pożądanego wizerunku i rozwoju miasta:

- dobre warunki życia w mieście
- kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego
- rozwinięta współpraca z sektorem publicznym i prywatnym oraz szerokie kontakty międzyregionalne i międzynarodowe.

Zmiana studium /1 i 2/ mieści się w powyższych celach i kierunkach rozwojowych gminy; w szczególności w kierunku rozwoju budownictwa mieszkaniowego i ochrony zapewniający wysoki poziom życia oraz w skutecznej ochronie środowiska .

2.2. Podstawowe cele gospodarczego rozwoju miasta i cele przestrzennego rozwoju miasta, kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy wraz z zakresem i ograniczeniem tych zmian

Wg "Strategii Rozwoju Miasta Będzina" podstawowe cele gospodarczego rozwoju miasta wyrażają się konkretnymi wskaźnikami odniesionymi do strategicznych "jednostek rozwoju ekonomicznego" miasta. I tak:

KORZYSTNE WARUNKI DLA ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA

KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH :

- Stworzenie właściwych możliwości inwestycyjnych
- przedsięwzięcia:
- Aktualizacja bazy danych terenów i możliwości inwestycyjnych w gminie
 - Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
 - Regulacje prawne w zakresie gospodarki przestrzennej oraz gospodarki nieruchomościami i gruntami
 - Uruchomienie terenów Agencji Nieruchomości Rolnych

- Realizacja projektów PPP

**WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA ORAZ
JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ**

1. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH :

- Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców miasta
przedsięwzięcia:
 - Realizacja osiedla socjalnego

2. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH :

- Zahamowanie degradacji struktury funkcjonalno-przestrzennej
- Wspieranie budownictwa (w tym budowy osiedli jednorodzinnych realizujących idee „mieszkań w parku”)
- Kreowanie nowych form zagospodarowania przestrzeni
- Porządkowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
- Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych służących polepszaniu jakości życia
- Intensyfikacja działań rewaloryzacyjnych ze wzbogacaniem funkcji centrotwórczej
przedsięwzięcia:
 - Odnowienie gminnych zasobów mieszkaniowych
 - Likwidacja zabudowy substandardowej
 - Modernizacja Centrum Miasta i poprawa jego estetyki
 - Renowacja blokowisk i starych osiedli robotniczych

NOWOCZESNY SYSTEM TRANSPORTOWY I KOMUNIKACYJNY

1. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH:

- Wzmacnianie sieci powiązań miasta z regionem
- Zahamowanie degradacji istniejącej infrastruktury
przedsięwzięcia:
 - Budowa nowych ciągów komunikacyjnych
 - Remonty i modernizacje istniejącej sieci drogowo-ulicznej
 - Realizacja oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej, ograniczników prędkości
 - Realizacja Dworca PKM

2. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH:

- Kształtowanie układu komunikacyjnego obsługującego tereny rozwojowe miasta
- Stymulowanie działań organizacyjnych służących realizacji DTŚ
- Reorganizacja ruchu w sposób zmniejszający negatywną presję ruchu
przedsięwzięcia:
 - Realizacja DTŚ
 - Opracowanie Programu dla Polityki Transportowej Miasta

WYSOKI POZIOM WYKSZTAŁCENIA ORAZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH:

- Poprawa standardu i wyposażenia placówek oświatowych
przedsięwzięcia:

- Remonty i modernizacje szkół i przedszkoli.

SKUTECZNA OCHRONA ŚRODOWISKA

1. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH

- Minimalizacja i właściwe zagospodarowanie odpadów komunalnych i przemysłowych w tym niebezpiecznych

- Rozwinięcie systemu selektywnej zbiórki odpadów

przedsięwzięcia:

- Sukcesywna likwidacja „dzikich wysypisk”
- Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej nt. właściwej gospodarki odpadami
- Stworzenie pełnego systemu informacji o wytworzonych odpadach przemysłowych
- Organizacja systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych
- Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przemysłowych i komunalnych,
- Poprawa jakości i klasowości wody,
 - Kontrola poziomu zanieczyszczenia gleb
 - Ochrona ujęć wody pitnej

przedsięwzięcia:

- Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- Rewitalizacja rzeki Czarna Przemsza
- Modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej
 - Analiza stopnia zanieczyszczenia gleb
 - Regulacja cieków i rowów powierzchniowych
 - Odtworzenie rowów melioracyjnych
 - Redukcja „niskiej emisji”

- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych i przemysłowych
- przedsięwzięcia:

- Termomodernizacja obiektów w zakresie docieplenia przegród zewnętrznych z jednoczesną likwidacją pokryć z eternitu
- Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii cieplnej
- Modernizacja urządzeń redukujących zanieczyszczenia pyłowo-gazowe

- Rekultywacja terenów zdegradowanych
- przedsięwzięcia:

- Inwentaryzacja terenów poprzemysłowych
- Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych
- Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego i przemysłowego

przedsięwzięcia:

- Budowa ekranów dźwiękochłonnych
 - Realizacja form zieleni osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych
 - Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem poziomu hałasu, zwłaszcza przy lokalizacji obiektów w pobliżu istniejących tras komunikacyjnych oraz na obszarach ograniczonego użytkowania
- Przeprowadzenie badań poziomu hałasu
- Ochrona różnorodności środowiska przyrodniczego
- Kształtowanie nowych terenów zieleni miejskiej
- Wprowadzanie nowych form ochrony

przedsięwzięcia:

- Objęcie ochroną prawną pomników przyrody oraz prowadzenie prac pielęgnacyjno - konserwatorskich pomników przyrody
- Przebudowa drzewostanów
- Bieżąca pielęgnacja istniejących terenów zieleni urządzonej

- Rewaloryzacja parków
- Bieżące utrzymanie oraz realizacja ścieżek rowerowych
- Czynna ochrona zieleni łąkowej

WYSOKA ATRAKCYJNOŚĆ KULTURALNA, REKREACYJNA I TURYSTYCZNA MIASTA

1. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH:

- Kształtowanie miejskiego systemu wypoczynku i rekreacji
- Urządzanie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej
- Wspieranie niepublicznych form zagospodarowania rekreacyjno-sportowego

przedsięwzięcia:

- Remonty i modernizacje infrastruktury kulturalnej, sportowej, turystycznej
- Bieżące utrzymywanie oraz realizacja szlaków turystyki rowerowej, pieszej, konnej i wodnej
- Realizacja placów do gier i zabaw, boisk, basenów, hal sportowych
- Realizacja wielofunkcyjnego zespołu wypoczynkowo-rekreacyjnego w rejonie Góry Doroty
- Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne doliny Czarnej Przemszy

- Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego

przedsięwzięcia:

- Opracowanie Programu Ochrony Zabytków
- Kreacja nowej funkcji dla obiektu Dom Wójta
- Udostępnienie Podziemi Wzgórza Zamkowego

SKUTECZNY SYSTEM ZARZĄDZANIA MIASTEM

1. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH:

- Monitorowanie procesów rozwojowych miasta oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym

- przedsięwzięcia:
- Wprowadzenie systemu informacji o terenie SIT
- Utworzenie internetowej mapy miasta oraz fotomapy

Priorytety przestrzennego rozwoju miasta nawiązują do celów rozwoju gospodarczego

Cele operacyjne to:

- rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i adaptacja dla współczesnych potrzeb
- wzbogacenie programu usług publicznych i biznesu w śródmieściu
- poprawa stanu środowiska i ukształtowania ekologicznego systemu terenów chronionych
- utrzymanie i zwiększenie walorów widokowych krajobrazu miasta
- atrakcyjne zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjno - sportowe terenów w rejonie góry Dorotka i w dolinie rzeki Czarnej Przemszy
- utworzenie regionalnego centrum kultury żydowskiej.

Uwarunkowaniami dla osiągnięcia powyższych celów są:

- uporządkowanie gospodarki gruntami i nieruchomościami
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów rozwojowych i przekształcanych
- przygotowanie ofertowych terenów pod inwestycje (o uregulowanym stanie prawnym, dostępnych komunikacyjnie i uzbrojonych)
- intensywna promocja miasta dla przyciągnięcia inwestorów
- wzrost sił inwestycyjnych samorządu lokalnego umożliwiający realizację przedsięwzięć publicznych z zakresu usług publicznych
- konsekwentna realizacja polityki przestrzennej ukierunkowanej na osiągnięcie celu (uniemożliwienie dalszego rozpraszania zabudowy a tym samym obniżania walorów użytkowych i fizjonomicznych terenów)

- likwidacja zagrożeń środowiska "u źródła" (emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i gruntów)
- wprowadzenie prawnych form ochrony przyrody
- zalesienia i komponowane zadrzewienia terenów systemu ekologicznego miasta.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu:

W **systemie przyrodniczym** przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju oznacza konieczność uznania za strategiczny cel rozwoju Będzina:

odzyskanie równowagi ekologicznej w stopniu zapewniającym trwałość procesów przyrodniczych i biologiczne warunki życia mieszkańców, przy równoczesnym zaspokojeniu potrzeb rozwoju gospodarczego i społecznego miasta. Wymaga to realizacji celów operacyjnych w tym:

1/. - poprawa stanu środowiska zgodnie z polityką ekologiczną Państwa i Wieloletnim Programem Ochrony i Kształtowania Środowiska w województwie katowickim; co oznacza (zadania):

- zachowanie bioróżnorodności świata roślin i zwierząt oraz możliwości odtwarzania się odnawialnych zasobów przyrody poprzez:

- prawną ochronę cennych zasobów przyrody,
- zapewnienie powiązań przyrodniczych dla migracji gatunków i biogenów, szczególnie na tereny zdegradowane,
- zwiększenie lesistości i utrzymanie wysokiej aktywności biologicznej istniejącego kompleksu leśnego Lasu Grodzieckiego,
- utrzymanie i wzbogacenie biologicznego (łąki) zagospodarowania dolin rzeki Czarnej Przemszy i jej dopływów

- zapewnienie dostępu:

- do wody pitnej właściwej jakości poprzez przestrzeganie zakazów i nakazów obowiązujących w strefie ochronnej ujęcia "Przełajka" oraz w projektowanej strefie ochronnej ujęcia "Będzin",
- do zdrowej żywności poprzez wyeliminowanie upraw konsumpcyjnych na terenach rolnych skażonych ponadnormatywnie metalami ciężkimi.

- ograniczenie możliwości wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska poprzez:

- wprowadzenie organizacji ruchu minimalizującej przewozy niebezpieczne przez miasto,
- wprowadzenie informacji wizualnej (znaki) o szczególnej wrażliwości terenu na zagrożenie,
- ograniczenie lub wykluczenie z zabudowy terenów zagrożonych awarią zapory w Przeczycach i na terenach zalewowych Przemszy oraz rzeki Brynicy,
- wykształcenie miejskiego systemu ostrzegania.

W zakresie komunikacji celem strategicznym jest **sprawny system komunikacyjny**.

Głównym uwarunkowaniem harmonijnego rozwoju funkcji komunikacyjnych Będzina jest uzależnienie potrzeb inwestycyjnych od środków finansowych nie będących w gestii miasta (inwestycje na ciągach dróg krajowych).

Na cel: **sprawne systemy infrastruktury technicznej** składają się:

- w zakresie **zaopatrzenia w wodę**:

- sukcesywna realizacja zadań gwarantujących stałą dostawę jakościowo dobrej wody.

- Osiągnięcie celu warunkowane jest:

- budową nowego zbiornika retencyjnego w obszarze ujęcia wody "Małobądz" o pojemności 10 - 20 tys. m³.
- budową zbiornika wieżowego w rejonie góry Dorotka dla dzielnicy Grodziec, w oparciu o ujęcie wody Grodziec
- budową stacji uzdatniania wody dla ujęcia wodociągowego Małobądz

- budową stacji uzdatniania wody dla ujęcia Rozkówka.

- w zakresie odprowadzania ścieków:

- dążenie do objęcia siecią kanalizacyjną wszystkich terenów mieszkaniowych i usługowych,
- poprawa stanu technicznego, modernizacja i przystosowanie do przyszłych potrzeb systemu kanalizacyjnego.

Realizacja tych celów uwarunkowana jest:

- budową oczyszczalni ścieków wraz z systemem kanalizacyjnym dla dzielnicy Grodziec,
- modernizacją wszystkich istniejących pompowni ścieków w zlewni oczyszczalni "Będzin",
- rozbudową sieci na obszarach dotychczas nie skanalizowanych,
- przebudową sieci w złym stanie technicznym.

- W zakresie **zaopatrzenia w energię elektryczną** głównym celem jest dostarczenie energii elektrycznej do wszystkich odbiorców a także poprawne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego, podniesienie niezawodności jego działania a także stworzenie podstaw do rozwoju perspektywicznego w ramach potrzeb rozwojowych miasta. Dla osiągnięcia tych zamierzeń konieczne są:

- rozbudowa układu sieci średnich napięć o nowe stacje transformatorowe i linie zasilające prowadzona w parametrach 20 kV
- modernizacja i przebudowa części istniejącego systemu sieci średnich i niskich napięć
- przebudowa napowietrznych linii niskich napięć na linie kablowe, szczególnie na terenach starej zabudowy mieszkaniowej centrum miasta
- docelowo ujednoczenie średniego napięcia sieci na wartość 20 kV.

- W zakresie **zaopatrzenia w ciepło** celem jest zwiększenie zasięgu obsługi (likwidacja kotłowni lokalnych i ogrzewania piecowego). Uwarunkowania mają charakter ekonomiczny (koszty eksploatacji różnych nośników energii cieplnej),

- W zakresie **telekomunikacji** celem jest zapewnienie obsługi telekomunikacyjnej wszystkim chętnym oraz osiągnięcie wysokiego standardu świadczonych usług i niezawodności działania systemu.

Ogólne zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej:

- Dopuszcza się, w sposób nie ograniczający podstawowego przeznaczenia terenu, zmianę parametrów technicznych i korekty lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w uzgodnieniu z właścicielami i zarządzającym tymi sieciami i urządzeniami.
- Ustala się włączenie nowych budynków i budowli do istniejących sieci infrastruktury technicznej; nowych odbiorców obowiązuje konieczność uzyskania warunków technicznych podłączenia mediów do sieci i uzgodnienia dokumentacji projektowej z właściwą jednostką ds. eksploatacji i obsługi technicznej.
- Ustala się maksymalne zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej.
 - Dopuszcza się budowę nowej sieci wodociągowej oraz wymianę istniejącej sieci wodociągowej wykazującej wysoką awaryjność.
 - Ustala się nakaz odprowadzenia ścieków komunalnych i przemysłowych do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.
- Dla terenów zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację zbiorników na nieczystości ciekłe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków wyłącznie w przypadku braku możliwości technicznej przyłączenia do sieci.
- Ustala się nakaz uporządkowania systemu kanalizacji deszczowej.
- Dostawę ciepła należy realizować w oparciu o lokalne źródła ciepła. Obowiązuje nakaz

stosowania czystych źródeł ciepła.

- Dostawę energii elektrycznej należy realizować w oparciu o istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych.
- Dopuszcza się rozwój sieci elektroenergetycznych w linach rozgraniczających dróg i ulic.
- Zasilenie nowych odbiorców możliwe jest z istniejącej lub projektowanej sieci rozdzielczej nN zgodnie z wydanymi warunkami przyłączenia.
- W przypadku braku możliwości dostawy energii elektrycznej z istniejących urządzeń elektroenergetycznych lub konieczności zasilenia nowych odbiorców /obiektów/ wymagających dostawy mocy o łącznej wartości powyżej 250 kV dopuszcza się realizację nowych stacji transformatorowych SN/nN, w ilości niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania wszystkich obiektów wraz z włączeniem ich do sieci SN i nN.
- W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się zasilanie z istniejących sieci gazowej.
- Dopuszcza się możliwość rozbudowy sieci telekomunikacyjnej wyłącznie jako sieć kablową.

Zmiana studium dla obszarów 1 i 2 wpisuje się w przyjęte kierunki rozwoju i wskazanych kierunków zmian tj. w przyjęty kierunek **WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA ORAZ JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ** oraz w kierunek **SKUTECZNA OCHRONA ŚRODOWISKA**.

Zmiana studium nie spowoduje pogorszenia stanu w zakresie innych wyznaczonych kierunków.

Zakres i ograniczenia zmian:

*Jako, że obowiązujące studium nie zawiera żadnych informacji z zakresu wskaźników zagospodarowania wprowadzono dla przyjętych **KIERUNKÓW WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW***

Występujące obecnie i przewidywane do ukształtowania obszary o różnym przeznaczeniu pogrupowano umownie w następujące kategorie, nawiązując do ich wiodącej funkcji:

- obszary ochrony środowiska i jego zasobów,
- obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- obszary rozwoju funkcji związanych z tworzeniem miejsc pracy.

Dla terenów o różnym przeznaczeniu przedstawiono zalecane wskaźniki:

- nieprzekraczalny wskaźnik intensywności zabudowy, mierzony, jako stosunek powierzchni całkowitej budynku (suma powierzchni wszystkich kondygnacji budynku liczona w zewnętrznym obrysie murów) do powierzchni działki,
- minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, określony % powierzchni zajętej przez grunt rodzimy pokryty roślinnością oraz wodę powierzchniową na terenie działki, a także 50% sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10 m² urządzonych, jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym im naturalną vegetację.

Wymienionych wskaźników nie określono dla terenów obecnie zainwestowanych. W obszarach tych zaleca się utrzymanie wskaźników istniejących z możliwością uzupełnienia luk budowlanych.

Lp.	Kierunki zagospodarowania	Wskaźniki urbanistyczne		Uwagi dotyczące użytkowania terenu
		intensywności zabudowy (max.)	Powierzchni biologicznie czynnej (min.)	
Tereny systemu ekologicznego miasta				
1	Obszary węzłowe /lasy, dolesienia, odlesienia, użytki ekologiczne, obszar chronionego krajobrazu	Tereny wyłączone spod zabudowy		Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej, które ze względów technicznych nie mogą być zlokalizowane w terenach o innym przeznaczeniu oraz urządzeń gospodarki leśnej.;
2	Powiązania systemu	Tereny wyłączone spod zabudowy		Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, które ze względów technicznych nie mogą być zlokalizowane w terenach o innym przeznaczeniu, obiekty małej architektury drobna usługa, obiekty sportowe
Tereny miejskiego systemu wypoczynku i rekreacji				
3	Parki istniejące, parki projektowane,	0.1	90,00%	Nie dopuszcza się zabudowy mieszkaniowej. Dla terenów parków obiekty małej architektury. Dopuszczone obiekty związane z obsługą parków, sanitariaty, obiekty gastronomiczne dla których wymagane jest określenie w planie maksymalnej powierzchni zabudowy. Dopuszcza się inwestycje liniowe z zakresu infrastruktury technicznej i parkingi.
4	Tereny zieleni niskiej, ogrodów działkowych, cmentarzy	0,3	70% 50% + 5%*	Nie dopuszcza się zabudowy mieszkaniowej; w planie wymagane określenie maksymalnej powierzchni zabudowy altany. Cmentarze - Wskaźnik określony % powierzchni zajętej przez grunt rodzimy pokryty zielenią urządzoną, do której nie wlicza się powierzchni grobów.
5	Tereny rolnicze /użytki rolne, sady, tereny ogrodnicze/	-	80%	Zabudowa mieszkaniowa związana z produkcją rolną
6	Tereny zagrożeń powodziowych i strefy ochronne wód	Tereny wyłączone spod zabudowy		Dopuszcza się inwestycje liniowe z zakresu infrastruktury technicznej.
Tereny rozwoju funkcji /wpisane dodatkowo – do wykorzystania/				
7	Tereny istniejącej zabudowy wielorodzinnej – tj. mieszkaniowo-			Dopuszcza się inwestycje liniowe z zakresu infrastruktury

	usługowej	0.7	0.7	komunalnej oraz uzupełniająco obiekty handlowo – usługowe obsługujące mieszkańców danego wydziału, a także lokalizację nieuciążliwych funkcji usługowych w obrębie istniejących obiektów mieszkaniowych.
8	Tereny istniejącej zabudowy jedn. tj. mieszkaniowo-usługowej	0.8	0.8	Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej oraz uzupełniająco obiekty handlowo – usługowe obsługujące mieszkańców danego wydziału, a także lokalizację nieuciążliwych funkcji usługowych w obrębie istniejących obiektów mieszkaniowych.
9	Tereny rozwoju zabudowy istniejącej jedn. tj. . zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0,4 0,4 0,4 0,3	40% 40% 40% 30%	Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej oraz uzupełniająco obiekty handlowo – usługowe obsługujące mieszkańców danego wydziału. Dopuszcza się lokalizację usług w obrębie budynków mieszkaniowych pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc parkingowych.
10	w tym: Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej jednorodzinnej, o charakterze zorganizowanym	0,4	40% + 5%**	**Wskaźnik określony % powierzchni zajętej przez grunt rodzimy pokryty zielenią urządzonej ogólnodostępnej, w tym terenami zabaw dla dzieci. Zalecane dokonanie scalenia i podziałów nieruchomości uwzględniającego ww. wskaźnik, a także uwzględniającego lokalizację ogólnodostępnych parkingów i ewentualnych terenów przewidzianych na lokalizację obiektów usługowych. Nie wskazana lokalizacja funkcji usługowych w obiektach mieszkaniowych. Dopuszczona zabudowa bliźniacza, dla której dopuszcza się podwyższenie wskaźnika intensywności zabudowy. Dopuszcza się inwestycje liniowe z zakresu infrastruktury komunalnej, a także uzupełniająco obiekty handlowo – usługowe obsługujące mieszkańców danego wydziału.
11	Tereny istniejących zespołów garażowych i parkingów	Wg stanu istniejącego 0.9	Wg stanu istniejącego 5%	
12	Tereny rozwoju zespołów garażowych	0.8	10%	Rozwój zespołów garażowych

	i parkingów			dopuszcza się w miarę potrzeb, na zasadach określonych w planie miejscowym, we wszystkich obszarach rozmieszczenia funkcji mieszkaniowych, oraz w obszarach aktywizacji gospodarczej.
Tereny rozwoju funkcji				
13	Tereny funkcji gospodarczych, usługi komercyjne, mieszkaniowo-usługowe, nauki i rekreacji, gospodarczych /praca w parku/, kampus	0,4	80,00%	Dopuszcza się podwyższenie istniejących wskaźników intensywności zabudowy na zasadach określonych w planie miejscowym, pod warunkiem nie przekraczania wskaźnika 0,5 i 30%, tak, jak określono dla terenów rozwojowych. Dopuszcza się inwestycje liniowe z zakresu infrastruktury komunalnej.
Tereny adaptacji i przekształceń				
14	Tereny istniejącej działalności przemysłowej, baz i składów- i rzemiosła- utrzymanie stanu , zmiana profilu działalności, tereny rzemiosła	0,8	30,00%	Dopuszcza się podwyższenie istniejących wskaźników na zasadach określonych w planie miejscowym, pod warunkiem nie przekraczania wskaźnika 1,0 i 20% tak, jak określono dla terenów rozwojowych. Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury. Obowiązuje nakaz zapewnienia miejsc parkingowych w granicach własności.
Tereny osadnicze				
15	Utrzymanie stanu, działania rewaloryzacyjne, modernizacja istniejącej zabudowy, wymiana zabudowy, usługi ośrodkotwórcze, obiekty wielkopowierzchniowe, garażowe , stacji paliw	do 0.8	40,00%	Dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej. Obowiązuje nakaz zapewnienia miejsc parkingowych w granicach własności.

Zakłada się, że dla poszczególnych kierunków przeznaczenia, wymienione wskaźniki mogą zostać doprecyzowane w planie miejscowym, pod warunkiem uwzględnienia wartości progowych przedstawionych w niniejszym *Studium*. Dopuszcza się przekroczenie tych wartości w sytuacji, gdy wskaźniki wynikające ze stanu istniejącego zagospodarowanie terenu sąsiedniego, odbiegają od wskaźników zaproponowanych w niniejszym *Studium*. Odstępstwo dopuszcza się dla terenu o powierzchni porównywalnej do powierzchni na której występuje wskaźnik inny niż zapisany w niniejszym *Studium* oraz pod warunkiem potraktowania wskaźników wynikających ze stanu istniejącego, jako wskaźników progowych.

W ramach zmian studium przeanalizowano n/n wskaźniki możliwe do realizacji w obszarach 1,2 i stwierdza się, iż tereny objęte zmianami mieszczą się w n/n wskazaniach.

3.KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1.Zasady zagospodarowania przestrzennego

Jako obowiązujące przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego;

- porządkowanie stanów prawnych gruntów i obiektów oraz powiększanie majątku komunalnego na rzecz kształtowania przestrzeni publicznej – w tą zasadę wpisuje się zmiana nr 1 /struktura własności – Agencja Rynku Rolnego – po przeprowadzeniu stosownych działań planistycznych – możliwość nabycia do zasobu komunalnego/,
- koncentracji przestrzennej zabudowy dla minimalizacji kosztów inwestycji infrastrukturalnych i kosztów ich funkcjonowania w tą zasadę wpisuje się również zmiana nr 1 ze względu na dobre powiązania infrastrukturalne /droga, sieci/,
- koncentracji przestrzennej lokalizacji przedsięwzięć publicznych,
- kontynuacji działalności gospodarczej na terenach likwidowanych przedsiębiorstw,
- ochrony terenów otwartych.

1. Zasada porządkowania stanów prawnych gruntów i obiektów oraz powiększania majątku komunalnego.

Konkurencyjność miasta wobec sąsiadów dla inwestorów zewnętrznych zależy będzie od dysponowania zasobami scalonymi obszarów wyposażonych w urządzenia infrastrukturalne stanowiące oferty lokalizacyjne dla wspólnego inwestowania.

Do instrumentów realizacyjnych zasady należy zaliczyć;

- utworzenie miejskiego rejestru gruntów pod budownictwo mieszkaniowe,
- komercyjny obrót lokalizacjami pod działalność gospodarczą,
- rozbudowę układu drogowego (warunek dostępności komunikacyjnej terenów aktywności gospodarczej),
- rewitalizację i wzbogacenie programowe śródmieścia,
- utworzenie instytucji skarbu gminnego (komunalnego) działającej zgodnie z zasadami konkurencji dla pobudzenia rynku nieruchomości.

2. Zasada koncentracji przestrzennej zabudowy dla minimalizacji kosztów inwestycji infrastrukturalnych i kosztów ich funkcjonowania.

Minimalizacja kosztów budownictwa mieszkaniowego, w tym kosztów jego funkcjonowania nakazuje ograniczenie swobody dowolnej lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, form zabudowy oraz ich wyposażenia w infrastrukturę.

3. Zasada koncentracji przestrzennej lokalizacji przedsięwzięć publicznych. Ograniczony dostęp do środków finansowych oraz niskie możliwości zadłużenia gminy wskazują na konieczność kreacji przestrzeni publicznych mogących przyciągać inwestorów prywatnych dla pobudzenia środowiska przedsiębiorczości, zwłaszcza w śródmieściu.

4. Zasada kontynuacji działalności gospodarczej na terenach likwidowanych przedsiębiorstw.

Potrzeba oszczędzania środków na udostępnianie nowych terenów oraz zasada koncentracji zainwestowania wskazuje na konieczność adaptowania terenów i obiektów po likwidowanych przedsiębiorstwach dla nowych działalności gospodarczych. Wyjątek mogą stanowić tereny przedsiębiorstw położonych w strefie zagrożeń powodziowych w rejonie ul. Kościuszki, gdzie wskazane byłoby odtworzenie wzdłuż rzeki przyrodniczych form użytkowania terenu.

5. Zasada wspierania aktywności przedsiębiorstw rodzinnych powstających na bazie gruntów stanowiących własność tychże rodzin.

Dotyczy to zwłaszcza obszarów północnych a uwarunkowaniami będzie:

- nie uciążliwość działalności dla środowiska i sąsiadów,
- pełne wyposażenie w urządzenia infrastrukturalne,
- powierzchnia działki pozwalająca na zabudowę warsztatową.

6. Zasada ochrony terenów otwartych.

Zasada ochrony terenów otwartych stanowiących o atrakcyjności przyrodniczej i krajobrazowej gminy, a także o przyszłościowych, nie sprecyzowanych jeszcze możliwościach wykorzystania gospodarczego terenów rolnych. Istotą zasady jest ochrona prawna terenów kwalifikujących się do takiej ochrony, oraz ochrona przed zabudową terenów rolnych nie wskazanych do zalesienia.

7. Zasada w zakresie formy zabudowy, gdzie winny obowiązywać nakazy j.n.:

- forma budynku dla zabudowy jednorodzinnej winna mieć charakter horyzontalny w następujących proporcjach:
 - stosunek wysokości dachu do wysokości ścian w linii okapu, w rysunku elewacji, powinien mieścić się w proporcji od 1/1 do 2/1;
 - wysokość okapu z zachowaniem proporcji wysokości dachu i ścian j.w. i jednocześnie nie wyżej niż 4 m;
 - dla nowych terenów mieszkaniowych dachy spadziste o symetrycznych połaciach; nachylenie połaci dachu od 37° do 45°;
 - dachy należy kryć,-do wyboru: dachówką w odcieniach naturalnej palonej gliny, gontem bitumicznym w kolorze szarym, gontem drewnianym, deskami lub strzechą impregnowaną;
 - dopuszczalny materiał wykończenia elewacji to: drewno, kamień wapienny lub piaskowiec pochodzenia lokalnego, tynk w kolorze jasnym;
 - okna i drzwi prostokątne o pionowej artykulacji, wyklucza się okna o kształcie trójkątnym, trapezoidalnym i nieregularnym.

3.2. Ogólne kierunki zagospodarowania przestrzennego

Osiągnięcie celów rozwoju Będzina będzie współzależne z przekształceniami istniejącej struktury użytkowania i zagospodarowania przestrzennego terenów w nawiązaniu do potrzeb gospodarczych i aspiracji społecznych z uwzględnieniem uwarunkowań ekologicznych i kulturowych.

Zmiany studium dla obszaru 1,2 uwzględniają wytyczne wskazane j.w. co potwierdza dokonana analiza -patrz Gleby str. 6 UWARUNKOWANIA. .

W takim ujęciu najistotniejszymi **kierunkami zagospodarowania przestrzennego** są:

1. - rewaloryzacja techniczna i funkcjonalna historycznego śródmieścia oznacza:

- renowację zabudowy o wartościach kulturowych z równoczesną zmianą funkcji z mieszkaniowo - usługowej na usługowo - mieszkaniową
- wzbogacenie funkcji centrotwórczych
- wymianę zabudowy bezwartościowej i uzupełnienie luk budowlanych obiektami realizowanymi zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi
- wymianę niesprawnych i wyposażenie w nowe urządzenia infrastruktury technicznej (np. ciepłownicze)
- odciążenie z ruchu tranzytowego Al. Kołłątaja.

2. - ukształtowanie i zagospodarowanie ekologicznego systemu obszarów chronionych oznacza:

- wyodrębnienie terenów tworzących system o różnym stopniu ochrony i formach zagospodarowania

- aktywizację turystyczną północnej części miasta
- wprowadzenie unikalnych form zagospodarowania rekreacyjnego stanowiących atrakcję w skali regionalnej.

W ten kierunek wpisuje się zmiana nr 2 /należy ograniczyć zabudowę/.

3. - wskazanie terenów aktywizacji gospodarczej dotyczy:

- wskazania terenów aktualnie i potencjalnie szczególnie przydatnych dla rozwoju przedsiębiorczości:
 - na bazie istniejącego zagospodarowania i majątku przedsiębiorstw
 - na terenach nowych, wymagających doprowadzenia dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
 - na terenach zainwestowania ekstensywnego dla przedsiębiorczości „rodzinnej” na własnych działkach, z zabudową mieszkaniową.

4. - ukształtowanie sprawnego układu komunikacyjnego obsługującego miasto i jego tereny rozwojowe, to:

- sukcesywna poprawa organizacji ruchu i modernizacja istniejącej sieci drogowo - ulicznej
- sukcesywna realizacja systemu dróg obsługujących potencjalne tereny aktywizacji gospodarczej pomiędzy śródmieściem Będzina, Groźcem i Czeladzią
- usprawnienie powiązań pomiędzy śródmieściem i Warpiem oraz z. rejonem na pograniczu Sosnowca.

Przyjęte zmiany studium /obszary 1, 2 / mieszczą się w n/n wskazaniach a wskazania dla terenu /zmiana 2/ nie zakłóca zachowaniu stabilizacji funkcjonowania środowiska. Wskazuje się na konieczność wprowadzenia w ramach planu miejscowego zasad kompensacji przyrodniczej dla terenów nr 1.

3.3. Struktura przestrzenna i funkcje obszarów

W świetle dotychczasowych przesłanek rozwojowych przyszłościowa struktura miasta rysuje się następująco:

1. **Śródmieście** jako obszar rewaloryzacji zabudowy i wzbogacania funkcji centrotwórczych zgodnie z tradycją historyczną, oraz kształtowania systemu ekologicznego miasta w oparciu o dolinę rzeki Przemszy.

2. **Będzin "Wschód"** obejmujący tereny Warpia i Ksawery jako obszar intensywnej restrukturyzacji przestrzennej polegającej na:

- adaptacji i modernizacji zasobów materialnych dzielnicy o walorach użytkowych i kulturowych
- wymianie zabudowy zdegradowanej technicznie i społecznie
- wprowadzeniu nowych funkcji (Zagłębiowski Campus Uniwersytecki Uniwersytetu Śląskiego) i systemu zieleni urządzonej.

3. **Będzin "Południe"** - stara dzielnica przemysłowa jako obszar sukcesywnej modernizacji i humanizacji przestrzeni (wprowadzenie zieleni, likwidacja uciążliwych technologii, wymiana działalności, itp.)

4. **Groźciec** - obszar rozwojowy dla różnorodnych funkcji:

- w części południowej (poniżej kolei piaskowej) - potencjalne tereny aktywności gospodarczej, wymagającej dużych przestrzeni i dogodnego dostępu komunikacyjnego w powiązaniu z analogicznymi terenami w granicach Czeladzi,

- w części centralnej (pomiędzy koleją piaskową a zabudową dzielnicy) potencjalne tereny dla rozwoju różnych form aktywności gospodarczej z dużym udziałem zieleni ("praca w parku") z wykorzystaniem przestrzeni pod liniami elektroenergetycznymi oraz dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej w pobliżu zabudowy już istniejącej,
 - w części północnej - tereny wzbogacania wartości przyrodniczych (ochrona prawna, dolesienia) i fizjonomicznych (odlesienie szczytu góry Dorotki) z wprowadzeniem zagospodarowania głównie rekreacyjnego w formach warunkowanych walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi,
 - w obrębie terenów zainwestowanych - adaptacja i modernizacja zasobów kulturowych, wprowadzanie nowych funkcji gospodarczych na terenach przemysłowych.
5. **Łagisza** - obszar adaptacji dotychczasowych funkcji z możliwością rozwoju terenów zabudowy jednorodzinnej w rejonie Glinic oraz przedsiębiorczości rodzinnej na własnych działkach.

3.4. Struktura przyrodnicza

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju wiąże się z koniecznością jakościowych zmian w strukturze przestrzennej miasta obejmujących:

- wyodrębnienie ekologicznego systemu obszarów chronionych (ESOCh) miasta w tym:
 - wskazanie obszarów cennych przyrodniczo do ochrony prawnej na podstawie przepisów szczególnych
 - wskazanie lokalnych zasobów środowiska do ochrony prawem miejscowym
- określenie biologicznych i społecznych standardów terenów zainwestowanych w tym:
 - wyznaczenie miejskiego systemu terenów zieleni i wypoczynku
 - wskazanie obszarów do rekultywacji i rewitalizacji
- wskazanie zagospodarowania i użytkowania rolniczej przestrzeni miasta (granica polno- leśna).

3.4.1. Ekologiczny system obszarów chronionych

Ekologiczny system obszarów chronionych stanowi układ terenów otwartych miasta, biologicznie czynnych, powiązanych między sobą przestrzennie i funkcjonalnie i z analogicznymi terenami w jego otoczeniu.

Wskazuje się potrzebę ukształtowania systemu ekologicznego, przenikającego całą strukturę przestrzenną miasta, w tym również tereny najsilniej zainwestowane dla:

- ochrony stanu i funkcjonowania istniejących zasobów środowiska
- odtworzenia zasobów przyrody na terenach zdegradowanych
- regeneracji powietrza i poprawy klimatu lokalnego
- poprawy warunków krążenia i samooczyszczenia wód
- zapewnienia miejsc rekreacji i wypoczynku oraz podniesienia standardu terenów mieszkaniowych.

Ekologiczny system obszarów chronionych tworzą:

- obszary o najwyższych wartościach zasobów środowiska chronione lub proponowane do ochrony na podstawie przepisów szczególnych stanowiące:
 - obszary węzłowe** systemu czyli najważniejsze w mieście "źródła zasilania" (biologicznego, hydrologicznego i klimatycznego) w informację genetyczną, materię i energię.
- lokalne wartości zasobów środowiska, które powinny być chronione przepisami prawa miejscowego stanowiące:
 - korytarze ekologiczne** zapewniające powiązanie między obszarami węzłowymi systemu
 - miejskie tereny zieleni i wypoczynku.**

3.4.1.1. Obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną prawną na podstawie przepisów szczególnych.

Aktualnie na terenie Będzina ochrona prawna realizowana jest w drodze uchwał Rady Miasta i obejmuje uznanie za:

- **pomniki przyrody ożywionej** wg uchwał Rady Miasta Będzina:

- lipa drobnolistna (1 szt.) ul. Brzozowicka (uchwała RM nr IV/30/92 z dnia 30.04.1992 r.)
- perełkowiec japoński (7 szt.) ul. Sienkiewicza (uchwała RM VIII/81/92)
- wiśnia antypka (2 szt.) ul. Sienkiewicza (uchwała RM VIII/81/92)
- akacja (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- jesion wyniosły (7szt) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- buk pospolity (2 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- grab pospolity (3 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- klon pospolity odmiana czerwona (3 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- wiąz górski (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- żywołnik zachodni (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- klon jawor (1 szt.) Park Ciechanowskiego (uchwała RM XIII/141/93)
- dąb szypułkowy (5 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- wiąz szypułkowy (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- jesion wyniosły (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- kasztanowiec zwyczajny (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- buk zwyczajny (3 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- miłorząb dwuklapowy (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- dereń jadalny (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- korkowiec amurski (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- klon pospolity (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- klon jawor (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- lipa drobnolistna (1 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)
- aleja kasztanowa (48 szt.) park Ciechanowskiego (uchwała RM XIX/243/94)

-**obszar krajobrazu chronionego** (o charakterze wyspowym) obejmują na podstawie uchwały RM nr XIII/139/93 z 23.06.1993:

- Górę Zamkową
- Wzgórze Doroty
- Las Grodziecki

Proponuje się poszerzenie tej formy ochrony na tereny Wzgórza Parcina z włączeniem Góry św. Doroty i jej podnóża dla zachowania krajobrazu łąk ciepłolubnych, ciągów sadów, zadrzewień śródpolnych, roślin chronionych i 22 gatunków ptaków lęgowych z częściowym przeznaczeniem terenów dla funkcji rekreacyjnych.

Użytki ekologiczne - wnioskuje się objęcie tą formą ochrony 7 obszarów w tym:

1. "**W dolinie potoku Psary**" dla zachowania unikatowych wilgotnych łąk kruszczykowo - mieczykowych z roślinami chronionymi oraz stanowisk lęgowych 3 gatunków ptaków.
2. "**Przy ul. Bory**" dla zachowania występujących storczyków podlegających całkowitej ochronie prawnej oraz 7 gatunków ptaków lęgowych.
3. "**Łąki przy ul. Dąbrowskiej**" dla ochrony dobrze rozwiniętych zespołów roślinności wilgotnych łąk z gatunkami prawnie chronionymi oraz 3 gatunkami ptaków lęgowych
4. "**Łęg w rejonie oś. przy ul. Namiarkowej**" dla ochrony łągu olszowo - jesionowego oraz łągowisk 11 gatunków ptaków.
5. "**Grodziec**" dla ochrony cennych florystycznie (murawy kserotermiczne) i ornitologiczne (14

gatunków lęgowych) terenów.

6. **"Przy rzece Brynicy"** dla ochrony wilgotnych łąk nadrzecznych ze stanowiskami lęgowymi 6 gatunków ptaków.

Lasy ochronne – ustanowione ze względu na ochronę przed szkodliwym oddziaływaniem zanieczyszczeń i dla zaspokojenia potrzeb wypoczynkowych, obejmują kompleks Lasu Grodzieckiego stanowiącego własność Skarbu Państwa.

Szczegółowa analiza terenów zmiany studium w Uwarunkowaniach.

Przyjęto ogólne zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

- zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach mieszkaniowych, usługowych, innych /poza terenami przemysłu, baz, składów i rzemiosła/, za wyjątkiem niezbędnych dla obsługi obszaru planu sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg;
- zakaz lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości określone w przepisach odrębnych;
- dla projektowanych obiektów usługowych oraz innych obiektów działalności gospodarczej ustala się konieczność ograniczania związanej z nią uciążliwość do granic działki użytkownika tak, aby emisje nie przekraczały obowiązujących standardów jakości środowiska (wyższe dotyczy także hałasu i wibracji oraz urządzeń wymienionych w przepisach odrębnych).
- zakaz składowania i utylizacji odpadów poza terenami do tego wyznaczonymi w mpzp;
- zakaz wprowadzanie nie oczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód lub/i do ziemi;
- ścieki przemysłowe mogą być odprowadzone do systemów kanalizacji sanitarnej gdy spełniają parametry ścieków komunalnych; w przeciwnym wypadku wymagają oczyszczenia do wymaganych standardów w urządzeniach lokalnych;
- nakaz wykonania nawierzchni utwardzonej na parkingach umożliwiającej odprowadzenie wód opadowych poprzez osadniki i separatory oleju zgodnie z przepisami szczególnymi;
- nakaz wyposażenia nieruchomości i punktów prowadzenia działalności usługowej w urządzenia do gromadzenia odpadów ze wskazaniem na obowiązek selektywnej zbiórki odpadów oraz systematycznego wywozu odpadów;
- nakaz stosowania czystych źródeł ciepła;
- nakaz zachowania poziomów elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- dla terenów wyznaczonych dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia, dla których określone zostały dopuszczalne poziomy hałasu- należy przyjmować najniższy poziom hałasu ustalony dla funkcji dominującej:
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – jak dla terenów zabudowy jednorodzinnej;
- dla zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z obiektami usługowymi;
- w granicach terenów o przeznaczeniu podstawowym innym niż zabudowa mieszkaniowa a graniczących z terenami o takim przeznaczeniu ochrona przed hałasem winna być zapewniona w ramach realizowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego w trybie przepisów odrębnych.

Udokumentowane zasoby wód podziemnych w granicy ustalonej strefy ochronnej pośredniej zewnętrznej decyzją Wojewody Katowickiego nr OŚI-7211/221/97 z dnia 15 grudnia 1997 r. obejmują część zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych "Bytom" eksploatowanych przez ujęcie wód "Przelajka" w Czeladzi. Ustalenia zawarte w decyzji Wojewody muszą być uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które będą

sporządzone dla obszaru strefy (zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 października z 1991 r.)

Szczegółowa analiza terenów zmiany studium w Uwarunkowaniach.

3.4.2.2. Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego wymagające ochrony przepisami prawa miejscowego.

Dla zapewnienia powiązań funkcjonalnych i przestrzennych wnioskuje się ukształtowanie wielofunkcyjnych korytarzy ekologicznych - wzdłuż doliny rzeki Czarna Przemsza i dolin jej dopływów: Glinica, Potok Psarski, Potok z Łagiszy.

Korytarze te łączą istniejące obszary węzłowe z zielenią urządzoną z terenami zrehabilitowanymi oraz z terenami zdegradowanymi wymagającymi zasilania biotycznego (np. hałda Elektrowni Łagisza, zabudowa mieszkaniowa):

- między terenami zainwestowanymi w dzielnicy Warpie dla przyrodniczego powiązania parku przy ul. Kollątaja, zadrzewień przy ul. Krakowskiej z doliną Czarnej Przemszy oraz projektowanym obszarem krajobrazu chronionego
- między istniejącą i projektowaną zabudową przemysłową w dzielnicy Warpie i Śródmieście dla zapewnienia zasilania biotycznego terenów zdegradowanych z obszarów węzłowych oraz poprawy warunków bioklimatycznych
- w Gzichowie dla powiązania terenów parkowych (istniejących i projektowanych) z Lasem Grodzieckim i doliną Czarnej Przemszy.

- w Grodźcu:

- wzdłuż linii elektroenergetycznych (które muszą być wyłączone z zabudowy) oraz magistralnych sieci infrastruktury (gaz) dla zasilania biotycznego z Lasu Grodzieckiego terenów rolnych stanowiących obszary rozwojowe miasta
- wzdłuż doliny rzeki Brynicy i w pasie przy granicy z Czeladzią dla stworzenia barier przestrzennych o charakterze bioklimatycznym (w związku z planowanym zainwestowaniem tych terenów).
- w pasie wierzchowiny wzniesień stanowiących strefę wododziałową dla zlewni Brynicy i Przemszy dla poprawy retencyjności obszaru zmniejszenia zagrożenia dla czystości wód podziemnych oraz dla funkcji bioklimatycznych.

Tereny powiązań ekologicznych mają charakter wielofunkcyjny to znaczy, że dopuszcza się w ich obszarze lokalizację również innych niż przyrodnicze, funkcje miejskie, pod warunkiem zachowania szczególnych warunków zagospodarowania tych terenów, uwzględnianych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego realizowanych na ich obszarze.

Dla przedsięwzięć inwestycyjnych i modernizacyjnych w obszarze korytarzy ekologicznych ustala się:

- obowiązek zachowania (i wzbogacenia) wielkości, wartości ekologicznej istniejących lokalnych wartości zasobów przyrody (zadrzewienia, parki, ogrody przydomowe, zieleni urządzona, naturalne koryta cieków itp.)
- zakaz jakiegokolwiek zabudowy (za wyjątkiem ścieżek rowerowych) łąk po obu stronach cieku i nakaz wprowadzania zieleni przybrzeżnej.
- możliwość budowy obiektów nieuciążliwych dla środowiska pod warunkiem:
 - że udział terenów niezabudowanych i niepokrytych substancją nieprzepuszczalną wyniesie co najmniej 75% działki dla terenów niskiej intensywności zabudowy lub 45% dla terenów wysokiej intensywności, a tereny niezabudowane powinny być zagospodarowane różnymi formami zieleni dostosowanej do warunków siedliskowych.

- zastosowanie form architektonicznych (wysokość budynków, struktura zabudowy) nie utrudniających przepływu powietrza i migrację gatunków.

Zmiany studium honorują wskazane standardy.

3.4.2. Biologiczne i społeczne standardy terenów zainwestowanych

Dla zaspokojenia jednoznacznie wyrażonych przez mieszkańców potrzeb dotyczących spędzania wolnego czasu wnioskuje się:

–ukształtowanie miejskiego systemu terenów zieleni i wypoczynku w tym:

- zachowanie, rozbudowę i rewaloryzację istniejących parków, zieleńców oraz zieleni osiedlowej,
- urządzenie sieci nowych parków osiedlowych, w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (Grodziec ul. Asnyka i ul. Piaskowa, Małobądz oś. 27 Stycznia, Łagisza ul. Parkowa, Ksawera ul. 15 Grudnia),
- urządzenie parku sportowo - wypoczynkowego (Warpie ul. Krakowska) o randze ogólnomiejskiej i ponadlokalnej (obsługa projektowanego kampusu Uniwersytetu Śląskiego),
- zagospodarowanie rekreacyjne terenów w północno - zachodniej części Grodźca (Góra św. Doroty, Parcina) jako regionalnego, wielofunkcyjnego ośrodka wypoczynkowego dla północnego obrzeża Katowickiego Zespołu Metropolitalnego.

- powiązanie istniejących i projektowanych terenów zieleni i wypoczynku siecią zazielenionych ciągów pieszych i ścieżek rowerowych.

Dla zapewnienia komfortu akustycznego i klimatycznego wnioskuje się:

- wprowadzenie zieleni izolacyjnej dla istniejących i projektowanych terenów mieszkaniowych od obiektów uciążliwych. Dotyczy to w szczególności tras komunikacyjnych w Grodźcu i śródmieściu oraz obszarów przeznaczonych do rozwoju funkcji gospodarczych (Glinice).
- przyjęcie zasady warunkującej zgodę na modernizację układu komunikacyjnego od określenia sposobu zmniejszenia uciążliwości hałasu na istniejącą zabudowę mieszkaniową.

Dla poprawy warunków zamieszkania wnioskuje się rewitalizację zabudowy mieszkaniowej (szczególnie w śródmieściu) oraz przemysłowej poprzez:

- tymczasowe zagospodarowanie zielenią zdegradowanych terenów Centrum miasta stanowiące t.z. "ugory miejskie"
- wprowadzenie różnych form zieleni w strefę Centrum
- przekształcenia podwórek w starej zabudowie śródmiejskiej na ogrody
- wprowadzenie różnych form zieleni w istniejące i projektowane zainwestowanie produkcyjne.

Zmiany studium honorują wskazane standardy.

3.4.3. Rolnicza przestrzeń miasta (granica polno - leśna)

Miasto Będzin charakteryzuje się szczególnymi uwarunkowaniami produkcji rolnej które wynikają:

- ze stosunkowo mało korzystnych naturalnych warunków agroekologicznych
- z przesuszenia i erozji oraz zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi ograniczającym uprawę roślin konsumpcyjnych
- z niekorzystnej struktury obszarowej gospodarstw indywidualnych rzutującej na opłacalność produkcji
- z małego zainteresowania społeczności lokalnej sprawami rolnictwa

–z narastającego procesu odłogowania gruntów.

Sytuacja ta powoduje, iż nie ma uzasadnienia dla wyznaczenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączonej z zabudowy, zgodnie z wymaganiami art. 6 ust 5 p. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym.

Dla zachowania ekologicznych i gospodarczych funkcji terenów rolnych uznaje się za zasadne:
- przeznaczenie części terenów rolnych do zalesień i zadrzewień w tym:

- ukształtowanie komponowanych zalesień krajobrazowych w północno zachodniej części miasta (do drogi DK 1). Zwiększy to nie tylko stan lesistości ale również bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie obronności.
- wprowadzenie pasm zadrzewień i zadrzewień śródpolnych o szerokości co najmniej 100 - 300 m które stanowią projektowane korytarze ekologiczne na terenach rolnych w południowej części Grodzca

– do czasu zmiany przeznaczenia terenów rolnych na inne cele, prowadzenie prac polowych dla zapobiegania odłogowaniu a tym samym przeciwdziałaniu niebezpiecznemu procederowi wypalania odłogów porolnych.

Zmiana studium 1, 2 utrzymuje przyjęte ogólne kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Obszar zmian studium nie jest obszarem wyznaczonym do zalesień czy do utrzymania produkcji rolnej.

3.4.4. Bezpieczeństwo powodziowe

W oparciu o opracowanie Hydroprojektu Warszawa z września 1999 r. wprowadza się następujące ograniczenia w zabudowie dolin rzek Czarna Przemsza i Brynica w Będzinie:

I. Zasięg fali awaryjnej (spowodowanej ewentualnymi. awariami na zbiornikach wodnych w Przeczycach i Kozłowej Górze) obejmuje największe tereny, w dużej mierze intensywnie zagospodarowane (np. śródmieście do ul. Modrzejowskiej i Kościuszki). W strefie tej obowiązuje:

- a) zakaz lokalizacji kopalni głębinowych
- b) zakaz lokalizacji zakładów chemicznych.

II. Zasięg fali wezbraniowej - warunki zabudowy terenów zalewowych w dolinie Czarnej Przemszy i Brynicy.

[Szczegółowa analiza terenów zmiany studium w Uwarunkowaniach.](#)

3.5. Środowisko kulturowe

Będzin jest miastem o wyjątkowym w skali aglomeracji katowickiej nagromadzeniu tradycji historycznej i wartości kulturowych. Ich właściwe podtrzymanie oraz rewaloryzacja zasobów materialnych stanie się jednym z istotniejszych czynników aktywizujących rozwój miasta i nadanie mu rangi regionalnego ośrodka turystyki.

Pełny zakres obowiązujących ustaleń obejmujący: wnioski konserwatorskie, wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej i ich opis, wykazy obiektów zabytkowych w rejestrze, stanowisk archeologicznych, obiektów zabytkowych zakwalifikowanych do ochrony w ramach zapisu w planie zagospodarowania przestrzennego i obiektów o regionalnych wartościach kulturowych

- zakwalifikowanych do ochrony w planie zagospodarowania przestrzennego zawiera załącznik stanowiący integralną część ustaleń.

3.6. Kierunki rozwoju zagospodarowania

Istniejące tereny przemysłu, baz i składów,

1/. Tereny funkcjonujących jednostek gospodarczych przewiduje się do adaptacji, modernizacji lub zmian profilu działalności gospodarczej pod warunkiem:

- zmniejszania aż do likwidacji uciążliwości działalności dla środowiska i mieszkańców
- nie powodowania trudnych do rozwiązania w skali miasta problemów, lub wspólnego ich rozwiązywania z miastem (np. obsługi transportowej)
- rozprzestrzeniania się z poszanowaniem istniejących walorów przyrodniczych oraz uwarunkowań sąsiedztwa.

2/. Tereny na których działalność "macierzystych" jednostek gospodarczych ustała przewiduje się do zagospodarowania dla nowych funkcji w tym np. usługowych i mieszkaniowych (tereny po KWK "Paryż") czy kulturalno - usługowych (tereny zabytkowej cementowni "Grodziec"), pod warunkami jak wyżej.

Nowe tereny aktywności gospodarczej (wytwórczej, logistycznej, usługowej).

1/. Jako podstawowe tereny rozwoju tego typu działalności wskazuje się obszary porolne, położone pomiędzy granicą z Czeladzią, linią kolei piaskowej i drogą DK 1. Celem udostępnienia ich dla potencjalnych inwestorów konieczne jest, także na analogicznych terenach w Czeladzi, podjęcie spójnych i wspólnych inwestycji transportowych oraz w zakresie wyposażenia inżynierskiego.

2/. Również tereny porolne położone pomiędzy: linią kolei piaskowej, ul. R.Luksemburg i południową granicą zabudowy Grodzca są przydatne dla funkcji gospodarczych (także dla zorganizowanych form mieszkalnictwa), ale ze względu na uwarunkowania fizjograficzne i techniczne (strefy linii elektroenergetycznych) winny przybrać rozluźnioną formę zainwestowania z wysokim udziałem terenów biologicznie aktywnych.

Dostępność inwestycyjna obszaru warunkowana jest nowymi ciągami drogowo ulicznymi i dostawą wszystkich mediów.

3/. Możliwości rozwoju przedsiębiorstw z towarzyszącą zielenią wskazuje się także na terenie Warpia w sąsiedztwie istniejących zakładów ("praca w parku").

4/. Inne tereny wskazywane jako przydatne dla rozwoju działalności gospodarczej poza terenami mieszkaniowymi proponuje się:

- w Łagiszy pomiędzy DK 86, a zabudową Glinic
- na pograniczu Będzina i Dąbrowy Górniczej (z ukierunkowaniem na obsługę mieszkańców pobliskich osiedli).

Wspólnymi uwarunkowaniami dla wszystkich inwestycji są:

- uporządkowanie stanu własności gruntów,
- nie uciążliwość działalności przedsiębiorstw dla środowiska i mieszkańców okolicznych terenów.

W ramach aktualizacji studium wprowadzono aktywizację terenów poprzemysłowych w zakresie sukcesywnej zmiany profilu działalności pod kątem usług i zabudowy mieszkaniowej, dotyczy to terenów:

1. przy ul. Odrodzenia w Łagiszy
2. Butbędzin –przy ul. Piłsudskiego
3. skup makulatury, złom –przy ul. Krakowskiej
4. kopalni „Grodziec”
5. cementowni „Grodziec”
6. zakład przeróbki drewna kop. Paryż /zabudowa mieszkaniowa na tzw. Podskarpiu/
7. dawna zajezdnia autobusowa WPK przy ul. Odkrywkowej.

3.6.1. Kierunki przekształceń rozwoju zabudowy mieszkaniowo - usługowej

W studium określa się:

- 1/. Tereny istniejącej modernizacji i rewitalizacji ze wzbogaceniem programu usług publicznych i kształtowaniem atrakcyjnej przestrzeni publicznej. Obejmują one śródmieście oraz zabudowę o walorach kulturowych dawnych kolonii robotniczych we wszystkich dzielnicach. Wszelkie działania w tych obszarach warunkowane są wskazaniem konserwatorskimi.
- 2/. Tereny istniejącej zabudowy wielorodzinnej realizowanej po roku 1950 wymagające remontów i modernizacji w dostosowaniu do współczesnych standardów (osiedla: Ksawera, Syberka, Warpie - Wschód i pozostałe) także w zakresie wyposażenia w zielen osiedlową i tereny sportowe.
- 3/. Tereny zdegradowane technicznie i społecznie zabudowy o niskiej intensywności na terenie Warpia, fragmentarycznie i w innych dzielnicach, wskazane do likwidacji i realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej odpowiadającej współczesnym standardom.
- 4/. Tereny istniejącej zabudowy o niskiej intensywności na większości obszarów zainwestowania mieszkaniowo - usługowego, dla których przewiduje się:

- modernizację z podwyższaniem standardów wyposażenia,
- intensyfikację i koncentrację poprzez wypełnianie luk budowlanych,
- porządkowanie (obsługa komunikacyjna, zaopatrzenie w media).

- 5/. Tereny wskazane dla przyszłościowego rozwoju zabudowy mieszkaniowej, głównie w formach zabudowy jednorodzinnej i małych domów mieszkalnych obejmujące znaczne obszary na "tyłach" istniejącej zabudowy w całym mieście.

Jako tereny szczególnie preferowane dla zorganizowanych form budownictwa o niskiej intensywności (w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, scalenia i nowe podziały gruntów) wskazuje się tereny w rejonie:

- ul. Namiarkowej i Leśnej,
- w Małobądzu,
- w Grodźcu,
- w Łagiszy.

Zmiany studium wskazują na kontynuację tego kierunku . Dotyczy to w szczególności zmiany nr 1.

3.6.2.Kierunki rozwoju zagospodarowania rekreacyjno - sportowego

- 1/. Ustala się przeznaczenie terenów w północnej części Będzina w obszarze określonym granicami administracyjnymi z miastem Wojkowice i gminą Psary, drogą DK 86 oraz północną granicą zainwestowania Grodźca - na cele rekreacyjno- sportowo - edukacyjne o znaczeniu regionalnym o programie do sprecyzowania w stosownym opracowaniu programowo - planistycznym.

Podstawowymi uwarunkowaniami zagospodarowania obszaru są:

- zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczych obszaru (dolesienia),
- zachowanie i wykorzystanie jako cennych waloru turystycznego punktów i ciągów widokowych spod szczytu góry św. Doroty oraz z drogi DK 86 na górę św. Doroty,
- wykluczenie inwestycji nie związanych ze wskazywaną funkcją obszaru,
- ochrona prawna w formie obszaru chronionego krajobrazu.

Wskazuje się też jako celowe i zasadne wykorzystanie walorów kulturowych byłej cementowni Grodziec - oraz innych obiektów zabytkowych Grodzca dla stworzenia programu turystyczno - edukacyjnego dotyczącego historii i tradycji obszaru, a także ewentualnego ośrodka rekolekcyjnego diecezji Sosnowieckiej w oparciu o istniejący dom opieki społecznej i zabytkowy kościół. Niewykluczony jest też rozwój w tym rejonie dalszych placówek opiekuńczych (stworzenie ośrodka powiatowego) i hospicjum.

2/. Ustala się nienaruszalność statusu lasu Grodzieckiego jako obszaru chronionego krajobrazu. Zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych winno dotyczyć jedynie oznakowania ścieżek rowerowych, utrzymania dróg leśnych i wyznaczenia z "prymitywnym" zagospodarowanie pola (pól) biwakowych. Teren pomiędzy lasem a drogą DK 86 winien być zadrzewiony (funkcja izolacji terenów leśnych i zabudowanych od uciążliwej drogi).

3/. Ustala się utrzymanie terenu doliny rzeki Czarnej Przemszy jako obszaru biologicznie aktywnego z zagospodarowaniem głównie dla funkcji rekreacyjnych o różnym stopniu nasycenia urządzeniami w zależności od lokalizacji i stopnia zagrożeń powodziowych.

I tak:

- Na odcinku od północnej granicy miasta do ul. Siemońskiej jedyną formą zagospodarowania powinny być obustronne ścieżki spacerowo - rowerowe z możliwością urządzenia punktu widokowego na hałdzie odpadów elektrownianych.
- Poniżej ul. Siemońskiej, ale przed ujściem rzeki Pogorii, na prawym brzegu Czarnej Przemszy zakłada się możliwość realizacji otwartego kąpieliska z towarzyszącymi urządzeniami.
- Dalszy odcinek rzeki ze względu na poza klasową czystość wód oraz wysokie obwałowania ma głównie walory widokowe i z tego względu zasadne jest prowadzenie ścieżek spacerowo - rowerowych. [Utrzymanie funkcji parkowej na części /wchodząca w skład powiązań systemu ekologicznego miasta/ tzw. Małpiego Gaju- zmiana studium nr 2.](#)
- W śródmieściu wskazane jest wzbogacenie kompozycyjne i gatunkowe roślinności nadrzecznego bulwaru.
- Odcinek od ul. Krasickiego do granic miasta wymaga szczególnych zabiegów renaturalizujących otoczenie rzeki ze względu na wymogi przeciwpowodziowe i ekologiczne. W ramach takich działań możliwe będzie prowadzenie bulwaru spacerowego w otoczeniu zieleni do ul. Słowiańskiej.
- Tereny zabudowy znajdujące się w obszarach zalewowych (Zielona, częściowo rejon ul. Kochanowskiego, tereny przemysłowo - składowe przy ul. Kościuszki) wymagają szczególnych zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

4/. Zakłada się możliwość utworzenia parku w dzielnicy Warpie w sąsiedztwie projektowanego Campusu Uniwersytetu Śląskiego na pograniczu miasta.

3.7. Kierunki rozwoju komunikacji

3.7.1. Sieć drogowo - uliczna

W obszarze miasta wydziela się kilka stref inwestowania o różnej charakterystyce funkcjonalnej, uwarunkowaniach inwestycyjnych oraz potrzebnym zakresie i tempie rozwoju sieci transportowej. Są to:

1/. Obszar strefy inwestowania przy drodze DK86.

Obszar ten z szeregu powodów w tym ze względu na oczywiste potencjalne oszczędności nakładów na infrastrukturę, powinien być projektowany wspólnie z terenami odpowiedniej strefy w Czeladzi. Główną zasadą kształtowania sieci ulic w tej strefie powinna być niezależność układu wewnętrznego od DK 86 i DK 94, przy zapewnieniu dobrych powiązań ze śródmieściem Będzina i obszarem aglomeracji. Osiągnięto to poprzez oparcie układu wewnętrznego "strefy..." na ulicy

główniej 2/2 o kierunku N- S, oraz odcinkowej realizacji drogi głównej "północnej obwodowej" między ul. Nowotki a DK 86 (z węzłem) i ul. Wolności. Pozostały układ "strefy" stanowi wypełnienie siecią ulic zbiorczych i lokalnych.

2/. Obszar Warpia leżącego na pograniczu Sosnowca i Będzina.

Podobnie jak dla "strefy" omówionej wyżej obszar ten wymaga pełnej koordynacji przestrzennej i programowej z m. Sosnowiec. Głównym nowym ciągiem ulicznym jest ulica stanowiąca przedłużenie ul. Długosza w Sosnowcu, stanowiąca na terenie Będzina południową część "ramki śródmiejskiej" - do ul. Małobądzkiej z bezkolizyjnym przejściem przez tory kolejowe i obsługą centralnego węzła komunikacji publicznej. Ulica ta, wraz z projektowaną ulicą główną o kierunku N - S stanowią osnowę sieci ulic lokalnych w tej strefie. Etapowanie rozwoju układu jest uwarunkowane przekształceniami funkcjonalno - przestrzennymi obszaru.

3/. Obszar Śródmieścia i Centrum miasta.

Obszar ten wymaga zhierarchizowania sieci komunikacyjnej z wyodrębnieniem ciągów pieszych, placów, parkingów oraz określeniem stref różnej dostępności dla ruchu kołowego. Sytuację w tym obszarze komplikuje niekorzystny przebieg i rozwiązania DK 94 w obszarze potencjalnego Centrum. Etapowanie przebudowy układu powinno opierać się o zasadę: najpierw wykorzystanie możliwości tkwiących w zabiegach organizacyjnych, drobnych pracach z zakresu inżynierii ruchu, następnie większe inwestycje w koordynacji z przekształceniami przestrzeni i infrastruktury.

4/. Infrastruktura transportowa w obszarze ograniczonym trasami: DK 86 od zachodu, ul. Świerczewskiego i Odkrywkowa od wschodu i północy, ul. Czeladzka od południa.

Na rozwiązania w tym obszarze mają wpływ:

- narastający ruch na DK 94, dodatkowo wzmocniony rozwojem strefy omówionej w pkt 1/,
- złe rozwiązanie "ronda nerka",
- przyrost ruchu ciężarowego przy ul. Świerczewskiego,
- wzrost ruchu na ul. Wolności, jako ciągu wewnątrz miejskiego i powiatowego.

Zakres inwestycji powinien obejmować:

- rozbudowę do dwóch jezdni ul. Czeladzkiej wraz z węzłem DK 86- DK 94 oraz przebudową ronda "nerka"
- budowę odcinka "północnej obwodowej" po południowej stronie linii kolejowej wraz z węzłem z DK 1 do skrzyżowania z ul. Świerczewskiego,
- rozbudowę ciągu Świerczewskiego - (od wiaduktu kolejowego) Odkrywkowa wraz z węzłem DK 86 - DW 913.

Etapowanie inwestycji w tym obszarze wymaga ścisłej koordynacji z planami inwestycyjnymi GDDP oraz rozwojem strefy terenu inwestycyjnego przy DK86.

3.7.2. Komunikacja publiczna

Będzin, jako miasto o silnej potrzebie aktywizacji funkcjonalnej i ośrodek powiatowy, powinien mieć również dobrą sieć komunikacji publicznej. Zmniejszające się obciążenie środków komunikacji można zahamować stosując lepsze standardy. Stąd w "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina" przyjęto modernizację sieci szynowej komunikacji oraz powstanie centralnego węzła przesiadkowego przy Centrum miasta.

3.7.3. Transport towarów

W "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina" nie stwierdzono potrzeby tworzenia nowych terenów pod stacje ładunkowe.

Najważniejsze dla miasta będą rozwiązania organizacyjne pozwalające na skuteczną koordynację istniejącego i tworzonego potencjału transportowego. Dotyczy to szczególnie potencjału transportowego we wspólnej z Czeladzią "strefie inwestowania".

3.7.4. Parkingi

Najistotniejsze potrzeby parkingowe występują w rejonie targowiska i śródmieścia. Dla obsługi targowiska zakłada się realizację parkingu strategicznego przy ul. Świerczewskiego na terenach byłej odkrywki. Problem parkowania w śródmieściu wymaga rozwiązań technicznych na bazie zgodnie z przyjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W ramach planu przyjęto realizację parkingów na obszarach oznaczonych w przyjętym planie 1/ symbol planu 18 MWU – przy ul. Małachowskiego, 2/5KP- przy ul. Małachowskiego, 3/29 MWU – przy ul. Modrzejowskiej. Realizacja parkingów wg. wskazań winna zabezpieczyć potrzeby do roku 2012.

3.7.5. Ścieżki rowerowe

Zakłada się możliwość realizacji ścieżek rowerowych poza układem ulicznym (głównie o charakterze turystyczno - spacerowym) i w pasach drogowo - ulicznych w obrębie zwartej zabudowy (głównie dla poruszania się po mieście w celach bytowych).

Urozmaicona rzeźba terenu, liczne drogi o charakterze gospodarczym i ścieżki "tradycyjne" umożliwiają wprowadzenie atrakcyjnej sieci ścieżek o różnym stopniu urządzenia; od wydzielonych z odpowiednią nawierzchnią pośród zabudowy, do zupełnie "dzikich" i "ekstremalnych" w okolicach góry św. Doroty i na terenach leśnych. Propozycje w tym zakresie ilustruje plansza kierunków zagospodarowania.

3.8. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

3.8.1. Zaopatrzenie w wodę

Poprawa zaopatrzenia w wodę nastąpi poprzez:

- sukcesywną wymianę sieci wodociągowej w złym stanie technicznym realizowaną w ramach bieżących remontów przeprowadzonych przez MPWiK w Będzinie,
- rozbudowę sieci wodociągowej w dostosowaniu do realizacji projektowanych inwestycji gospodarczych i mieszkaniowo - usługowych,
- budowę urządzeń służących poprawie stanu zaopatrzenia w wodę (zbiorniki retencyjne, stacja uzdatniania wody).

3.8.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

W celu poprawy jakości życia mieszkańców należy stworzyć sprawny system odprowadzania i oczyszczania ścieków gospodarczo - bytowych i deszczowych. Oznacza to:

- 1) skanalizowanie wszystkich istniejących i planowanych terenów mieszkaniowych, usługowych i wytwórczości z adaptacją istniejącej sieci w systemie mieszanym; natomiast wszystkie nowe sieci winny być budowane w systemie rozdzielczym. Pozwoli to na wykorzystanie przepustowości niedociążonych obecnie oczyszczalni "Będzin" i „Łagisza”,
- 2) eliminację zagrożenia epidemiologicznego w rejonach tworzących się rozlewisk: Mrowce, Modrzewiowa - Mostowa, Mickiewicza - Wolności,
- 3) ostateczne określenie odbiornika (oczyszczalni), opracowanie technicznego rozwiązania i wybudowanie systemu kanalizacyjnego dla zachodniej części dzielnicy Grodziec, co wymaga wznowienia kontaktów z Wojkowicami lub nawiązania ich z innymi gminami w zlewni Brynicy.

3.8.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system elektroenergetyczny zapewnia dostawę energii elektrycznej do wszystkich odbiorców bytowo - komunalnych oraz przemysłowo - usługowych miasta.

W ramach istniejącego zagospodarowania zlokalizowane są następujące obiekty elektroenergetyczne w eksploatacji PSE – Południe S. A. :

1. stacja elektroenergetyczna 400/220/110 kV Łagisza /rozdzielnia 110 kV wspólnie z Enion S.A.
2. linia 400 kV relacji Łagisza -Rokitnica, Łagisza-Tucznawa
3. linia 22 0 kV relacji Joachimow - Łagisza – Wrzosowa
4. linia 220 kV relacji Łagisza - Błachownia
5. linia 220 kV relacji Łagisza - Jamki
6. linia 2200 kV relacji Łagisza - Buczyna – Halemba, Łagisza – Katowice.

W pasie technologicznym o szerokości 70 m dla linii 400 kV /po 35 m z każdej strony od osi linii mierząc i prostopadłe do osi / oraz 50 m dla linii 220 kV /po 25 m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadłe do osi /, nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

W planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej są :

Dla poprawy funkcjonowania zaopatrzenia miasta w energię zakłada się działania mające na celu:

- zapewnienie niezawodności jego działania oraz podniesienie standardu obsługi odbiorców poprzez inwestycje modernizacyjne,
- sukcesywną rozbudowę systemu o nowe elementy liniowe i stacyjne wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- w zakresie WN przewiduje się budowę:
 - linii napowietrznej 110 kV relacji Łagisza, Sarnów, Siewierz
 - linii napowietrznej 110 kV dla drugostronnego zasilania GPZ Czeladź.
 - GPZ 110/20 kV Warpie wraz z liniami zasilającymi 110 kV
 - ujednoczenie napięcia średniego na 20 kV,
 - uzbrojenie terenów rozwojowych,
 - stworzenie podstaw do rozwoju perspektywicznego systemu elektroenergetycznego.

3.8.4. Zaopatrzenie w ciepło

Większość działań dotyczy głównie modernizacji i remontów sieci i urządzeń oraz działań oszczędnościowych. Zakłada się także rozszerzenie dotychczasowego zasięgu obsługi systemu zaopatrzenia w ciepło poprzez sukcesywne włącznie do niego terenów istniejącej zabudowy śródmieścia z równoczesną eliminacją lokalnych, uciążliwych źródeł ciepła oraz wyprzedzające, skorelowanie wspólnych działań w zakresie ucieplnienia obszarów rozwojowych do realizacji nowych zasobów mieszkaniowych.

Znaczna rezerwa mocy w EC Będzin i EC Łagisza stanowi podstawę do programowania perspektywicznego rozwoju systemu zasilanego z tych źródeł przez połączenie z wyspowymi systemami KWK "Jowisz" i KWK "Saturn" Ruch I, z których częściowo korzystają odbiorcy z terenu Grodzca.

Konkretne działania modernizacyjne i inwestycyjne odbywać się muszą w oparciu o ogólne i szczegółowe plany energetyczne - Master Plany - ujmujące 20 letni horyzont czasowy i odpowiednio skoordynowane z pracą całego systemu ciepłowniczego rejonu.

3.8.5. Zaopatrzenie w gaz

Aktualnie większość mieszkańców Będzina jest podłączona do systemu sieciowego gazu ziemnego lub też ma techniczne możliwości do podłączenia. W tej sytuacji należy równocześnie z rozwojem terenów zainwestowanych Będzina realizować sieć rozdzielczą gazu ziemnego, tak by umożliwić powszechne stosowanie gazu w gospodarstwach domowych do przygotowywania posiłków, ciepłej wody użytkowej, a także do ogrzewania na terenach poza systemem centralnego ogrzewania.

3.8.6. Telekomunikacja

Istniejący system telekomunikacyjny zapewnia obsługę części mieszkańców miasta. Dla poprawy jakości życia konieczne więc będą działania mające na celu:

- pełne pokrycie zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne dla mieszkańców miasta,
- zapewnienie wysokiego standardu obsługi abonenckiej przy zastosowaniu nowoczesnej technologii cyfrowej.

3.8.7. Gospodarka odpadami

Miasto Będzin nie posiada własnego wysypiska śmieci. Odpady komunalne stałe i płynne wywożone są przez firmę "Interpromex" na wysypisko śmieci w Siemianowicach. W chwili obecnej miasto Będzin nie posiada terenu zarezerwowanego pod realizację własnego wysypiska śmieci, nie ma również umowy z jednostkami sąsiednimi dla realizacji wspólnego wysypiska.

Kierunki wskazane powyżej są utrzymane.

4. POLITYKA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

4.1. Zadania polityki przestrzennej

Ustala się następujące podstawowe zadania polityki przestrzennej:

Z-1 Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalizowanej w przestrzeni miasta

Z-2 Tworzenie warunków dla rewitalizacji śródmieścia i wzbogacania jego funkcji

Ośrodkotwórczych

Z-3 Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców – tu wpisuje się zmiana nr 1.

ad Z-1 Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalizowanej w mieście wymagać będzie:

- przygotowania i udostępniania terenów dla potencjalnych inwestorów pod kątem nowych zróżnicowanych struktur przestrzennych obszaru i dostosowania rozwiązań do pełnej swobody w zakresie struktury przedsiębiorstw,
- określenia zasad gospodarczych i przestrzennych funkcjonowania przedsiębiorstw wynikających z kompetencji i właściwości samorządu,
- wspieranie przez samorząd inicjatyw inwestorów dotyczących organizacji wspólnych przedsięwzięć (agencje),
- stała współpraca z przedsiębiorcami w zakresie właściwego kształtowania wizerunku miasta i jego promocji.

ad Z-2 Tworzenie warunków dla rewitalizacji śródmieścia i wzbogacania jego funkcji ośrodkotwórczych wymagać będzie:

- ciągłego porządkowania stanu prawnego gruntów i obiektów,
- stałego uzupełniania i odtwarzania zasobu gruntów komunalnych - co dotyczy całego miasta,
- zapewnienia dostępności oraz powiązań funkcjonalno - przestrzennych integrujących śródmieście z pozostałymi jednostkami strukturalnymi, a zwłaszcza z Warpiem,
- sukcesywnego przygotowywania terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne w centrum miasta poprzez sporządzenie stosownych opracowań planistycznych i projektowych,
- kompleksowej modernizacji i uzupełnienia sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- relokacja mieszkańców z zasobów mieszkaniowych wymagających remontów lub wymiany (konieczność realizacji nowych lub przeznaczenia części komunalnych zasobów mieszkaniowych na mieszkania socjalne),
- projektowania i realizacji przebudów oraz nowych obiektów zgodnie z uwarunkowaniami konserwatorskimi,
- ustanowienia lub zlecenia wyspecjalizowanej jednostce koordynacji przedsięwzięć składających się na całość działań rewaloryzacyjno - inwestycyjnych w Śródmieściu,
- podjęcia pilotażowych działań rewaloryzacyjnych w obrębie wybranego kwartału zabudowy starego miasta.

ad Z-3 Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców to działania na rzecz:

- wyższej jakości warunków zamieszkania, w tym poprawy obsługi mieszkańców i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych,
- wzrostu poczucia bezpieczeństwa publicznego.

W zakresie sportu i rekreacji:

- utrzymanie i modernizacja istniejących obiektów sportowych, w tym również przyszkolnych,

- realizacja hali widowiskowo - sportowej w Śródmieściu,
- realizacja basenów kąpielowych,
- realizacja systemu ścieżek rowerowych i organizacja poletek piknikowych w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo,
- utrzymanie istniejących parków oraz tworzenie nowych z urządzeniami rekreacyjnymi i placami zabaw dla dzieci,
- wspieranie rozwoju niepublicznych form zagospodarowania rekreacyjno - sportowego typu stadnina koni, siłownia, czy inne sprzyjające aktywności ruchowej mieszkańców,
- realizacja bazy hotelowej o zróżnicowanym standardzie,
- realizacja w rejonie góry Dorotki wielkoobszarowego i wielofunkcyjnego zespołu wypoczynkowo - rekreacyjnego o randze regionalnej.

Ważnym kierunkiem polityki poprawy jakości życia mieszkańców jest wzrost **poczucia bezpieczeństwa publicznego**, który może nastąpić w wyniku:

- niedopuszczania do zabudowy terenów zagrożonych powodzią,
- podnoszenie bezpieczeństwa na drogach publicznych,
- poprawy oświetlenia ulic.

Podstawowym elementem warunkującym wysoką jakość życia mieszkańców jest pełne wyposażenie i sprawność urządzeń infrastruktury technicznej. W tym zakresie przewiduje się szereg działań, zwłaszcza w zakresie systemów kanalizacji i ciepłownictwa.

W ramach aktualizacji studium w roku 2006 wyznaczono obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Są to tereny znajdujące się w dzielnicy Grodziec /po byłej kopalni Grodziec, cementowni Grodziec/ oraz na terenie Górek Małobądzkich /teren sąsiadujący ze szpitalem Wojewódzkim/.

Ponadto został poszerzony teren poprzemysłowy /obręb Ahold/ do granicy lasu Grodzieckiego.

4.2. Obszary strategiczne

Do obszarów strategicznych miasta, tj. do terenów na których winny koncentrować się działania inwestycyjne, zaliczono:

- 1/. Śródmieście ograniczone rzeką Czarną Przemszą, linią kolejową, granicą zainwestowania przemysłowego i ul. Małobądzką - jako obszar rewitalizacji i wzbogacania funkcji ośrodkotwórczych miasta - siedziby powiatu i ośrodka turystyki o znaczeniu regionalnym.
- 2/. Zachodnie tereny porolne wskazywane dla koncentracji nowych, dużych przedsiębiorstw aktywizujących miasto.
- 3/. Teren Warpia jako obszar restrukturyzacji przestrzennej, funkcjonalnej i społecznej.
- 4/. Północne tereny miasta w Grodźcu jako obszar potencjalnego zagospodarowania dla funkcji społecznych (rekreacja, rozrywka, edukacja, opieka).
- 5/. Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej w skoncentrowanych formach:

- rejon ul. Namiarkowej (w realizacji),
- tereny w Małobądzku,
- inne tereny wskazane w programie rozwoju mieszkalnictwa w mieście.

[Tereny zmian studium wpisują się strategiczne kierunki miasta.](#)

4.3. Strategiczne kierunki działania

Realizacja zadań określonych w kierunkach zagospodarowania przestrzennego obejmie następujące działania gminy mające na celu osiągnięcie pożądaných zmian **w strukturze przestrzennej** wskazanych obszarów:

- własne przedsięwzięcia miasta:
 - wprowadzenie polityki gospodarki nieruchomościami komunalnymi mającej na celu

- obróć tymi nieruchomościami: zamiany, rekompensaty za nieruchomości stanowiące własność innych osób prawnych i prywatnych przeznaczone na cele publiczne,
- tworzenie dalszych prawnych związków na bazie prawa handlowego z inwestowaniem w celach realizacji przedsięwzięć publicznych (TBS-y, komunalne kasy mieszkaniowe),
 - wskazywanie terenów przeznaczonych do realizacji zabudowy w pełni przygotowanych, przy jednoczesnym ograniczeniu możliwości realizacji inwestycji na całkowicie wolnych i nieprzygotowanych terenach,
 - współpraca z właścicielami restrukturyzowanych zakładów w zakresie przestrzennych zmian zachodzących na tych obszarach,

W zakresie **środowiska przyrodniczego** strategiczne kierunki działań dotyczą:

- przedsięwzięć, które powinny być podjęte przez gminę dla zapewnienia realizacji zadań polityki przestrzennej, wynikającej z przyjętych celów rozwoju,

1. Realizacja zadań polityki przestrzennej wymaga od miasta:

Wykorzystania uwarunkowań sprzyjających rozwojowi gminy oraz - eliminacji lub ograniczenia uwarunkowań utrudniających osiągnięcie celów.

Oznacza to, że niezbędne są:

1/. Przedsięwzięcia własne Prezydenta Miasta podejmowane dla:

- ochrony najcenniejszych zasobów przyrody w postaci:

- wyznaczenie obszaru krajobrazu chronionego,
- uznania użytków ekologicznych,

- zapewnienia możliwości wypoczynku poprzez urządzenie terenów parków, zieleńców, zieleni osiedlowej,

- zmniejszenie zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:

- usprawnienie systemu oczyszczania ścieków,
- dostosowanie zagospodarowania strefy ochronnej ujęcia "Przełajka" zgodnie z obowiązującymi nakazami i zakazami,

- ograniczenia zanieczyszczeń powietrza ze źródeł niskiej emisji poprzez:

- zmianę nośnika energii, likwidację małych kotłowni, usprawnienie organizacji ruchu,

- rozwiązania problemu składowania odpadów komunalnych,

- podniesienia świadomości ekologicznej społeczności miasta w szczególności ukierunkowanej na prawidłowe składowanie odpadów stałych i płynnych,

2/. Ścisła współpraca z organami samorządu województwa i gminami sąsiednimi w zakresie opracowania i realizacji regionalnego programu naprawczego dla rzeki Czarna Przemsza i Brynica

3/. Ścisła współpraca z organami samorządu województwa oraz z gminami sąsiednimi i wyspecjalizowanymi agendami w zakresie rozwoju turystyki i wypoczynku

4/. Ścisła współpraca z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Siewierz) w zakresie zwiększenia lesistości miasta na odłogowanych terenach rolnych, jako elementu Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości.

5/. Ścisła współpraca z podmiotami działającymi na terenie Będzina lub mającymi wpływ na sytuację środowiska przyrodniczego.

[Tereny zmian studium wpisują się strategiczne kierunki miasta.](#)

5. INSTRUMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

5.1. Instrumenty prawno - administracyjne

1/. Przepisy gminne:

- **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego** jako podstawowe prawo kształtowania polityki przestrzennej. Regulują one gospodarkę przestrzenną, mając wpływ na wiele dziedzin. jako istotny instrument lokalnej polityki rozwoju, dają możliwość określenia zakresu ustaleń w

zależności od potrzeb. Te zaś będą artykułowane w procesie prac przygotowawczych do sporządzania takich opracowań i wynikać będą z aktualnej oceny stanu obszaru jak i szczegółowych prognoz rozwojowych.

2/. Gospodarka nieruchomościami gminy (Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami Dz.U. nr 115) - stwarzająca warunki do kształtowania przestrzeni gminy poprzez wykonywanie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym za pomocą prowadzonej polityki gospodarki nieruchomości, w tym komunalnymi.

Jest to decydujący instrument w ręku gminy dla prawidłowego systemu zarządzania przestrzenią, gdzie prawo obrotu nieruchomościami komunalnymi jest prawem podstawowym.

Polityka gminy w obrocie (sprzedaż, sprzedaż prawa wieczystego użytkowania) pozwala na osiągnięcie pożądaných efektów przestrzennych i ekonomicznych.

W celu zyskania takich efektów zaleca się:

–określenie zasad i kryteriów zróżnicowania form oraz czasokresu użytkowania nieruchomościami i zobowiązań finansowych względem gminy:

- ustalenie celu udostępnienia nieruchomości
- ustalenie oczekiwanych korzyści (poza finansowymi) dla interesu publicznego
- określenie możliwości czasowych udostępnienia nieruchomości w perspektywicznym ujęciu możliwości jej zagospodarowania
- stosowanie preferencyjnych Stawek opłat sygnalizowanych w ograniczonych przetargach pisemnych organizowanych przez gminę

–zarządzanie budżetem gminy, w którym poczesne miejsce winny zająć:

- pozycje związane z gospodarką przestrzenną w tym gospodarką nieruchomościami (np. stały udział procentowy w dochodach ze sprzedaży gruntów przeznaczonych na jego odtwarzanie)
- pozycje związane ze sporządzaniem opracowań planistycznych różnego rodzaju, od projektów planów miejscowych do opracowań realizacyjnych związanych z poprawą estetyki terenów publicznych.

5.2. Instrumenty ekonomiczne

Wpływają one na podejmowanie działań zgodnych z celami rozwoju gminy przez osoby prawne i prywatne, tj. stymulowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Podatki od nieruchomości

Podatek leśny

Inne podatki.

Oplaty:

–**Oplaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska** pobierane za:

- wprowadzenie zanieczyszczeń do powietrza, naliczane od każdego emitora zlokalizowanego na terenie gminy. Oplaty wnoszone na podstawie decyzji administracyjnej wpływają do budżetu gminy w wysokości 10 % wartości naliczonej
- usuwanie drzew i krzewów zgodnie z aktualizowanym cennikiem. Oplaty wnoszone na podstawie decyzji administracyjnej, dla wydania której organem właściwym jest burmistrz wpływają w 100 % wysokości do budżetu gminy
- inne formy korzystania ze środowiska, składowanie odpadów i oplaty za szczególne korzystanie z wód.

–**Oplaty eksploatacyjne za wydobycie kopalin** pobierane od podmiotu gospodarczego wydobywającego kopalinę. Oplatę tę można traktować jako instrument stymulujący racjonalną

gospodarkę zasobami oraz podejmowania działań zmierzających do ograniczenia uciążliwości górniczych na środowisko. Gmina nie ma wpływu na ustalenie wysokości tej opłaty.

–**Opłaty za użytkowanie zasobów komunalnych.**

–**Opłata adiacencka** czyli udział w kosztach infrastruktury technicznej wszystkich właścicieli nieruchomości z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w planie miejscowym na cele rolnicze i leśne, to źródło częściowego Zwrotu nakładów finansowych poniesionych na zadania własne gminy.

–**Renta planistyczna** będąca wynikiem ustaleń planu miejscowego, kształtujących sposób wykonywania prawa własności.

–**Dotacje** jako jeden z instrumentów polityki rozwoju znajdują się w dyspozycji gminy. Stanowią one bezzwrotne przekazanie środków.

5.3. Instrumenty organizacyjne pozwalające na realizację zadań wynikających z przyjętych kierunków polityki przestrzennej.

1. Przygotowanie planów operacyjnych działań wynikających z polityki przestrzennej miasta
2. Przygotowanie i realizacja zadań inwestycyjnych
3. Promocja terenów przez gminę
4. Organizacja struktur Urzędu Miasta gwarantująca sprawnie i efektywnie przebiegający proces strategicznego zarządzania przestrzenią gminy.
5. Aktywność miasta w zakresie uczestnictwa w związkach komunalnych istniejących i powstających dla konkretnych zadań.
6. Aktywność miasta w zakresie metod pozyskiwania środków.
7. Określenie zasad stałego monitoringu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w oparciu o system informacji o terenie oraz odpowiednie do wyników ocen tych zmian aktualizowanie strategii rozwoju.

5.5. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie miasta występują obszary stanowiące tereny zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne/ obszar Śródmieścia oraz tereny linii kolejowych. Tereny te są istotne ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Sposób ich użytkowania podlega ograniczeniom.

W przypadku odstąpienia od użytkowania terenu zamkniętego przez właściwe jednostki, dopuszcza się wprowadzenie w tym terenie zmian. Są to tereny obręb Będzin karta mapy 37 dz. nr 1, km 55 dz. nr 1, km 18 nr dz. 102, km 20 nr dz. 118, km 21 dz. o nr 119, km14 dz. o nr 136/1 i 20, km 35 dz.o nr 27, km. 17 dz. o nr 28, km. 46 dz. o nr 31/5; obręb Grodziec : km 1 dz. o nr ¼, km 1 o nr 6 i 7; obręb Łagisza km. 3 dz. o nr 1108/1, km. 1 o nr 494 i 69. **Zmiany studium nie znajdują się na terenach zamkniętych, obszar nr 1 znajduje się w strefie ochrony pośredniej -zewnętrznej ujęcia wód Przelajka- patrz uwarunkowania str. 4 -Hydrogeologia.**

Zmiany studium nie znajdują się w obszarach złoża kopaliny oraz innych obszarach /rehabilitacji, rekultywacji./.

6. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na podstawie art. 14 ust. 7 obowiązującej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo:

–jeżeli wymagają tego przepisy odrębne

art. 10.1 pp.8 wskazują na w/w w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej

2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej- na rysunku studium wskazano dwa takie obszary /zgodnie z rys. Studium/.

Wskazuje się na konieczność wykonania planu dla obszaru nr 1 i zweryfikowania /zmiany planu/ dla obszaru nr 2.

A Plany, których obowiązek sporządzenia wynika z przepisów szczególnych.

Zgodnie z art. 34 ust 2 ustawy o ochronie przyrody sporządzenie planu jest obowiązkowe **dla obszaru krajobrazu chronionego**, jeżeli ta forma ochrony zostanie wprowadzona przez Radę Miasta. Natomiast zgodnie z art. 30 ust. 2 cyt. ustawy użytki ekologiczne powinny być uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania, jednak sporządzenie takiego planu nie jest obligatoryjne¹.

1. Na terenie Będzina oznacza to konieczność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru krajobrazu chronionego obejmującego północno - zachodnią część Grodźca z Górą św. Doroty (1 a) i Parcina (1 b).
Przedmiot planu:
–uksztalowanie struktury przestrzennej obszaru poprzez:
 1. wskazanie terenu do objęcia ochroną prawną jako użytek ekologiczny "Grodziec"
 2. ukształtowanie nowych zalesień i zadrzewień krajobrazowych
 3. wyznaczenie obszarów dla różnych funkcji rekreacyjnych o randze lokalnej np. miejskie tereny sportowo - parkowe przy ul. Kijowskiej i ponadlokalnej jako regionalne centrum rozrywki i rekreacji w pobliżu DK 86
 4. uzupełnienie i porządkowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu
2. Obowiązkowość planu wynika również z wyznaczenia terenów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² . Jest to teren Grodźca i Małobądza- **nowe regulacje tj. Zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu wskazuje na obowiązek wykonania planu miejscowego dla obszarów o pow. sprzedaży powyżej 400 m² . W/w studium w ramach n/n aktualizacji wskazuje na możliwość realizacji tego typu przedsięwzięć na obszarach usługowych, usługowo-produkcyjnych, produkcyjnych oraz terach, dla których dopuszczony jest rozwój zabudowy mieszkaniowej z usługami. Studium graficznie nie rozstrzyga w n/n kwestii.**
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego **Śródmieścia –opracowany –ze względu na wyznaczone obszary przestrzeni publicznej.**

Zmiana studium /i 2/ nie nakłada obowiązku z tytułu ustawy wykonania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i nie są to obszary obowiązkowego przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

7. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

- a.ul. Piłsudskiego i ul. Małachowskiego z placem dworcowym
- b.plac 3-go Maja
- c.Plac Kazimierza Wielkiego
- d.Plac na Wzgórzu Zamkowym
- e.Rybny Rynek
- f. Plac w rejonie murów obronnych
- g. Wzgórze Zamkowe
- h. tereny zieleni urządzonej przy murach obronnych
- i. tereny zieleni urządzonej przy Starostwie Powiatowym
- j. bulwary nadrzeczne.

Obszar zmian 1 i 2 nie znajduje się w przestrzeniach publicznych.

7.1. Inwestycje publiczne z zakresu komunikacji w ramach aktualizacji studium :

8. projektowana droga DTŚ
9. zmiana przebiegu drogi od ulicy Kościuszki –poprzez kolej PKP, os. Stare Warpie do granicy z Sosnowcem

10. zmiana przebiegu drogi /po kolei piaskowej/ od granicy z Dąbrową Górnica do granicy z Czeladzią
11. zmiana trasy drogi od ul. Wolności do granicy z Wojkowicami
12. likwidacja pozostałych projektowanych dróg.

W planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej przewiduje się realizację następujących inwestycji na terenie miasta Będzin:

- I.17.I. -budowa rozdzielni 400 kV przy elektrowni
- I.17.II. -przyłączenie bloku 460 MW do nowopowstałej rozdzielni 400 kV w stacji Łagisza
- I.17.III. -włączenie nowej rozdzielni 400 kV w stacji Łagisza za pomocą wielowektorowej,
- I.17.IV. -dwunapięciowej linii 220 kV Łagisza-Wrzosowa

W planach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej - Dąbrowa Górnica na najbliższe lata umieszczono następujące zadania inwestycyjne:

Zakłada się także rozszerzenie dotychczasowego zasięgu obsługi systemu zaopatrzenia w ciepło poprzez sukcesywne włącznie do niego terenów istniejącej zabudowy śródmieścia z równoczesną eliminacją lokalnych, uciążliwych źródeł ciepła oraz wyprzedzające, skorelowanie wspólnych działań w zakresie ucieplnienia obszarów rozwojowych do realizacji nowych zasobów mieszkaniowych.

Priorytetami inwestycyjnymi w tej grupie powinno być:

- ustanowienie obszaru krajobrazu chronionego "Góra św. Doroty" (ponieważ otwiera to możliwość do wielofunkcyjnego zagospodarowania tego obszaru),
- uznanie w pierwszej kolejności za użytki ekologiczne tych terenów gdzie występuje największe nagromadzenie chronionych gatunków lub których występowanie jest zagrożone. Obejmuje to projektowane użytki ekologiczne:

- P1 - w dolinie potoku Psary,
- P2 - przy ul. Bory,
- P3 - łąki przy ul. Dąbrowskiej,
- P4 - łąg olszowo-jesionowy w rejonie oś. przy ul. Namiarkowej.

Ponadto zakłada się sukcesywne wprowadzanie zalesień na terenach porolnych nie przeznaczonych pod zainwestowanie. **Na terenie objętych zmianą studium /1,2/ jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym należy uznać:**

1. urządzenia publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków /1 i2/
2. zabudowa mieszkaniowa o charakterze zabudowy socjalnej /zmiana nr 1/.

Nie występują inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym.

8.

WNIOSKI KONSERWATORSKIE I WYZNACZENIE STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Dziedzictwo kulturowe

Początki miasta sięgają XI wieku. Średniowieczna osada uzyskała prawa miejskie w 1358 r. Jej strategiczne położenie w dolinie Przemszy zostało docenione w czasach panowania Kazimierza Wielkiego, który wznosił w I połowie XIII wieku zamek obronny. Od tamtej pory nastąpił trwający blisko 300 lat okres intensywnego rozwoju miasta, przerwany dopiero najazdem szwedzkim, w czasie którego Będzin został zniszczony. W XVII i XVIII wieku sytuacja ekonomiczna w Polsce nie sprzyjała rozwojowi miast. Dominacja właścicieli majątków ziemskich doprowadziła do spadku znaczenia i zubożenia miast. Proces ten nie ominął także Będzina, który dopiero po odkryciu w końcu XVIII wieku złóż węgla uzyskał na nowo silne, ekonomiczne podstawy do rozwoju. Po zakończeniu drugiej wojny światowej Będzin liczył około 25 tys. mieszkańców. W następnych latach nastąpił szybki rozrost terytorialny miasta, do którego przyłączono nowe dzielnice: Łagisza, Grodziec i przejściowo Wojkowice.

W mieście znajdują się następujące obszary objęte wpisem do rejestru zabytków oraz strefy ochrony konserwatorskiej:

- Będzin - centrum; czternastowieczny układ urbanistyczny wraz ze Wzgórzem Zamkowym i licznymi obiektami zabytkowymi objęte wpisem do rejestru zabytków - o szczególnych uwarunkowaniach dla inwestycji (ściślejszej ochrony konserwatorskiej A).
- Gzichów; strefa E ochrony konserwatorskiej (ochrona ekspozycji zamku), oraz zespół pałacowo - parkowy wpisany do rejestru zabytków.
- Ksawera - Koszelew; strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmująca osiedle socrealistyczne w Ksawerze, i kolonię robotniczą z początku XX wieku w Koszelewie.
- Warpie; strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje: kolonię robotniczą pomiędzy ul. 1 Maja i ul. Św. Brata Alberta, zespół dawnych koszar przy ul. Sienkiewicza cmentarz rzymsko - katolicki,
- Łagisza; strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje: rejon kościoła parafialnego przy ul. Pokoju i cmentarz przy ul. Energetycznej.
- Grodziec; strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje:
 - rejon kopalni i cementowni „Grodziec” wraz z osiedlami robotniczymi przy ul. Konopnickiej, Barlickiego i Wojska Polskiego, zespół osiedla tzw. „Domków fińskich” w Grodźcu
 - rejon cmentarza katolickiego przy ul. Różyckiego,
 - zespół osiedla tzw. „Domków fińskich”
- Grodziec; strefa A – ścisła ochrona konserwatorska obejmuje:
 - rejon kościoła parafialnego p.w. św. Katarzyny wraz z otoczeniem,
 - Strefa E i A (ekspozycji i ściślejszej ochrony konserwatorskiej) obejmuje teren wokół wzgórza św. Doroty wraz z kościołem na szczycie oraz Góry Zamkowej.
- Strefa K (ochrony krajobrazu) obejmuje teren góry św. Doroty. W Grodźcu są cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Najstarszym i najbardziej znanym zabytkiem będzińskim jest zamek. Stanowi on wspaniały przykład architektury obronnej. Podziwiać można tutaj potężne mury, bramę wejściową, mały dziedzińiec z wysoką wieżą oraz sięgająca czwartego piętra basztę. Zamek ten otoczony jest z trzech stron fosą i uznaje się go za perłę architektury obronnej. Został on ufundowany przez Kazimierza Wielkiego w 1358 roku. Jest włączony do Szlaku Orlich Gniazd. Został zniszczony przez Szwedów i potem ponownie w okresie zaborów. Kolejne zniszczenia dotknęły go w okresie II wojny światowej. Zamek odbudowany został w latach 50-tych XX wieku. Obecnie mieszczą się w nim kolekcje uzbrojenia i broni między innymi z czasów wojny z Turkami, broń europejska i wschodnia a także eksponaty z Ameryki i Afryki. Ostatnie piętro mieści pamiątki po formacjach

wojskowych związanych z Będzinem, zaś najwyższe piętro wieży poświęcone jest historii samego zamku. Niedawno w okolicy zamku odsłonięto także obelisk upamiętniający legendarne wydarzenie spotkania maszerującego na Wiedeń króla Jana III Sobieskiego ze swą żoną.

Przy zamku funkcjonuje I Chorągiew Czarnego Rycerza Kasztelanii Będzińskiej. Co roku odbywają się „Strzelania zamkowe z broni czarnoprochowej i pneumatyczne” przy współdziałaniu Bractwa Kurkowego Grodu Bytomskiego.

Z murów miejskich przetrwało niewiele. Jedynie niewielki odcinek z dwiema częściowo zrekonstruowanymi basztami. Mury te wyznaczały kiedyś owalny kształt miasteczka, który zasadniczo przetrwał w dzisiejszym układzie urbanistycznym.

Zabytkowe są także dwa regiony parkowe, które zostały wpisane do rejestru przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

-park przy Pałacu Ciechanowskich w Grodźcu (powierzchnia 5,69 ha); założony w XIX w. Składa się z zabudowań dworskich, pałacu w którym obecnie mieści się Dom Pomocy Społecznej oraz parku z wieloma pomnikowymi drzewami (m.in: jesion wyniosły, buk pospolity, grab pospolity), objętymi ochroną prawną,

-park przy Pałacu Mieroszewskich w Gzichowie (powierzchnia 2,62ha); założony na początku XIX wieku. W powstałej na początku XVIII wieku budowli można dostrzec motywy klasycystyczne, sale natomiast zdobione są najstarszymi na Śląsku freskami o świeckiej tematyce. Pałac jest fragmentem zespołu pałacowo-parkowego, na które składają się dawne stajnie, budynek dworski oraz park z barokowymi rzeźbami. Drzewostan częściowo pochodzący z XX wieku. Najstarsze okazy to ponad stuletnie jesiony, dąb szypułkowy i grupa trzydziestu jesionów i lip pochodzących z XIX w. W parku Mieroszewskich mieści się Muzeum Zagłębia. Prezentuje ono między innymi dzieje ziemi zagłębiowskiej oraz wnętrza pałacowe i malarstwo.

Z innych zabytków znajdujących się na terenie gminy warto wymienić:

–Kościół parafialny św. Trójcy z XIV wieku (najstarszy kościół miasta). Znajduje się obok zamku. Jego najstarsze partie murów pochodzą również z czasów Kazimierza Wielkiego. We wnętrzu kościoła znajduje się barokowy ołtarz z obrazem Świętej Trójcy w nawie głównej, ołtarz w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej, ambona, a także barokowy chór z herbem Mieroszewskich – Ślepowron.

–Kościół św. Tomasza Kantauryjskiego z XVI wieku. Kościół usytuowany jest również na Górze Zamkowej. Posiada barokowy ołtarz oraz gotyckie rzeźby, otoczony jest cmentarzem, na którym znajdują się najstarsze w mieście nagrobki, bogato zdobione rzeźbami secesyjnymi.

–Kościół św. Doroty z XVII wieku zwany „Zagłębiowskim Olimpem”. W kościele znajduje się „słynący cudami” obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus, który od wieków jest celem pielgrzymek.

–Kościół parafialny św. Katarzyny z XVIII wieku.

Na Górze Świętej Doroty znajdują się stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej, ponieważ góra była zamieszkała w epoce brązu, które podlegają ochronie i mają wartość zabytkową. Wyeksponowanie wzgórze przyczyniło się do uczynienia go miejscem kultu religijnego: w czasach prehistorycznych pogańskiego, a od średniowiecza – chrześcijańskiego. Na południowym i północnym stoku wzgórze do dzisiaj są widoczne ślady wałów obronnych – pozostałości po istniejącym grodzisku. Na szczycie umiejscowiony jest barokowy kościółek z 1635 roku. Przez Górę Św. Doroty przebiegają dwa znakowane piesze szlaki turystyczne: Szlak Dwudziestopięcioletnia PTTK oraz Szlak Husarii Polskiej. Miejsce to jest doskonałym punktem widokowym z którego można podziwiać panoramę okolicznych miast, a także Pustynię Błędowną i Wyżynę Krakowsko-Wieluńską (na wschodzie), Lasy Pszczyńskie (na południu) i kontury Beskidu Zachodniego.

Obszary zmian studium nie znajdują się w strefach ochrony konserwatorskiej – nie występują obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz obiekty o walorach kulturowych kwalifikujących je do ochrony.

WNIOSKI KONSERWATORSKIE I WYZNACZENIE STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

A. WNIOSKI OGÓLNE

Wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie najwartościowszych elementów zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych. Nie ogranicza to wprowadzania nowych funkcji i nowej zabudowy. Lecz w sposób harmonijny i zgodny z charakterem zabytkowej zabudowy w regionie.

Postulaty:

URBANISTYKA

Wszystkie działania Związane z realizacjami inwestycji w obrębie stref ochrony konserwatorskiej należy uzgadniać z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Zaleca się:

- zachowanie przebiegów głównych historycznych ulic miasta i utrzymanie historycznego charakteru pierzei (VI tym utrzymanie pierwotnych szerokości ulic);
- zachowanie linii zabudowy poprzez utrzymanie zabytkowych budynków i uzupełnienie luk budowlanych nową zabudową z zachowaniem działek siedliskowych i historycznej skali;
- uporządkowanie. układów przestrzennych poprzez wyburzenie, bądź przekształcenie bezwartościowych obiektów współczesnych o niedostosowanych formach i skali, dostosowując je. do historycznej zabudowy;
- planowe zagospodarowanie całości działek - oficyn, wewnątrz bloków i kwartałów;
- ograniczenie rozwoju wielkokubaturowej zabudowy miejskiej typu osiedlowego blokowego, preferowanie zabudowy mieszkaniowej w obrębie historycznie ukształtowanych dróg;
- duża część zabudowy starego miasta uległa likwidacji, stąd istnieje konieczność odtworzenia substancji budowlanej; w tym celu zwraca się uwagę na potrzeby odtworzenia pierwotnego historycznego podziału terenów budowlanych na działki siedliskowe w obrębie. starego miasta, dokonanie ich analiz pod nowe potrzeby budowane;
- duże znaczenie przy rekonstrukcji centrum przyznaje się właściwym . rozwiązaniom komunikacyjnym, dojazdom i strefom parkowania;
- zwraca się uwagę, że stare miasto stanowi centrum Będzina w związku, z tym konieczne jest lokowanie głównych Inwestycji miejskich właśnie w tym rejonie. Zabudowa ta winna spełniać warunki j. w.

ARCHITEKTURA

Zaleca się:

- zachować należy obiekty zabytkowe na terenie miasta, a wszelkie działania związane z ich konserwacją, modernizacją i adaptacją uzgadniać należy z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- należy chronić obiekty wpisane do rejestru zabytków według zasad, którym podlegają,
- należy modernizować zabytkowe budynki w celu podniesienia standardu życia mieszkańców;
- nowa zabudowa v/inna utrzymywać historyczne linie zabudowy i podziały parcelacyjne, gabaryty budynków zabytkowych (wysokość, kształt dachu), jej architektura winna harmonizować z zabytkowym otoczeniem, nie będąc jednocześnie ślepym naśladownictwem form historycznych;
- należy stosować odpowiednie, wysokiej klasy materiały budowlane (pokrycie dachów dachówką ceramiczną, stolarka okienna i drzwiowa indywidualna, drewniana - z dopuszczeniem PCV, pod warunkiem zachowania rozmiarów i wyglądu stolarki pierwotnej, naturalny kamień, cegła, tynk gładki);
- należy opracować przykładowe rozwiązanie witryn, reklam, oświetlenia i małej architektury w celu przystosowania historycznej zabudowy do współczesnych wymogów, przy zachowaniu

jej historycznego charakteru;

- likwidacja przyłącz instalacji elektrycznych na elewacjach; szafki na główne zawory powinny być zaprojektowane indywidualnie - ich lokalizację i wygląd uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- zakaz umieszczania anten satelitarnych na elewacjach frontowych budynków oraz billboardów i innych reklam nie związanych z funkcją budynku;
- wykonanie kart ewidencyjnych obiektów i zespołów zabytkowych, zwłaszcza budownictwa drewnianego skazanego na zagładę - głównie w Łagiszy i przyległych przysiółkach;
- przed ewentualnymi rozbiórkami obiektów pod ochroną konserwatorską wykonać należy inwentaryzację architektoniczną i fotograficzną.

Wnioski konserwatorskie zostały sporządzone w oparciu o Wytyczne do opracowania problematyki ochrony wartości kulturowych w planach zagospodarowania przestrzennego opracowane przez Zespół Ekspertów Międzyresortowej Komisji do spraw Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich (październik 1981 roku).

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Określenie poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej

- strefa A** pełnej ochrony konserwatorskiej, tzw. rekonstrukcji układu urbanistycznego - z bezwzględnym priorytetem wymogów konserwatorskich. Obejmuje wartościowe obszary zabudowane, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej - do bezwzględnego zachowania
- strefa B** pośredniej ochrony konserwatorskiej o rygorze utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania zabytkowej zabudowy oraz innych historycznych elementów krajobrazu kulturowego. Obejmuje obszary zabytkowych układów wiejskich, miejskich - częściowo przekształconych
- strefa E** ochrony ekspozycji. Obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów o dużych wartościach kulturowych. Na terenach tych zakłada się całkowity zakaz budowy lub dopuszcza się lokalizację nowych obiektów o określonych formach oraz nieprzekraczalnych gabarytach
- strefa K** ochrony krajobrazu naturalnego związanego integralnie z zespołami zabytkowymi
- strefa W** obserwacji archeologicznej. Obejmuje tereny potencjalnego występowania znalezisk archeologicznych. Obowiązuje wymóg prowadzenia wszystkich prac ziemnych pod nadzorem archeologicznym. Prace ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych powinny być poprzedzone badaniami archeologicznymi /dotyczy to stanowisk w obrębie wzgórza zamkowego i układu urbanistycznego/.

Na obszarze miasta Będzina wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskie:

B, E, K i W.

Ponadto na terenie miasta Będzina występuje układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków pod numerem 810/69. Układ ten należy chronić według zasad, którym podlega zgodnie ze stosowną ustawą.

BĘDZIN CENTRUM

Układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków - obowiązuje zasada pełnej ochrony konserwatorskiej z bezwzględnym priorytetem wymogów konserwatorskich.

Układ chroniony prawnie (numer rejestru zabytków 810/69) obejmuje:

- czternastowieczny układ urbanistyczny wraz ze Wzgórzem Zamkowym. Obszar wydzielony ulicami: Zawale od południa i zachodu, Modrzejowską od wschodu i Podzamcze od północy oraz
- Kościół św. Doroty wraz z najbliższym otoczeniem w ramach ogrodzenia. z XIV wieku, powiększony w wieku XIX numer rejestru 4160 (23 lutego 1960 roku); stanowisko archeologiczne. grodzisko wczesnośredniowieczne oraz osada kultury łużyckiej na górze Dorotka - numer rejestru zabytków 820/68.
- Kościół św. Katarzyny wraz z najbliższym otoczeniem w ramach ogrodzenia / prezbiterium kościoła parafialnego pod wezwaniem świętej Katarzyny - z XVIII wieku - numer rejestru zabytków 10/60 (23 lutego 1960 roku);

Strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych. Podlega rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz dostosowanie do niej charakteru i skali nowej zabudowy .

Obejmuje:

- obszar układu urbanistycznego z XIX i początku XX wieku wyznaczony torem kolejowym od wschodu, ulicą Kościuszki od południa - rejon budynku poczty, linią rzeki Czarnej Przemszy od północy i od zachodu pasem równoległym do ulicy 11 Listopada na wschód od niej według oznaczeń na mapie;
- obszar cmentarza katolickiego na północ od ulicy Kołłątaja w kierunku Czarnej Przemszy, z wyłączeniem kościoła świętego Tomasza, chronionym prawnie;

Strefa E - ochrony ekspozycji wyznacza się od wschodu, zachodu i północy w kierunku Wzgórza Zamkowego z zamkiem i kościołem świętej Trójcy. Obszar według oznaczeń na planszy.

Strefa W - ochrony archeologicznej wyznacza się na obszarze Wzgórza Zamkowego i w obrębie czternastowiecznego układu urbanistycznego według oznaczeń na planszy. Ponadto wszelkie prace ziemne w obrębie dziewiętnastowiecznej i dwudziestowiecznej części miasta winny być badaniami archeologicznymi.

Ponadto na terenie Będzina - centrum znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków. Są to:

- mury miejskie biegnące wzdłuż ulic: Zaulek, Zawale, Modrzejowską (dawna Dzierżyńskiego) łącznie z basztą obronną i częściowo ulicą Podzamcze - z 1363 roku, murowane z kamienia - numer rejestru zabytków 2/60 (23 lutego 1960 roku);
- zamek otoczony murami i fosą. zamek górny, ruiny zamku górnego, fosy i najbliższe otoczenie- z XIV wieku, murowany- numer rejestru zabytków 1160 (23 lutego 1960 roku);
- kościół parafialny pod wezwaniem Świętej Trójcy - z XIV wieku, powiększony w wieku XIX numer rejestru 4160 (23 lutego 1960 roku);
- kościół parafialny pod wezwaniem świętego Tomasza z Canterbury - z XVIII wieku, murowany, tynkowany- 5160 (23 lutego 1960 roku);
- budynek mieszkalny zwany Domem Wójta przy ulicy Czeladzkiej 2 - z 1889 roku, w stylu eklektycznym- numer rejestru zabytków 1466/92 (12 czerwca 1992 roku);
- budynek mieszkalny u zbiegu ulicy Sączewskiego 1 (dawna 22 Lipca) i Alei Kołłątaja 46 (dawna ulica Zawadzkiego) - z końca XIX wieku, w stylu eklektycznym - numer rejestru zabytków 1470/92 (30 czerwca 1992 roku) zmiana decyzji (–zachowanie elewacji

Obiekty te należy chronić według zasad, którym podlegają zgodnie ze stosowną ustawą.

Na obszarze dzielnicy Będzin - centrum wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgodnienia wszelkich prac z nimi związanych z konserwatorem zabytków wg kompetencji.

GRODZIEC

Na obszarze dzielnicy Grodziec wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa A- Ścisłej ochrony konserwatorskiej- kościół św. Doroty wraz z najbliższym otoczeniem w ramach ogrodzenia, zespół kościoła p.w. św. Katarzyny z najbliższym otoczeniem w ramach ogrodzenia

Strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych. Podlega rygorom- w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz dostosowanie do niej charakteru i skali nowej zabudowy.

Obejmuje:

- rejon kopalni i cementowni Grodziec wraz z osiedlami robotniczymi przy ulicy Konopnickiej, Barlickiego i Wojska Polskiego, według oznaczeń na planie
- rejon kościoła parafialnego pod wezwaniem świętej Katarzyny wraz z najbliższym otoczeniem sąsiednich ulic: Wolności, Nowotki, Barlickiego i Wojska Polskiego, według oznaczeń na planie
- rejon cmentarza katolickiego przy ul. Różyckiego, według oznaczeń na planie
- zespół osiedla tzw. „Domków fińskich”.

Strefa E - strefa ekspozycji obejmuje teren wokół wzgórza Dorotki wraz z kościołem pod wezwaniem świętej Doroty , według oznaczeń na planie.

Strefa K - obejmuje teren wzgórza świętej Doroty, według oznaczeń na mapie.

Strefa W - obserwacji archeologicznej obejmuje obszar według oznaczeń na mapie Ponadto ze względu na fakt, że rejon ziemi będzińskiej bogaty jest w ślady osadnictwa prehistorycznego. Wszelkie prace ziemne w dzielnicy tej powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

Ponadto na obszarze dzielnicy Grodziec występują obiekty wpisane do rejestru zabytków. Są to:

- kościół filialny pod wezwaniem świętej Doroty - z XVII wieku, murowany, tynkowany - numer rejestru zabytków 11/60 (23 lutego 1960 roku);
- stanowisko archeologiczne. grodzisko wczesnośredniowieczne oraz osada kultury łużyckiej na górze Dorotki - numer rejestru zabytków 820/68.
- pałac wraz z otoczeniem parkowym przy ulicy Mickiewicza 2 - z lat 1835-1836. murowany, tynkowany, późno klasycystyczny- numer rejestru zabytków 12/60 (23 lutego 1960 roku);
- prezbiterium kościoła parafialnego pod wezwaniem świętej Katarzyny - z XVIII wieku - numer rejestru zabytków 10/60 (23 lutego 1960 roku);

Na obszarze dzielnicy Grodziec wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgadniania wszelkich prac z nimi związanych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

GZICHÓW

Na obszarze dzielnicy Gzichów wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa E ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszar na zachód od Czarnej Przemszy, według oznaczeń na mapie, w kierunku zamku.

Ponadto na terenie dzielnicy Gzichów znajduje się zespół pałacowo-parkowy wpisany do rejestru pod numerem 3/60 (23 lutego 1960 roku). Zespół ten należy chronić według zasad, którym podlega zgodnie z ustawą z dnia 15 lutego 1962 roku o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z późniejszymi zmianami).

Na obszarze dzielnicy Gzichów wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgadniania wszelkich prac z nim związanych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W dzielnicy Gzichów występuje pojedyncze stanowisko archeologiczne - oznaczenie na planszy. W rejonie tym oraz na terenie dzielnicy wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

KSAWERA/KOSZELEW

Na terenie dzielnic Koszelew i Ksawera wyznacza się:

Strefa B -pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych. Podlega rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz dostosowanie do niej charakteru i skali nowej zabudowy.

Obejmuje:

- zespół osiedla z okresu socrealizmu przy ulicy Stalickiego w Ksawerze. Zespół od zachodu ramowany ulicą Staszica, od wschodu ulicą Marchlewskiego;
- zespół osiedla robotniczego z początku XX wieku przy ulicy Koszelew wraz z pozostałością (zabudowy kopalni Paryż, którą adaptowano na cele kościoła parafialnego p.w. świętej Barbary w Koszelewie).

Ponadto na obszarze dzielnic Ksawera i Koszelew wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgadniania wszelkich prac z nimi związanych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ponadto ze względu na fakt, że rejon ziemi będzińskiej bogaty jest w ślady osadnictwa prehistorycznego, wszelkie prace ziemne w dzielnicy tej powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

ŁAGISZA wraz z przysiółkami: BORY, JAZOWE, NIEPIEKŁO, PODŁOSIE, PUSTKOWIE

Na obszarze Łagiszy wraz z przysiółkami wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa B - pośredniej od Irony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych Podlega rygorom w zakresie utrzymania zasadniczym elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz dostosowanie do niej charakteru i skali nowej zabudowy. Obejmuje ona:

- rejon kościoła parafialnego przy ulicy Pokoju, obszar według oznaczeń na planie
- rejon cmentarza rzymskokatolickiego przy ulicy Energetycznej, obszar według oznaczeń na mapie

Strefa W - ochrony archeologicznej - obejmuje rejon według oznaczeń na mapie.

Ponadto ze względu na fakt że rejon ziemi będzińskiej bogaty jest w ślady osadnictwa prehistorycznego, wszelkie prace ziemne w tym rejonie powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

Na obszarze Łagiszy wraz z przysiółkami wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgadniania wszelkich prac z nimi związanych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

MAŁOBADZ

Na obszarze tej dzielnicy wyznacza się obiekty o charakterze zabytkowym (według wykazu). Odnośnie tych obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego winien znaleźć się zapis o konieczności uzgadniania wszelkich prac z nimi Związanych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ponadto ze względu na fakt, że ziemia będzińska bogata jest w ślady osadnictwa prehistorycznego, wszelkie prace ziemne w tej dzielnicy powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

WARPIE

Na obszarze dzielnicy Warpie wyznacza się:

Strefa B - pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych. Podlega rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz dostosowanie do niej charakteru i skali nowej zabudowy .

Obejmuje:

- zespół osiedla robotniczego między ulicą 1 Maja a ulicą Brata Alberta według oznaczeń na planszy.
- zespół dawnych koszar przy ulicy Sienkiewicza oraz zespoły szkolne przy ulicy Kopernika według oznaczeń na planszy.
- rejon cmentarza rzymskokatolickiego przy ulicy Krakowskiej, obszar według oznaczeń na planie.

Strefa W - ochrony archeologicznej obejmuje rejon według oznaczeń na planie.

Ponadto ze względu na fakt. że ziemia będzińska bogata jest w ślady osadnictwa prehistorycznego, wszelkie prace ziemne w tej dzielnicy powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym

ELEMENTY DO ZACHOWANIA I ZALECANE DZIAŁANIE W KAŻDEJ ZE STREF

BEDZIN - CENTRUM

Czternastowieczny układ urbanistyczny wraz ze Wzgórzem Zamkowym objęty wpisem rejestru zabytków

1. Elementy do zachowania:

- przebieg historycznych ulic
- linia zabudowy
- układ historycznych działek – w nowych realizacjach zachowanie historycznego modułu urbanistycznego
- zabytkowa zabudowa
- park krajobrazowy
- cmentarz żydowski

2. Zalecane działania

A. Teren czternastowiecznego układu miejskiego

Obecnie obszar ten jest w znacznym stopniu zdewastowany. Wiele budynków jest w stanie ruiny i zniszczonych, między innymi budynek przy ulicy Czeladzkiej 2, budynki YI Rynku, przy ulicy Joselewicza i przy placu Rybnym. Przebieg głównych historycznych ulic został zatarty przez liczne wyburzenia między innymi przy ulicy Czeladzkiej między budynkami od numeru 2 do numeru 10 i od numeru 7 do numeru 11, przy ulicy Joselewicza przy numerach 2, 13, 16 oraz cała północna pierzeja przy placu Rybnym. Układ urbanistyczny, zwłaszcza przy ulicy Joselewicza i przy placu Rybnym został zakłócony przez kubatury garaży i komórek gospodarczych, wprowadzonych w linię dawnych pierzei ulicznych. Teren ten stał się martwy przez przejście funkcji handlowo - usługowych i przesunięcie się centrum miasta wzdłuż ulicy Małachowskiego między plac 3 Maja, a plac Dworcowy .

W celu zrewaloryzowania tego obszaru zalecane są działania wielokierunkowe:

- obszar starego miasta powinien być wydzielony w formie plant wzdłuż dawnych murów obronnych, z obecnej struktury miejskiej
- wskazane jest usunięcie parkingu w sąsiedztwie murów obronnych
- kompozycyjnie i funkcjonalnie, zgodnie z historyczną tradycją, teren ten winien być powiązany ze Wzgórzem Zamkowym
- ponieważ funkcje handlowo-administracyjne zostały przejęte przez obiekty zlokalizowane w dziewiętnastowiecznej części miasta, wskazane jest, by rejon starówki powiązać funkcjonalnie i jako zaplecze turystyczne zespołu zamkowego na Wzgórzcu Zamkowym i zespołu pałacowo parkowego w Gzichowie. W tym celu wskazane jest, by teren ten ożywić przez wprowadzenie działalności turystyczno-usługowej dla obsługi ruchu turystycznego na zamku i w pałacu oraz terenów rekreacyjno-parkowych na Wzgórzcu Zamkowym
- w celu podniesienia atrakcyjności tego rejonu wskazane jest przeprowadzenie jego rewaloryzacji z podkreśleniem historycznych tradycji będąńskiej starówki, w tym celu należy wprowadzić na obszarze starego miasta bruki i indywidualnie zaprojektowane oświetlenie
- należy zlikwidować garaże i komórki w linii pierzei ulicznych
- inwestycje miejskie winny być skierowane na wypełnienie danych działek siedliskowych zabudową plombową o historycznej skali i formach dostosowanych do istniejącej zabytkowej zabudowy należy zrewaloryzować i zmodernizować istniejącą historyczną zabudowę - dotyczy to całości działek budowlanych, w tym oficyn
- na terenie starego miasta należy wprowadzić zakaz wieszania reklam nie związanych z funkcją budynku, a forma reklam informacyjnych o usługach winna być starannie opracowana,

zarówno pod względem formy, jak i zastosowanych materiałów

- należy dążyć do zmian komunikacyjnych w mieście przez wprowadzenie obwodnicy na północ od Wzgórza Zamkowego, tak by przywrócić pierwotną funkcję rynku

B. Teren Wzgórza Zamkowego

Funkcje zamku jako muzeum i wzgórze zamkowe jako terenu parku miejskiego uznaje się za właściwe.

Zalecane działania to:

- zabezpieczenie zamku przed uszkodzeniami górnictwem i osuwaniem gruntu
- stopniowe rozszerzanie obszaru parku na tereny obecnie zabudowane obiektami dysharmonizującymi - odnosi się to do:
 - obiektów, które na skutek zmian komunikacyjnych przestały mieć powiązanie urbanistyczne z historyczną zabudową np. budynek przy ulicy Zamkowej 12
 - budynków na północ od kościoła Świętej Trójcy i ulicy Plebańskiej, z wyłączeniem domu parafialnego
 - budynków na wschód od muru kościelnego - teren ten winien być wolny od zabudowy dla ekspozycji zabytkowego zespołu
- uwagi odnośnie nowej zabudowy:
 - przy ulicy Plebańskiej dopuszcza się zabudowę do wysokości dwóch kondygnacji plus dach spadzisty. W miarę śmierci technicznej budynków wyższych winna nastąpić korekta tej zabudowy z zaleceniem zastosowania materiałów tradycyjnych i stolarki indywidualnej
 - dopuszcza się zabudowę w północnej pierzei ulicy Podzamcze do wysokości dwóch kondygnacji plus dach spadowy, materiały tradycyjne, pokrycie dachowe z dachówki, stolarka indywidualne. W miarę śmierci technicznej budynków dysharmonizujących winna następować korekta tej zabudowy.
 - na terenie Wzgórza Zamkowego należy wprowadzić zakaz wieszania reklam nie związanych z funkcją budynków oraz likwidację obecnie wiszących tam reklam
 - teren cmentarza żydowskiego należy poddać kompleksowej rewitalizacji.

Wskazane badania na obszarze układu urbanistycznego, objętego wpisem do rejestru zabytków:

- w celu ustalenia obszaru i charakteru zabudowy podgrodzia wskazane jest przeprowadzenie badań archeologicznych w rejonie Wzgórza Zamkowego
- wskazane jest przeprowadzić badania archeologiczne w rejonie bram miejskich w celu ustalenia ich budowy i formy
- wskazane jest przeprowadzić badania w rejonie ulicy Czeladzkiej przy Przemyszy - w celu ustalenia sposobu komunikacji przez rzekę (czy istniał w tym miejscu most w średniowieczu)
- badania wymaga będzińska starówka, zwłaszcza rynek - co pozwoliłoby ustalić charakter jego zabudowy,
- wskazane jest przeprowadzenie badań murów miejskich w celu poznania charakteru i linii ich umocnień.

Do czasu przeprowadzenia tych badań wszelkie informacje odnośnie wymienionych wyżej zagadnień mają charakter hipotetyczny.

Uwagi szczegółowe odnośnie korekt urbanistycznych w omawianym rejonie:

ul. Czeladzka

PLOMBY

Między numerami 2 a 10 wskazana plomba urbanistyczna

Między numerami 7 a 11 wskazana plomba urbanistyczna

Ulica Joselewicza

PLOMBY

Nr 16 – wskazana zabudowa plombowa w miejsce garaży

Za nr 2 – wskazana plomba urbanistyczna

Za nr 13 – likwidacja kubatur gospodarczych i wskazane odtworzenie pierzei i narożnika między ulicą Rybną 4, a Joselewicza 13

KOREKTY

Nr 16 – wskazana likwidacja garaży dezurbanizujących starówkę

Plac Kazimierza Wielkiego

PLOMBY

Przy nr 15 – wskazane plomby urbanistyczne z obu stron budynku

Między budynkami Rynku 10 a Podwale 2 – wskazana plomba

Zalecane optyczne powiązanie północnej rynku z zabudową Kazimierza Wielkiego – wymaga to szczegółowego opracowania

Ulica Podwale

PLOMBY

Między nr 3 a nr 5 – wskazana zabudowa plombowa

Za nr 4 – wskazana zabudowa plombowa w miejsc istniejących budynków gospodarczych i garaży

KOREKTY

Między nr 3 a nr 5 – zalecana likwidacja garaży dezurbanizujących zabytkowy układ

Za nr 4 – zalecana likwidacja garaży i budynków gospodarczych

Plac Rybny

PLOMBY

Północna pierzeja – zalecana zabudowa odtwarzająca dawną pierzeję placu

KOREKTY

Północna pierzeja placu – zalecana likwidacja garaży i budynków gospodarczych

Ulica Plebańska

KOREKTY

Maksymalna wysokość budynków – dwie kondygnacje, dach spadowy – stopniowa wymiana kubatur po śmierci technicznej budynków dysharmonizujących

Ulica Zamkowa

KOREKTY

Nr 12 – po śmierci technicznej budynek do likwidacji

Ulica Kołtąta

KOREKTY

Stacja traffo – zalecana korekta w celu likwidacji stacji znajdującej się w strefie ekspozycji na zamek

Strefa B ochrony konserwatorskiej

Rejon układu urbanistyczne z XIX wieku i początku XX wieku. ograniczony linią kolejową od wschodu, ulicą Kościuszki - rejon poczty od południa, linią na wschód od ulicy 11 Listopada, od zachodu i korytem rzeki Czarnej Przemszy od północy.

1. Elementy do zachowania:

- przebieg historycznych ulic
- linie zabudowy
- układ historycznych działek i historyczny moduł urbanistyczny
- cmentarz katolicki

2. Zalecane działania

A. Układ urbanistyczny z XIX i XX wieku

Obecnie obszar miasta z przełomu XIX i XX wieku przejął główne funkcje handlowo-usługowe w Będzinie. Centrum Będzina rozwinęło się wzdłuż ulicy Małachowskiego, między placami 3 Maja a Placem Dworcowym. Tam też skumulowany został handel i budynki użyteczności publicznej. Drobny handel prywatny, rozwijający się żywiłowo, spowodował dużą degradację parterów głównych ulic handlowych. Brak jednolitych kryteriów i nadzoru architektonicznego przyczyniły się do stosowania niewłaściwych materiałów okładzinowych elewacji, typu płytki ceramiczne, siding, blacha. Reklamy duże, nieestetyczne, z lichych materiałów, lokowane wbrew zasadom estetycznym pogłębiły chaos estetyczny ulic. Także witryny, niedostosowane formalnie i estetycznie do zabytkowych elewacji, przyczyniły się do tego, że ogólny wygląd głównych ulic Będzina sprawia wrażenie tandetne i pozbawione myśli porządkującej. Właściwie odnosi się do wszystkich budynków w centrum, wzdłuż ulic Małachowskiego, Modrzejowskiej, Piłsudskiego, Potockiego i Kołłątaja. Brak inwestycji miejskich w nawierzchniach ulic, chodników i jednolitego, o właściwej jakości estetycznej oświetlenia w mieście. nieuporządkowanie zaplecza budynków oraz nie rozwiązany problem parkowania w mieście, powoduje kumulację problemów, które powinny być rozwiązane w celu podniesienia standardu życia w Będzinie.

B. Ulica Kołłątaja

Ulica ta, pierwotnie ulica Krakowska i Sławkowska, stanowiła główny szlak komunikacyjny w kierunku Krakowa. Na przełomie XIX i XX wieku była to jedna z centralnych ulic miasta z reprezentacyjnymi kamienicami. Obecnie ulica ta została zdewastowana przez budowę drogi szybkiego ruchu, co doprowadziło do wyburzenia północnej pierzei ulicy. Upadek znaczenia ulicy spowodował stopniową dewastację jej zabudowy, proces ten pogłębiły szkody górnicze i wpływ drgań ruchu ciężkiego na drodze szybkiego ruchu. Przyczyniło się to do licznych wyburzeń w pierzei ulicy. Wymaga to uzupełnień w formie plomb. Podobnie jak w całym Będzinie korekty wymagają partery, zarówno odnośnie witryn, jak i reklam oraz okładzin. Stan techniczny budynków przy ulicy Kołłątaja również jest fatalny, toteż wskazana jest ich kompleksowa rewaloryzacja i modernizacja, tym bardziej, że pierzeja ta koresponduje bezpośrednio ze Wzgórzem Zamkowym.

Uwagi szczególne:

Plomby:

- między numerami 30 a 34 - wskazana plomba urbanistyczna
- między numerami 36 a 40 - wskazana plomba urbanistyczna
- narożnik ulic Kołłątaja i Sączewskiego - wskazana plomba urbanistyczna

C. Ulica Małachowskiego

Ulica ta w początkach XX wieku stanowiła aleję miejską, wysadzaną drzewami, której środkiem biegła linia tramwajowa: Obecnie jej funkcja zmieniła się. Ulica ta stała się centralną ulicą o charakterze deptaku handlowego między głównymi placami 3 Maja i Dworcowym. Dla podkreślenia rangi ulicy i nawiązania do jej pierwotnego wyglądu i charakteru wskazana jest:

- zmiana jej nawierzchni na kostkę granitową, bądź kostkę granitową połączoną kompozycyjnie z kostką betonową
- wskazane jest przywrócenie pierwotnego podziału ulicy na trzy części, np. przez rodzaj nawierzchni i oświetlenie ramujące część środkową ulicy
- wskazana jest likwidacja parkingu, usytuowanego pośrodku ulicy i ograniczenie ruchu samochodowego do samochodów dostawczych
- należy dążyć do korekty parterów i reklam
- wskazana jest kompleksowa rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków tworzących pierzeje

Uwagi szczególne:

Plomby	Korekty
<ul style="list-style-type: none">•wskazana plomba między numerami 13 a 17	<ul style="list-style-type: none">•między numerami 1 a 3 wskazana nadbudówka dobudówki•przy numerze 22 – likwidacja parterowej dobudówki i sąsiadujących kiosków między numerami 22 a 16•między numerami 13 a 17 – wskazana likwidacja kiosków•w budynkach numer 21 i 23 – dopuszczalna nadbudowa•między numerami 32 a 36 – korekta wysokości•za numerem 25 – zalecana likwidacja dezurbanizującego pawilonu handlowego i sąsiadującego z nim baraku handlowego•numer 48 – korekta wysokości•numer 50 – korekta wysokości•między numerami 41 a 39 – niskie pawilony – wskazane domknięcie pierzei przez pełne ogrodzenie•między numerami 54 a 58 – kioski do likwidacji

D. Ulica Modrzejowska

Ulica Modrzejowska stanowi drugą co do rangi ulicę w omawianej strefie. Jest ona jedną z najstarszych ulic w nowej części Będzina, wytyczona jeszcze w XVIII wieku (na mapie z 1823 roku już figuruje i jest zabudowana). Podobnie jak ulica Małachowskiego wymaga ona konkretnych działań w zakresie:

- wskazane jest wprowadzenie nowej nawierzchni typu bruki granitowe, kostka betonowa
- uporządkowanie parterów - likwidacja okładzin, korekta witryn i reklam
- należy dążyć do uporządkowania pierzei ulicy przez korekty w formie plomb urbanistycznych i w zakresie architektury korekty wysokościowe kubatur (według wytycznych szczegółowych)
- odrębnego opracowania wymaga zespół szpitala, który stanowi element dezurbanizujący w rejonie należy podjąć działania w celu wpisania go w zabudowę pierzei ulicznych
- wskazana jest kompleksowa rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków, tworzących pierzeje, oraz podwórzy gospodarczych.

Uwagi szczegółowe:

Plomby	Korekty
-Przy numerze 45 – wskazane domknięcie narożnika -Między numerami 51-55 – wskazana plomba architektoniczna -Między numerami 59-65 – wskazana plomba architektoniczna -Numer 75/Piłsudskiego – wskazana zabudowa plombowa -Między numerami 66 a 70 – wskazana zabudowa plombowa -Numer 92 – wskazana zabudowa plombowa w miejscu istniejącego pawilonu -Między numerami 95 a 97 – wskazana korekta architektury i wprowadzenia zabudowy plombowej, domykającej pierzeję	-numer 20 Kołłątaja – wskazana korekta wysokości -numer 45 – wskazana korekta wysokości -numer 48 – kubatura do korekty wysokości -numer 54 – wskazana korekta wysokości -numer 70 – wskazana korekta wysokości -numer 77 – wskazana korekta wysokości -numer 92 – pawilon do likwidacji -odrębnego opracowania wymaga zespół szpitala, który stanowi dysonans architektoniczny i urbanistyczny

E. Ulica Piłsudskiego

Jest jedną z najlepiej utrzymanych ulic w Będzinie. Wskazane jedynie korekty w zakresie parterów budynków oraz w nawierzchni i oświetleniu. Z korekt urbanistycznych zalecana plomba na przecięciu się ulicy Piłsudskiego z ulicą Modrzejowską.

F. Ulica Potockiego

Ulica Potockiego zabudowana jest niejednorodnymi kubaturami o różnej skali i z różnego okresu. Obok budynków z lat dwudziestych XX wieku w postaci trzy- i czterokondygnacyjnych kamienic, występują budynki parterowe z przełomu XIX i XX wieku.

- Wskazane jest przy nowych lokalizacjach nie zestawianie obok siebie kubatur o różnych skalach, na przykład budynek nr 4 - dwukondygnacyjny, w sąsiedztwie czterokondygnacyjnej kamienicy
- należy uporządkować i ujednoczyć nawierzchnię i oświetlenie ulicy
- należy wprowadzić korekty parterów, witryn i reklam
- należy przeprowadzić kompleksową rewaloryzację i modernizację zabytkowych obiektów

Uwagi szczegółowe:

Plomby	Korekty
	- numer 4 - kubatura za niska w stosunku do budynku sąsiedniego

F. Ulica Sączewskiego i Plac 3 Maja

Plac 3 Maja i ulica Sączewskiego w sąsiedztwie placu, stanowią reprezentacyjne centrum Będzina tu zlokalizowane są główne gmachy użyteczności publicznej, jak banki, sąd oraz centrum handlowe. Obecnie, podobnie jak w pozostałych ulicach centrum, rejon ten wymaga kompleksowej rewaloryzacji:

- wskazane jest wprowadzenie nowej nawierzchni typu bruki granitowe, kostka betonowa
- opracowanie nowego oświetlenia placu i ulicy
- na placach wskazane jest wprowadzenie ławek i koszy o jednolitym charakterze. harmonizującym z zabytkowymi budynkami
- należy dążyć do uporządkowania parterów, w tym reklam
- wskazana jest kompleksowa rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków, tworzących pierzeje oraz podwórzy gospodarczych

-należy dążyć do uporządkowania pierzei ulicy Sączewskiego przez korekty w formie plomb urbanistycznych

Uwagi szczegółowe:

- ulica Sączewskiego 5 – wskazana plomba urbanistyczna
- róg ulic Sączewskiego i Kołłątaja – wskazane zamknięcie narożnika przez zabudowę plombową

G. Ulica Zawale

Ulica ta wydziela czternastowieczny układ urbanistyczny Będzina, od części dziewiętnastowiecznej. Wskazane jest by północną pierzeję ulicy przekształcić w pas zieleni - planty wzdłuż murów miejskich. Stąd zaleca się nie zabudowywanie tej części ulicy, a budynki posadowione na murach w miarę śmierci technicznej likwidować. Parking w bezpośrednim sąsiedztwie murów i istniejącej zieleni winien być zlikwidowany. Podobnie jak z ulicami już omówionymi, zalecana jest jej kompleksowa rewaloryzacja. Odnosi się to zarówno do zabytkowej zabudowy, jak i do terenów wymagających odtworzenia nowej zabudowy. Obecnie ulica ta jest zdewastowana licznymi wyburzeniami. Nowa zabudowa winna spełniać wymagania zawarte w postulatach ogólnych.

Uwagi szczegółowe:

Plomby	Korekty
-ulica ta wymaga szczegółowego opracowania w celu jej rewaloryzacji	-narożnik ulice Zawale /ulica Rybna - likwidacja parterowych kubatur i stworzenie plant -likwidacja w miarę śmierci technicznej budynków na średniowiecznych murach dla ekspozycji murów

Strefa E ochrony konserwatorskiej

1. Rejon na wschód, zachód i południe od Wzgórza Zamkowego

- Na terenie strefy zakaz budowania budynków bez przeprowadzenia wcześniejszych studiów widokowych na Wzgórze Zamkowe
- Maksymalna wysokość budynków do dwóch kondygnacji.

Strefa W ochrony konserwatorskiej

- Wszelkie prace ziemne winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym
- Na terenie Wzgórza Zamkowego zakaz nowych nasadzeń i karczowań bez uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

GRODZIEC

Strefa B ochrony konserwatorskiej

1. Rejon kopalni

Działania:

- zachowanie planu kopalni
- zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych wraz z urządzeniami
- obiekty zabytkowe na terenie kopalni winny być udokumentowane w formie tzw. białych kart

2. Rejon osiedli przykopalnianych przy ulicy Barlickiego, Górnicej, Konopnickiej,

Działania:

- należy zachować istniejący układ urbanistyczny (pierwotny podział parcel, ustawienie obiektów)
- należy zachować kształt, formę i wystrój budynków

- nową architekturę nawiązać do wyglądu istniejącej zabudowy - dostosować projektowane obiekty pod względem wysokości, rozwiązania bryły, nachylenia połaci dachowych, wystroju architektonicznego oraz stosowanych materiałów
- należy podnieść standard budynków w osiedlach w celu uatrakcyjnienia mieszkań
- zespoły osiedli winny być zdokumentowane w formie tzw. białych kart
- integralnym elementem osiedli jest otaczająca zieleń

3. Rejon cementowni

Działania:

- obiekty na terenie cementowni winny być udokumentowane w formie tzw. białych kart
- należy znaleźć nową funkcję dla zespołu cementowni
- zespół winien zostać zabezpieczony tak, by nie podlegał dalszej dewastacji

4. Rejon osiedla robotniczego przy ulicy Wojska Polskiego wraz z zabudową przemysłową oraz willą dyrektora przy ulicy Chopina

Działania:

- należy zachować istniejący układ urbanistyczny (pierwotny podział parcel, ustawienie obiektów)
- należy zachować kształt, formę i wystrój budynków
- nową architekturę nawiązać do wyglądu istniejącej zabudowy - dostosować projektowane obiekty pod względem wysokości, rozwiązania bryły, nachylenia połaci dachowych, wystroju architektonicznego oraz stosowanych materiałów
- obiekty mieszkalne winny być modernizowane w celu podnoszenia ich standardu i atrakcyjności mieszkań
- park otaczający willę przy ulicy Chopina winien zostać poddany rewaloryzacji

5. Kościół pod wezwaniem świętej Katarzyny

Działania:

- zachowanie i konserwacja zabytkowego kościoła
- zachowanie otoczenia i kompozycji założenia kościelnego
- nowa zabudowa w sąsiedztwie kościoła winna być podporządkowana harmonijnemu powiązaniu z zespołem kościelnym, zarówno pod względem formy, jak i zastosowanych materiałów

6. Zespół folwarku przy założeniu pałacowym

Działania:

- należy zachować pierwotny układ zabudowy folwarcznej
- należy zachować historyczne budynki założenia
- kubatury dysharmonizujące winny być w miarę śmierci technicznej likwidowane na terenie zespołu folwarcznego
- nowa zabudowa powinna nawiązywać do wyglądu obiektów zabytkowych pod względem wysokości, rozwiązania bryły, nachylenia połaci dachowych i detali

7. Rejon cmentarza rzymsko-katolickiego przy ulicy Różyckiego

Działania:

- należy zachować układ cmentarza wraz z kompozycją zieleni
- należy zachować zabytkowe obiekty, jak: nagrobki, figury, itp.

Strefa E - ekspozycji (według oznaczeń na mapie)

- Na terenie strefy zakaz budowania budynków bez przeprowadzenia wcześniejszych studiów: widokowych na Wzgórze Dorotki
- Maksymalna wysokość budynków do dwóch kondygnacji

Strefa K – chronionego krajobrazu (według oznaczeń na mapie)

- Na terenie strefy zakaz budowy nowych kubatur i w miarę możliwości, po śmierci technicznej likwidacja istniejących

Strefa W - ochrony archeologicznej według oznaczeń na mapie

- Wszelkie prace ziemne winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym
- Na terenie Wzgórza Dorotki zakaz nowych nasadzeń i karczowań bez uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

GZICHÓW

Strefa E - ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszar na zachód od Czarnej Przemszy, według oznaczeń na mapie, w kierunku zamku

- na terenie strefy zakaz budowania budynków bez przeprowadzenia wcześniejszych studiów widokowych na Wzgórze Zamkowe
- maksymalna wysokość budynków do dwóch kondygnacji.

KOSZELEW/ KSAWERA

Strefa B ochrony konserwatorskiej

1.Rejon osiedla przy ulic Stalickiego, Marchlewskiego (według oznaczeń na mapie)

2.Rejon osiedla robotniczego przy ulicy Koszelew wraz z pozostałościami zabudowy kopalni Paryż (obecnie zespół kościelny pod wezwaniem świętej Barbary)

Działania:

- należy zachować istniejący układ urbanistyczny (pierwotny podział parcel, ustawienie obiektów)
- należy zachować kształt, formę i wystrój budynków
- nową architekturę nawiązać do wyglądu istniejącej zabudowy - dostosować projektowane obiekty pod względem wysokości, rozwiązania bryły, nachylenia połaci dachowych, wystroju architektonicznego oraz stosowanych materiałów
- w osiedlach należy podnosić standard budynków w celu uatrakcyjnienia mieszkań

ŁAGISZA

Strefa B ochrony konserwatorskiej

1.Rejon kościoła pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP i cmentarza rzymsko-katolickiego przy ulicy Energetycznej

Działania:

- zachowanie kompozycji zespołu kościelnego wraz z otaczającą zielenią
- zachowanie i konserwacja zabytkowego kościoła
- zachowanie układu cmentarza wraz z nagrobkami, zielenią i małą architekturą

Strefa W - ochrony archeologicznej (według oznaczeń na mapie)

Działania:

- wszelkie prace ziemne w strefie winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym

MAŁOBĄDZ

Strefa B ochrony konserwatorskiej

1. Rejon cmentarza rzymsko-katolickiego przy ulicy Małobądzkiej i Żeromskiego

Zalecenia:

- zachowanie układu cmentarza wraz z zielenią i nagrobkami
-

WARPIE

Strefa B ochrony konserwatorskiej

1. Rejon osiedla robotniczego im. Aleksandra Zawadzkiego między ulicami 1 Maja a Brata Alberta

Działania:

- należy zachować istniejący układ urbanistyczny (pierwotny podział parcel, ustawienie obiektów)
- należy zachować kształt, formę i wystrój budynków
- nową architekturę nawiązać do wyglądu istniejącej zabudowy - dostosować projektowane obiekty pod względem wysokości, rozwiązania bryły, nachylenia połaci dachowych, wystroju architektonicznego oraz stosowanych materiałów
- w osiedlach należy podnosić standard budynków w celu uatrakcyjnienia mieszkań

2. Rejon dawnych koszar przy ulicy Sienkiewicza oraz dwa zespoły szkolne przy ulicy Kopernika

Działania:

- należy zachować istniejący układ urbanistyczny
- należy zachować kształt, formę i wystrój budynków
- integralną częścią zespołów jest towarzysząca im zielen, która winna być poddana zabiegom pielęgnacyjnym.

3. Rejon cmentarza przy ulicy Krakowskiej

Działania:

- należy zachować układ cmentarza wraz z zielenią i nagrobkami

Strefa W- ochrony archeologicznej /według oznaczeń na mapie/

1. Wszelkie prace ziemne w strefie winny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym

Uwagi wspólne dla strefy W - ochrony archeologicznej w poszczególnych dzielnicach i dla centrum Wszelkie inwestycje, których przebieg przewidywany jest, przez wymienione w spisie stanowiska archeologiczne od nr 1 do nr 28, wymagają uzgodnień ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem zabytków.

Wszelkie prace ziemne w obrębie układu urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków, w obrębie Góry Zamkowej i w obrębie Dorotki winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi.

WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W BĘDZINIE

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW- ZABYTKI NIERUCHOME

BĘDZIN

1.Układ urbanistyczny miasta, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 18 lutego 1969 roku pod numerem 810/67, stanowiącą wznowienie decyzji nr R/385/53.

Układ urbanistyczny Będzina z XIV wieku wraz ze wzgórzem zamkowym; usytuowany na wschodnim brzegu Czarnej Przemszy, założony na planie zbliżonym do owalu, ośrodkiem czworoboczny rynek, z którego narożników wybiegają pod kątem prostym po dwie ulice.

Granice zabytkowego układu miasta wytyczają ulice: od północy Góra Zamkowa i przyległy park, od wschodu Boczna (obecnie Kamienne Schodki) i Modrzejowska, od południa Zawale, od zachodu awale i Podzamcze.

2.Pozostałości murów obronnych, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 2/60, stanowiącą wznowienie decyzji Nr R/453/56.

Mury miejskie wzniesione za Kazimierza Wielkiego około 1364 roku, zbudowane z kamienia łamanego, zachowane znaczne fragmenty od strony zachodniej starego miasta, wzdłuż ulicy Zawale z dwiema prostokątnymi, otwartymi od wewnątrz blankami, od południa wzdłuż ulicy Zawale częściowo w ścianach domów. Od północy zachowana linia

murów, przechodząca poniżej szczytu góry zamkowej, od wschodu między kościołem parafialnym, a zamkiem.⁸⁸

Granice ochrony konserwatorskiej rozciągają się na cały pas murów wzdłuż ulicy Zawale, Kamienne schodki i częściowo ulicami Podzamecze i Góra Zamkowa.

3.Zamek obronny z XIV wieku, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 1/60, stanowiącą wznowienie decyzji nr R/337/51.

Zamek wzniesiony w XIII wieku, rozbudowany w 1364 roku przez Kazimierza Wielkiego, wielokrotnie niszczone i odbudowywany, w wieku XVIII popada w ruinę. Odnowiony i przebudowany w 1834 roku według projektu Franciszka Marii Lanciego, w latach 1952-1956 odbudowany według projektu inżyniera Zygmunta Gawlika.

Zamek gotycki, murowany z kamienia łamanego oraz z cegły użytej w czasie odbudowy w 1834 roku. Złożony z właściwego zamku na rzucie nieregularnym i podzamecza położonego na północny zachód, związanego z murami miejskimi. Zamek właściwy otoczony dwiema liniami murów, z dziedzińcem wewnętrznym. W północno-wschodniej części dziedzińca wieża cylindryczna, obniżona w 1834 roku, zwieńczona hurdycją. Obok wieży fundamenty pierwotnego budynku. W północno-zachodniej partii dziedzińca część mieszkalna, mieszcząca muzeum na rzucie wydłużonego prostokąta, złożona z kwadratowej wieży w południowym narożniku i przyległego do niej budynku. Mury zwieńczone zrekonstruowanymi blankami. W zewnętrznym pierścieniu murów, od strony południowo-zachodniej wejście zamknięte łukiem półkolistym z dwiema szkarpami z 1834 roku. Zamek otoczony fosą, w niej mur ceglany z 1834 roku. W północno-wschodniej części wzgórza fragmenty muru obronnego podgrodzia i bramy.⁸⁹

Granice ochrony konserwatorskiej obejmują zamek górny, ruiny zamku dolnego, przyległą fosę i najbliższe otoczenie.

4.Kościół parafialny pod wezwaniem Świętej Trójcy, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 4/60, stanowiącą wznowienie decyzji nr R/452/56.

Kościół pierwotnie drewniany, murowany wzniesiony w 1365 roku prawdopodobnie z fundacji Kazimierza Wielkiego, odnowiony w 1601 roku, rozbudowany w początku XIX wieku i w latach 1873-1889, orientowany, murowany, otynkowany, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie (przedłużonym w 1873-1879). Prostokątna nawa oddzielona półkolistym łukiem tęczowym, od zachodu wieża z kruchtą w przyziemiu. Przy prezbiterium od północy kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej z drugiej połowy XVIII wieku, od południa kaplica Serca Jezusowego z 1793 roku. Kruchta i krypta sklepienie kolebkowo, pozostałe sklepienia i słupy z 1873-1879. Nawa opięta szkarpami, okna zamknięte łukiem odcinkowym. Wieża przykryta hełmem baniastym z ośmioboczną sygnaturką. Nawa kryta dachem dwuspadowym z sześcioboczną wieżyczką na sygnaturkę.⁹⁰

Granice ochrony konserwatorskiej rozciągają się na całość obiektu łącznie z wyposażeniem wnętrza, w ramach ogrodzenia.

5.Kościół cmentarny pod wezwaniem świętego Tomasza z Canterbury, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 5/60.

Kościół w 1598 roku wzmiankowany jako drewniany, murowany wzniesiony w XVIII wieku, odnowiony i przebudowany w 1834 roku, orientowany, murowany, otynkowany. Kościół na rzucie prostokąta, z prostokątną zakrystią od południa i kruchtą od zachodu. We wnętrzu profilowany cokół, w pomieszczeniach sufity, okna zamknięte półkoliście. Kruchta ujęta w lizeny, między kondygnacjami gzyms, zwieńczona trójkątnym szczytem. Kościół kryty dachem dwuspadowym z sześcioboczną wieżyczką na sygnaturkę.⁹¹

W decyzji brak wyznaczonych granic ochrony konserwatorskiej. Orzeczenie obejmuje również wyposażenie wnętrza kościoła.

6.Budynek mieszkalny zwany Domem Wójta - usytuowany w Będzinie przy ulicy Czeladzkiej 2, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w

Katowicach z dnia 12 czerwca 1992 roku pod numerem 1466/92.

Budynek wzniesiony został w 1809 roku w stylu eklektycznym. Budynek u zbiegu ulicy Czeladzkiej i Placu Kazimierza Wielkiego, według lokalnej tradycji powstał w miejscu pierwotnej siedziby wójta będzińskiego Hinko Ethiopusa. Dwukondygnacyjny, podpiwniczony, z poddaszem. Murowany z cegły i kamienia łamanego, elewacje od strony ulicy Czeladzkiej i Placu Kazimierza Wielkiego otynkowane. Rzut w kształcie wydłużonego prostokąta. Budynek kryty dachem pulpitowym. W elewacjach zachowana dekoracja sztukatorska historyzująca. Układ wnętrza amfiladowo - korytarzowy, półotraktowy.

Granice ochrony konserwatorskiej obejmują cały budynek.

7. Budynek mieszkalny usytuowany w Będzinie u zbiegu ulic Sączewskiego 1 i Kołłątaja 46, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 30 czerwca 1992 roku pod numerem 1470/92.

Budynek wzniesiony został w końcu XIX wieku w stylu eklektycznym. Budynek trójkondygnacyjny, podpiwniczony, z poddaszem. Murowany z cegły, tynkowany, z dekoracją sztukatorską w elewacjach. Bryła rozczłonkowana, nakryta dachem dwuspadowym. Rzut w kształcie litery L, z oficyną również w kształcie litery L, przylegającą od południa. Skrzydło północne (od ulicy Kołłątaja) dwutraktowe, skrzydło zachodnie (od ulicy Sączewskiego) jedynotraktowe. Z pierwotnego wystroju zachowana stolarka drzwiowa i balustrada schodów. Granice ochrony konserwatorskiej pierwotnie obejmowały budynek wraz z oficyną, obecnie utrzymana do ochrony jest wyłącznie fasada frontowa.

8. Kolumna Jana III Sobieskiego z ok. 1833 wyk. z piaskowca; Wpis: B 25/01 z dnia 17.11.01 r.

GRODZIEC

1. Prezbiterium kościoła parafialnego pod wezwaniem świętej Katarzyny /172601729, konsekrowany w 1744 r. /wraz wyposażeniem wnętrza kościoła, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 10/60, stanowiącą wznowienie orzeczenia nr R/522/57.

Prezbiterium kościoła pod wezwaniem świętej Katarzyny wzniesione w 1726 roku w okresie odbudowy kościoła z fundacji proboszcza Wojciecha Ciołkowicza. Prezbiterium zachowało swój pierwotny charakter mimo przebudowy i rozbudowy kościoła w latach 1931-1932. Prezbiterium murowane z kamienia i cegły, otynkowane, zakończone trójbocznie, sklepione kolebkowo, z lunetami, ściany wewnętrzne rozczłonkowane pilastrami o kapitelach wydłużonych belkowaniem. Od zewnątrz prezbiterium podzielone lizenami, zwieńczone belkowaniem. Wystrój kościoła późnobarokowy z XVIII wieku.⁹²

Granice ochrony konserwatorskiej w decyzji nie zostały określone.

2. Kościół filialny pod wezwaniem świętej Doroty, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 11/60, stanowiącą wznowienie decyzji nr R/65/48.

Kościół wzniesiony około 1653 roku z fundacji Doroty Kątskiej, sieni klasztoru norbertanek w Krakowie. W 1794 roku zniszczony, odnowiony w 1811 i 1846 roku oraz w latach 1946-1947. Kościół orientowany, murowany, otynkowany, wzniesiony na rzucie prostokąta z półkolistą absydą od wschodu i kwadratową wieżą od zachodu. Od północy zakrystia, od południa i północy kwadratowe kaplice. Ściany nawy i kaplic ozdobione płycinami. Od zewnątrz ściany kościoła opięte szarpami. Okna zamknięte półkoliście. Kościół kryty dachem dwuspadowym, wieża hełmem z latarnią.⁹³ Granice ochrony konserwatorskiej rozciągają się na cały obiekt wraz z najbliższym otoczeniem.

3. Pałac zlokalizowany w Grodźcu przy ulicy Wolności 18, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 12/60.

Pałac zbudowany według projektu Franciszka Marii Lanciego w latach 1835-1836, murowany, otynkowany, na rzucie litery L, z ryzalitowym uskokiem w elewacji zachodniej. W narożniku praterowa przybudówka zamknięta trójbocznie i okrągła wieża. Parter o układzie nieregularnym, piętro dwutraktowe z wewnętrznym korytarzem. Główna klatka

schodowa trójbiegowa. Od zewnątrz ściany ujęte w lizeny, kondygnacje wydzielone gzymsami, okna z dekoracją sztukatorską. Elewacja północna czteroosiowa, elewacja wschodnia pięcioosiowa, elewacja południowa w część wschodniej trójosiowa (przed nią taras na dwóch poziomach, ze schodami do ogrodu). Ryzalit w elewacji zachodniej trójosiowa, zwieńczony trójkątnym szczytem. Pałac kryty dachem czterospadowym, wieża ośmiobocznym hełmem. Z pierwotnego wystroju zachowane piece i stolarka.

Pałac otoczony parkiem, przekształconym w 1880 roku na park krajobrazowy według projektu Waleriana Kronenberga.⁹⁴

Granice ochrony konserwatorskiej rozciągają się na cały obiekt i otoczenie parkowe.

GZICHÓW

1. Pałac zlokalizowany w Gzichowie przy ulicy Świerczewskiego, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 23 lutego 1960 roku pod numerem 3/60, stanowiącą wznowienie decyzji nr R/314/50.

Pałac wzniesiony około 1702 roku przez Kazimierza Mieroszewskiego, rozbudowany w XVIII wieku i XIX wieku. Pałac murowany z cegły, otynkowany, na rzucie prostokąta z dwoma krótkimi skrzydłami od północy i od południa. Pałac dwukondygnacyjny, dwutraktowy, skrzydła jednotraktowe. Na osi środkowej sień. W narożach północno-zachodnim i południowo-zachodnim trzybiegowe klatki schodowe. Izby narożne traktu frontowego kryte sklepieniem kolebkowo-krzyżowym na piętrze. Na osi środkowej prostokątny salon o zaokrąglonych narożach. We wszystkich pokojach sufity z fasetą z dekoracją sztukatorską. W gabinecie w południowym skrzydle klasycystyczna polichromia z XVIII/XIX wieku. Elewacja frontowa trzynastoosiowa z ryzalitem na osi i w narożach, podzielona rustykowanymi pilastrami. Pałac kryty dachem mansardowym z lukarnami. Zachowany wystrój z XVIII/XIX wieku.

Obok pałacu oficyny z pierwszej połowy XIX wieku, usytuowany po bokach zajazdu, prostopadle do pałacu. Murowany, otynkowane, prostokątne, piętrowe, jednotraktowe. Podziały w formie gzymsu i lizen. Dach pulpitowy.⁹⁵

Całość otacza park założony w pierwszej połowie XVIII wieku przez Kazimierza Mieroszewskiego, obecnie pierwotny układ nieczytelny.

Granice ochrony konserwatorskiej obejmują pałac, oficyny i park w ramach ogrodzenia.

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW - ZABYTEKI RUCHOME

GZICHÓW

1. Rzeźba Bachantka, zlokalizowana w parku pałacowym w Gzichowie przy ulicy Świerczewskiego, wpisana do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 13 sierpnia 1968 roku pod numerem 63/68.

Rzeźba pełnoplastyczna, przedstawia postać bachantki, stojącą na niewielkiej czworobocznej podstawie, ustawionej na ozdobnym cokole. Ujęta w kontrapoście z prawą nogą wysuniętą do przodu, z głową zwróconą w prawo. W prawej, opuszczonej dłoni trzyma koszyczek z kwiatami, w lewej wianek. Okryta dekoracyjnie układającymi się szatami, obnażającymi ramiona, piersi i wysuniętą nogę. Z tyłu za prawą nogą, siedząca postać amorka, wychylającego się spod płaszcza Bachantki i unoszącego jego brzeg. Cokół czworoboczny, od dołu i góry z silnie wydatnymi gzymsami sfazowanymi. Cztery ścianki cokołu pokryte ornamentem roślinnym, narożniki zaokrąglone.

2. Rzeźba Bachus zlokalizowana w parku pałacowym w Gzichowie przy ulicy Świerczewskiego, wpisana do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 13 sierpnia 1968 roku pod numerem 63/68.

3. Rzeźba pełnoplastyczna, przedstawia postać Bachusa, stojącego na niewielkiej czworobocznej podstawie, ustawionej na ozdobnym cokole. Ujęty w kontrapoście z lewą nogą wysuniętą, z głową

pochyloną w lewo, o twarzy uśmiechniętej. W prawej dłoni trzyma przed sobą kielich, w lewej wspartej na tłoczni naczynie, na którym napis: Vi. Ungaricum 1718. Postać naga, osłonięta na biodrach przepaską splecioną z liści winnego grona. U prawej nogi, z boku figurka amorka, unoszącego kiść owoców winnego grona. Tłocznia w formie sześcioboku ze ślepymi otworami, z osadzonym od góry wysokim gwintowanym walcem. Cokół czworoboczny, od dołu i góry z silnie wydatnymi gzymsami, stanowiącymi ścianki cokołu pokryte ornamentem roślinnym, narożniki zaokrąglone.

ŚRÓDMIEŚCIE

1. Kolumna zw. Janem II I Sobieskim przy al. Kołłątaja.

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

GRODZIEC

1. Stanowisko archeologiczne – grodzisko wczesnośredniowieczne oraz osada na Górze Dorotka, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach pod numerem 820/68.

BEDZIN

Numer zdjęcia	Obiekt	Ulica	Numer	Data	Uwagi
1.	zamek	Wzgórze Zamkowe		XIV – XIX wiek	
2.	kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy	Wzgórze Zamkowe		XIV, XVIII, XIX wiek	
3.	mury obronne	Zawale		XIV wiek	
4.	kościół cmentarny pod wezwaniem świętego Tomasza	Podzamcze		przełom XVIII i XIX wieku	
5.	dom	Czeladzka	2	połowa XIX wieku	
6.	Dom	Sączewskiego Kołłątaja	1 46	koniec XIX wieku	

GRODZIEC

1.	pałac	Mickiewicza		pierwsza połowa XIX wieku	
2.	kościół pod wezwaniem świętej Doroty	Wzgórze świętej Doroty		XVII wiek	
4.	prezbiterium kościoła pod wezwaniem świętej Katarzyny	Wolności		XIV wiek	
5.	stanowisko archeologiczne – wczesnośredniowieczne oraz osada kultury łużyckiej na górze „Dorotka”				

GZICHÓW

1.	pałac wraz z dwiema oficynami oraz założeniem parkowym	ulica Świerczewskiego		XVIII wiek	
2.	rzeźba Bachantka	ulica Świerczewskiego - park pałacowy		Z początków XVIII wieku	
3.	Rzeźba Bachus	ulica Świerczewskiego		Z początków XVIII	

		- park pałacowy		wieku	
--	--	-----------------	--	-------	--

Wykaz obiektów zabytkowych zakwalifikowanych do ochrony w ramach zapisu w planie zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina

BĘDZIN

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	dom	róg Czeladzkiej i Rybnej		koniec XIX wieku
2.	dom	Czeladzka	5	okres międzywojenny
3.	dom	Czeladzka	7	przełom XIX i XX wieku
4.	dom	Czeladzka	10	połowa XIX wieku
5.	dom	Czeladzka	11	przełom XIX i XX wieku
6.	dom parafialny wraz z bramą	Góra Zamkowa	9	1905 rok
7.	zbiornik wodny	Góra Zamkowa		okres międzywojenny
8.	dom	Jasna	6	przełom XIX i XX wieku
9.	dom	Joselewicza	8/10	okres międzywojenny
10.	dom	Joselewicza	10	okres międzywojenny
11.	dom	Plac Kazimierza	5	przełom XIX i XX wieku
12.	dom	Plac Kazimierza	10	przełom XIX i XX wieku
13.	dom	Plac Kazimierza	11	przełom XIX i XX wieku
14.	dom	Plac Kazimierza	15	przełom XIX i XX wieku
15.	dom	Plac Kazimierza	23	przełom XIX i XX wieku
16.	dom	Plac Kazimierza	24	przełom XIX i XX wieku
17.	dom	Plac Kazimierza	25	przełom XIX i XX wieku
18.	dom	Plac Kazimierza	26.	przełom XIX i XX wieku
19.	dom	Plac Kazimierza	27.	przełom XIX i XX wieku
20.	dom	Plac Kazimierza	28.	przełom XIX i XX wieku
21.	dom	Plac Kazimierza	29.	przełom XIX i XX wieku
22.	dom	Kołatąja Modrzejowska	10. 15.	przełom XIX i XX wieku
23.	dom	Kołatąja	12.	koniec XIX wieku
24.	dom	Kołatąja	14.	koniec XIX wieku
25.	dom	Kołatąja	18.	koniec XIX wieku
26.	dom	Kołatąja	20.	koniec XIX wieku
27.	dom	Kołatąja	22.	przełom XIX i XX wieku
28.	Dom z oficynami	Kołatąja	24.	przełom XIX i XX wieku
29.	dom	Kołatąja	26.	przełom XIX i XX wieku
30.	dom	Kołatąja	28.	koniec XIX wieku
31.	dom	Kołatąja	30.	koniec XIX wieku
32.	dom	Kołatąja	34.	przełom XIX i XX wieku
33.	dom	Kołatąja	36.	przełom XIX i XX wieku
34.	dom	Kołatąja	40.	koniec XIX wieku
35.	dom	Kołatąja	42.	przełom XIX i XX wieku
36.	dom	Kołatąja	48.	początek XX wieku
37.	dom	Kołatąja	55.	koniec XIX wieku
38.	dom	Kołatąja	57.	przełom XIX i XX wieku
39.	dworzec główny			okres międzywojenny
40.	dworzec Będzin stacja			koniec XIX wieku
41.	dom	Kościuszki	2	początek XX wieku
42.	dom	Kościuszki	8	przełom XIX i XX wieku
43.	dom	Kościuszki	14	początek XX wieku
44.	dom	Kościuszki	16	przełom XIX i XX wieku
45.	dom	Kościuszki	18	przełom XIX i XX wieku
46.	dom	Kościuszki	20	początek XX wieku
47.	dom	Kościuszki	26	okres międzywojenny
48.	dom	Kościuszki	64	początek XX wieku

49.	młyn	Kościuszki	70	początek XX wieku
50.	dom	Krasickiego	8	początek XX wieku
51.	dom	Krasickiego	6	okres międzywojenny
52.	dom	Plac 3 Maja	2	przełom XIX i XX wieku
53.	dom	Plac 3 Maja	3	początek XX wieku
54.	dom	Plac 3 Maja	4	początek XX wieku
55.	dom	Plac 3 Maja	5	początek XX wieku
56.	dom	Plac 3 Maja	7	początek XX wieku
57.	dom	Plac 3 Maja	8	początek XX wieku
58.	dom	Plac 3 Maja	9	początek XX wieku
59.	dom	Plac 3 Maja	10	początek XX wieku
60.	dom	Plac 3 Maja	11	początek XX wieku
61.	dom	Plac 3 Maja	12	początek XX wieku
	dom	Reja	4	początek XX wieku
	dom	Kochanowskiego	3	początek XX wieku
62.	dom	Małachowskiego	1	początek XX wieku
63.	dom	Małachowskiego	2	początek XX wieku
64.	dom	Małachowskiego	3	okres międzywojenny
65.	dom	Małachowskiego	4	przełom XIX i XX wieku
66.	dom	Małachowskiego	6	początek XX wieku
67.	dom	Małachowskiego	9	przełom XIX i XX wieku
68.	dom	Małachowskiego	10	początek XX wieku
69.	dom	Małachowskiego	13	okres międzywojenny
70.	dom	Małachowskiego	14	przełom XIX i XX wieku
71.	dom	Małachowskiego	16	początek XX wieku
72.	dom	Małachowskiego	17	okres międzywojenny
73.	dom	Małachowskiego	20	przełom XIX i XX wieku
74.	dom	Małachowskiego	22	początek XX wieku
75.	dom	Małachowskiego	19	przełom XIX i XX wieku
76.	dom	Małachowskiego	28	okres międzywojenny
77.	dom	Małachowskiego	29	początek XX wieku
78.	dom	Małachowskiego	32	okres międzywojenny
79.	dom	Małachowskiego	36	początek XX wieku
80.	dom	Małachowskiego	38	początek XX wieku
81.	dom	Małachowskiego	39	okres międzywojenny
82.	dom	Małachowskiego	40	przełom XIX i XX wieku
83.	dom	Małachowskiego	41	początek XX wieku
84.	dom	Małachowskiego	42	przełom XIX i XX wieku
85.	dom	Małachowskiego	43	okres międzywojenny
86.	dom	Małachowskiego	44	przełom XIX i XX wieku
87.	dom	Małachowskiego	52	początek XX wieku
88.	dom	Małachowskiego	54	1914 rok
89.	dom	Małachowskiego	58	okres międzywojenny
90.	dom	Małachowskiego	45	przełom XIX i XX wieku
91.	dom	Małachowskiego	47	przełom XIX i XX wieku
92.	bank	Małachowskiego		początek XX wieku
93.	dom	Małachowskiego	60	przełom XIX i XX wieku
94.	dom	Małachowskiego	62	okres międzywojenny
95.	dom	Małachowskiego	64	okres międzywojenny
96.	figura	Modrzejowska/Kościuszki		początek XX wieku
97.	dom	Modrzejowska	15	przełom XIX i XX wieku
98.	dom	Modrzejowska	20	przełom XIX i XX wieku
99.	dom	Modrzejowska	22	okres międzywojenny
100.	dom	Modrzejowska	40	przełom XIX i XX wieku
101.	dom	Modrzejowska	42	przełom XIX i XX wieku
102.	dom	Modrzejowska	44	początek XX wieku
103.	dom	Modrzejowska	46	początek XX wieku
104.	dom	Modrzejowska	47	początek XX wieku

105.	dom	Modrzejowska	49	przełom XIX i XX wieku
106.	dom	Modrzejowska	50	początek XX wieku
107.	dom	Modrzejowska	51	początek XX wieku
108.	dom	Modrzejowska	55	początek XX wieku
109.	dom	Modrzejowska	57	początek XX wieku
110.	dom	Modrzejowska	58	okres międzywojenny
111.	dom	Modrzejowska	59	początek XX wieku
112.	dom	Modrzejowska	60	początek XX wieku
113.	dom	Modrzejowska	64	początek XX wieku
114.	dom	Modrzejowska	65	początek XX wieku
115.	dom	Modrzejowska	66	początek XX wieku
116.	dom	Modrzejowska	67	okres międzywojenny
117.	dom	Modrzejowska	68	okres międzywojenny
118.	figura przy OSP	Modrzejowska		początek XX wieku
119.	figura przy OSP	Modrzejowska		XX wiek
120.	dom	Modrzejowska	72	początek XX wieku
121.	straż	Modrzejowska	74	okres międzywojenny
122.	dom	Modrzejowska	75	początek XX wieku
123.	dom	Modrzejowska	80	okres międzywojenny
124.	dom	Modrzejowska	82	przełom XIX i XX wieku
125.	dom	Modrzejowska	84	początek XX wieku
126.	dom	Modrzejowska	87	przełom XIX i XX wieku
127.	dom	Modrzejowska	89	przełom XIX i XX wieku
128.	oficyna	Modrzejowska	89	przełom XIX i XX wieku
129.	dom z oficyną	Modrzejowska	91	przełom XIX i XX wieku
130.	dom	Modrzejowska	93	przełom XIX i XX wieku
131.	dom	Moniuszki	2	okres międzywojenny
132.	dom	Moniuszki	3	przełom XIX i XX wieku
133.	dom	Moniuszki	4	przełom XIX i XX wieku
134.	dom	Moniuszki	Bez numeru między 4-6	przełom XIX i XX wieku
135.	dom	Moniuszki	5	początek XX wieku
136.	dom	Moniuszki	6	przełom XIX i XX wieku
137.	dom	Moniuszki	10	przełom XIX i XX wieku
138.	dom	Piłsudskiego	3	okres międzywojenny
139.	dom	Piłsudskiego	4	okres międzywojenny
140.	dom	Piłsudskiego	6	okres międzywojenny
141.	dom	Piłsudskiego	7	okres międzywojenny
142.	dom	Piłsudskiego	8	okres międzywojenny
143.	dom	Piłsudskiego	10	okres międzywojenny
144.	dom	Piłsudskiego	12/14	okres międzywojenny
145.	dom	Piłsudskiego	13	okres międzywojenny
146.	dom	Piłsudskiego	15/17	okres międzywojenny
147.	dom	Piłsudskiego	19	okres międzywojenny
148.	dom	Piłsudskiego	20	okres międzywojenny
149.	dom	Piłsudskiego	22	okres międzywojenny
150.	dom	Piłsudskiego	24	okres międzywojenny
151.	dom	Plebańska	5	początek XX wieku
152.	dom	Plebańska	11/13	przełom XIX i XX wieku
153.	dom	Podwale	4	okres międzywojenny
154.	dom	Potockiego	1	przełom XIX i XX wieku
155.	dom	Potockiego	2	okres międzywojenny
156.	dom	Potockiego	3	przełom XIX i XX wieku
157.	dom	Potockiego	5	początek XX wieku
158.	dom	Potockiego	7	przełom XIX i XX wieku
159.	dom	Potockiego	9	przełom XIX i XX wieku

160.	Dom	Potockiego	13	przełom XIX i XX wieku
161.	cmentarz katolicki	Podzamcze		XIV wiek
162.	cmentarz żydowski na północ od zamku	Podzamcze		XVIII wiek
163.	dom	Rybna	1	okres międzywojenny
164.	dom	Rybna	8	okres międzywojenny
165.	dom	Rynek Rybny	2	początek XX wieku
166.	dom	Rynek Rybny	5	początek XX wieku
167.	dom	Sączewskiego	4	okres międzywojenny
168.	dom	Sączewskiego	6	początek XX wieku
169.	dom	Sączewskiego	7	początek XX wieku
170.	dom	Sączewskiego	9	początek XX wieku
171.	dom	Sączewskiego	11	początek XX wieku
172.	dom	Sączewskiego	13	początek XX wieku
173.	dom	Sączewskiego	15	początek XX wieku
174.	dom	Sączewskiego	17	początek XX wieku
175.	dom	Sączewskiego	19	początek XX wieku
176.	dom	Sączewskiego	23/25	początek XX wieku
177.	dom	Sączewskiego	21	początek XX wieku
178.	dom	Sączewskiego	27	początek XX wieku
179.	dom	Sączewskiego	29	początek XX wieku
	dom	Podzamcze 29,31,46,61,65		j.w.
180.	I Liceum Ogólnokształcące	Teatralna		okres międzywojenny
181.	dom	Teatralna	17, 4,36	okres międzywojenny
182.	dom	Zawale	24	przełom XIX i XX wieku

GRODZIEC

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	kopalnia Grodziec	Barlickiego		Przełom XIX i XX wieku
2.	wieża ciśnień	Barlickiego		początek XX wieku
3.	osiedle robotnicze	Barlickiego	16	początek XX wieku
4.	osiedle robotnicze	Barlickiego	18	początek XX wieku
5.	osiedle robotnicze	Barlickiego	20	początek XX wieku
6.	osiedle robotnicze	Barlickiego	22	początek XX wieku
7.	osiedle robotnicze	Barlickiego	24,26	początek XX wieku
8.	osiedle robotnicze	Barlickiego	49	początek XX wieku
9.	osiedle robotnicze	Barlickiego	71	początek XX wieku
10.	przedszkole	Barlickiego	75	początek XX wieku
11.	przychodnia ZOZ	Barlickiego	77	początek XX wieku
12.	willa dyrektora cementowni	Chopina	1	Przełom XIX i XX wieku
13.	osiedle robotnicze	Górnicza	1, 2, 4	początek XX wieku
14.	osiedle robotnicze - piwnica	Hutnicza	24	pierwsza połowa XIX wieku
15.	osiedle robotnicze - budynki gospodarcze	Hutnicza	24	połowa XIX wieku
16.	osiedle robotnicze - budynek mieszkalny	Hutnicza	24	połowa XIX wieku
17.	wiadukt	Kempy		początek XX wieku
18.	dom	Kempy	37	początek XX wieku
19.	dom	Kijowska	1	Przełom XIX i XX wieku
20.	osiedle robotnicze	Konopnickiej	1-9, 13-19, 2-30	początek XX wieku
21.	transformator	Konopnickiej		początek XX wieku
22.	transformator	Konopnickiej		początek XX wieku
23.	kapliczka	Limanowskiego	4	połowa XIX wieku

24.	dom	Limanowskiego	4	Przełom XIX i XX wieku
25.	dom	Limanowskiego	6	Przełom XIX i XX wieku
26.	dom	Limanowskiego	57	początek XX wieku
27.	dom	Róży Luksemburg	10	początek XX wieku
28.	dom	Róży Luksemburg	13	Przełom XIX i XX wieku
29.	dom	Mickiewicza	34	początek XX wieku
30.	straż pożarna	Nowotki	28	lata dwudzieste XX wieku
31.	dom	Okrzei	4	początek XX wieku
32.	dom	Okrzei	6	początek XX wieku
33.	dom	Okrzei	11	początek XX wieku
34.	dom	Okrzei	10	początek XX wieku
35.	cmentarz katolicki	Różyckiego		około 1890 roku
36.	dom kultury	Słowackiego	2	lata dwudzieste XX wieku
37.	dom	Słowackiego	5	początek XX wieku
38.	dom	Słowackiego	8	początek XX wieku
39.	stodoła	Węgroda		początek XX wieku
40.	dom	Węgroda	13	Przełom XIX i XX wieku
41.	kapliczka	Wojska Polskiego		początek XX wieku
42.	cementownia	Wojska Polskiego		Przełom XIX i XX wieku
43.	portiernia cementowni	Wojska Polskiego		lata dwudzieste XX wieku
44.	cementownia	Wojska Polskiego		Przełom XIX i XX wieku
45.	hala	Wojska Polskiego		początek XX wieku
46.	cementownia budynek administracyjny	Wojska Polskiego		początek XX wieku
47.	dom	Wojska Polskiego	7	początek XX wieku
48.	hala	Wojska Polskiego		początek XX wieku
49.	transformator	Wojska Polskiego		początek XX wieku
50.	dom	Wojska Polskiego	1	początek XX wieku
51.	garaże	Wojska Polskiego		początek XX wieku
52.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego		początek XX wieku
53.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego		początek XX wieku
54.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego	14	początek XX wieku
55.	osiedle robotnicze komórki	Wojska Polskiego	14	początek XX wieku
56.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego	18	początek XX wieku
57.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego	20	początek XX wieku
58.	osiedle robotnicze	Wojska Polskiego	22	początek XX wieku
59.	dom	Wojska Polskiego	15	początek XX wieku
60.	-figurę NSPJ z 1928 r. w pobliżu kościoła -św. Katarzyny -ogrodzenie św. Katarzyny -dzwonnica przy kościele oraz plebanię przy ul. Wolności wraz z kamiennym ogrodzeniem	Wolności	przy kościele	1949 rok
61.	Krzyż kamienny za ogrodzeniem kościoła św. Doroty	Wolności		początek XX wieku
62.	folwark budynek gospodarczy	Wolności		koniec XIX wieku
63.	folwark budynek gospodarczy	Wolności		koniec XIX wieku

64.	folwark budynek gospodarczy	Wolności		koniec XIX wieku
65.	folwark budynek gospodarczy	Wolności		koniec XIX wieku
67.	dom	Wolności	205	początek XX wieku
68.	folwark - czworak	Wolności	229	koniec XIX wieku
69.	folwark - czworak	Wolności	233	koniec XIX wieku
70.	dom	Wolności	249	przełom XIX i XX wieku
71.	dom	Wolności	256a	początek XX wieku
72.	dom	Wolności	256	początek XX wieku
73.	browar	Wolności	256	początek XX wieku
74.	dom	Wolności	257	początek XX wieku
75.	dom	Wolności	265	początek XX wieku
76.	dom	Wolności	269	lata dwudzieste XX wieku
77.	dom - plebania	Wolności	285	początek XX wieku
78.	dom	Wolności	320	początek XX wieku
79.	dom	Wolności	382	początek XX wieku
80.	dom	Wolności	390	lata dwudzieste XX wieku
81.	dom	Wróblewskiego	1	koniec XIX wieku
82.	dom	ZBOWiD	8	początek XX wieku

GZICHÓW

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	dom	Świerczewskiego	17	połowa XIX wieku
2.	dom	Świerczewskiego	32	druga połowa XIX wieku
3.	krzyż	Świerczewskiego	63	początek XX wieku

KSAWERA/KOSZELEW

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	kościół pod wezwaniem świętej Barbary	Kołatąja		1935 rok
2.	zabudowania dawnej kopalni Paryż – obecnie zabudowania parafialne	Kołatąja		początek XX wieku
3.	figura Święta Barbara	Kołatąja	przed kościółem	XX wiek
4.	krzyż	Kołatąja	przed kościółem	1935 rok
5.	budynek gospodarczy	Kołatąja		początek XX wieku
6.	stacja trafo	Kołatąja		początek XX wieku
7.	dom	Kołatąja	99	lata trzydzieste XX wieku
8.	szkoła	Koszelew	7	początek XX wieku
9.	osiedle robotnicze	Koszelew		początek XX wieku
10.	dom	Koszelew	20	początek XX wieku
11.	krzyż	Marchlewskiego		początek XX wieku
12.	dom	Marchlewskiego	4	lata sześćdziesiąte XX wieku
13.	dom	Perla	14	lata dwudzieste XX wieku
14.	przedszkole	Stalickiego		lata sześćdziesiąte XX wieku
15.	osiedle	Marchlewskiego/ Stalickiego		lata sześćdziesiąte XX wieku
16.	szkoła	Marchlewskiego/ Stalickiego		lata sześćdziesiąte XX wieku

ŁAGISZA

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data	Uwagi
1.	cmentarz katolicki	Energetyczna		około 1924 roku	
2.	krzyż	Dąbrowskiego		XX wiek	
3.	kapliczka	Dąbrowskiego	15	koniec XIX wieku	
4.	dom	Dąbrowskiego	23	koniec XIX wieku	
5.	dom	Dąbrowskiego	35	początek XX wieku	

6.	dom	Dąbrowskiego	37	początek XX wieku	
7.	dom	Dąbrowskiego	39	początek XX wieku	
8.	dom	Dąbrowskiego	85	połowa XIX wieku	
9.	dom	Dąbrowskiego	97	początek XX wieku	
10.	dom	Dąbrowskiego	192	początek XX wieku	
11.	dom	Niepodległości	31	początek XX wieku	
12.	dom	Niepodległości	50	początek XX wieku	
13.	dom	Niepodległości	66	początek XX wieku	
14.	dom	Niepodległości	70	początek XX wieku	
15.	dom	Niepodległości	77	początek XX wieku	
16.	krzyż	Siemońska		XX wiek	
17.	krzyż	Bory		XX wiek	przysiółek Bory
18.	dom	Bory	28	początek XX wieku	przysiółek Bory
19.	dom	Bory	41	początek XX wieku	przysiółek Bory
20.	dom	Bory	55	początek XX wieku	przysiółek Bory
21.	dom	Bory	57	początek XX wieku	przysiółek Bory
22.	dom	Bory	71	początek XX wieku	przysiółek Bory
23.	dom	Jedności	90	początek XX wieku	przysiółek Glinice
24.	dom	Jedności	108	początek XX wieku	przysiółek Glinice
25.	dom	Jedności	131	początek XX wieku	przysiółek Glinice
26.	krzyż	Główna/Niepodległości		XX wiek	przysiółek Glinice
27.	dom	Ogrodowa	2	początek XX wieku	przysiółek Glinice
28.	dom	Ogrodowa	5	początek XX wieku	przysiółek Glinice
29.	kościół	Pokoju		lata dwudzieste XX wieku	przysiółek Glinice
30.	kaplica	Pokoju		druga połowa XX wieku	przysiółek Glinice
31.	krzyż	Pokoju		1933 rok	przysiółek Glinice
32.	dom	Pokoju	24	lata dwudzieste XX wieku	przysiółek Glinice
33.	dom	Pokoju	26	początek XX wieku	przysiółek Glinice
34.	dom	Pokoju	77	początek XX wieku	przysiółek Glinice
35.	dom	Pokoju	79	początek XX wieku	przysiółek Glinice
36.	dom	Niepiekło	27	początek XX wieku	przysiółek Niepiekło
37.	dom	Podłósie	9	początek XX wieku	przysiółek Podłósie
38.	dom	Podłósie	14	początek XX wieku	przysiółek Podłósie
39.	dom	Podłósie	54	początek XX wieku	przysiółek Podłósie
40.	Kaplica słupowa	Rzecznej			
41.	Krzyż	Wolności	107	Z 1933 roku	

MAŁOBĄDZ

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	cmentarz katolicki	Małobądzka		początek XX wieku
2.	willa	Małobądzka	156	przełom XIX i XX wieku
3.	szkoła	Szkolna	1	początek XX wieku

WARPIE

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	kamienica	Brata Alberta	2, 4	lata trzydzieste XX wieku
2.	kamienica	Brata Alberta	13	lata trzydzieste XX wieku
3.	kamienica	Brata Alberta	blok A	lata trzydzieste XX wieku
4.	kamienica	Brata Alberta	blok B	lata trzydzieste XX wieku
5.	kamienica	Kołątąja	54/56	lata trzydzieste XX wieku
6.	Liceum Ogólnokształcące	Kopernika		lata dwudzieste

	im. M. Kopernika			XX wieku
7.	cmentarz katolicki	Krakowska		przełom XIX i XX wieku
8.	kamienica	Krakowska	3	początek XX wieku
9.	szkoła podstawowa	Krakowska	14	lata dwudzieste XX wieku
10.	dom	Krakowska	58	początek XX wieku
11.	osiedle robotnicze	1 maja/ Brata Alberta		początek XX wieku
12.	dom	1 maja	2, 6, 36	początek XX wieku
13.	dom	1 maja	10	lata trzydzieste XX wieku
14.	dom	1 maja	18/20	lata trzydzieste XX wieku
15.	dom	1 maja	28	lata trzydzieste XX wieku
16.	dom	1 maja	29	początek XX wieku
17.	dom	Promyka	9	początek XX wieku
18.	dom	Promyka	15	początek XX wieku
19.	dom	Promyka	17	lata trzydzieste XX wieku
20.	szkoła	Promyka	26	lata dwudzieste XX wieku
21.	dom	Promyka	31	lata dwudzieste XX wieku
22.	dom	Promyka	71	początek XX wieku
23.	kamienice	Sielecka/1 maja	2	lata trzydzieste XX wieku
24.	fabryka	Sielecka	1	początek XX wieku
25.	krzyż	Sielecka		początek XX wieku
26.	dom	Sielecka	11	początek XX wieku
27.	dom	Sielecka	23	początek XX wieku
28.	dom	Sielecka	83	początek XX wieku
29.	dom	Sielecka	85	koniec XIX wieku
30.	szpital	Sienkiewicza		lata dwudzieste XX wieku
31.	dom	Sienkiewicza	17, 21	lata dwudzieste XX wieku
32.	dawne koszary	Sienkiewicza	31, 33	koniec XIX wieku
33.	Huta Będzin	Zagórska		przełom XIX i XX wieku

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

Lokalizacja	a					
Będzin Góra Zamkowa	1	1. gród 2. zamek 3. skarb monet		wczesne średniowiecze XI-XIII wiek średniowiecze druga połowa XIII wieku z lat od 1386 roku		
Będzin Góra Zamkowa	2	1. cmentarzysko 2. osada		wczesne średniowiecze XII wiek – pierwsza połowa XIII wieku kultura łużycka		
Będzin Góra Zamkowa	3	1. znalezisko luźne ślady osady		epoka kamienna		siekierka krzemienne
Będzin Góra Zamkowa	4	1. znalezisko luźne ślady osady	kultura łużycka	V okres epoki brązu Halstatt		
Będzin Góra Zamkowa	5	sakralne Kościół Świętej Trójcy przy ulicy Kościelnej		Średniowiecze		
Będzin Stary Rynek	6	miasto – rynek budynek dawnego ratusza				
Będzin	7	znalezisko luźne		epoka brązu		Tulejowaty przed- Miot z brązu
Będzin	8	znalezisko luźne		Średniowiecze		żelazna ostroga
Będzin	9	znalezisko luźne		epoka kamienna		topór krzemiennoy
Będzin	10	śląd osadnictwa znalezisko luźne		?		dzwonowate naczynie
Będzin	11	śląd osadnictwa znalezisko luźne		epoka kamienna		toperek krzemiennoy
Będzin - Gzichów	12	Punkt osadniczy		epoka kamienna	1 obłupień krzemiennoy	
Będzin - Grodziec	13	nieokreślone		X – XIV wiek	10 skorup	
Będzin - Grodziec	14	1. cmentarzysko szkieletowe 28 grobów	wczesne średniowiec ze	połowa X – XI wiek	ceramika	miecz żelazny, okucia wiader, noże srebrne, kablączki skroniowe
Będzin - Grodziec	15	śląd osadnictwa	wczesne średniowiec ze	X – XIII wiek	3 skorupy	
Będzin - Grodziec	16	1. nieokreślone 2. osada obronna, miejsce kultowe ? 3. nieokreślone	kultura łużycka	Neolit V okres epoki brązu Halstatt średniowiecze	wiór krzemiennoy ceramika ceramika	osoby z brązu, wyroby z kości i żelaza
Będzin - Grodziec	17	1. nieokreślone 2. nieokreślone		wczesne średniowiecze średniowiecze	skorupy skorupy	
Będzin - Grodziec	18	nieokreślone	kultura łużycka		wyroby z brązu	
Będzin - Grodziec	19	ślady osady	wczesne średniowiecze	X – XIII wiek	2 skorupy	
Będzin - Łągisza	20	1. nieokreślone 2. śląd osadnictwa 3. nieokreślone		Pradzieje X – XIII wiek średniowiecze	4 skorupy 1 skorupa 5 skorup	
Będzin – Łągisza kalizacja	21	znalezisko luźne		?		toperek kamienny
Będzin - Łągisza	22	nieokreślone	?	pradzieje	wyroby krzemienne 1 skorupa	
Będzin - Łągisza	23	znalezisko luźne	?	?	siekierka krzemienne	
Będzin - Łągisza	24	znalezisko luźne	grupa kepińska kultury łużyckiej	V okres epoki brązu	toperek kamienny	
Będzin - Łągisza	25	osada	bliżej nieokre- ślony okres pradziejowy	wczesna epoka brązu (?)	8 fragmentów ceramiki	5 odłupków krzemiennoy
Będzin - Łągisza	26	1. cmentarzysko	kultura łużycka	V okres epoki brązu	343 groby ciałopalne i szkieletowe	

		2. ?	?	?	odłupki krzemienne	
Będzin - Niepiekło	27	osada	kultura łużycka	Epoka brązu (?)	2 fragmenty ceramiki	1 rdzeń, 1 uszkodzony drapacz na wiórowcu, 2 fragmenty wiórów (w tym retuszowany)
Będzin - Niepiekło	28	punkt osadniczy	?	?	fragmenty narzędzi i odłupki krzemienne	

OBIEKTY O REGIONALNYCH WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenie miasta Będzina wyznacza się także obiekty o wartościach kulturowych reprezentujące walory regionalne. Odnośnie tych obiektów opiniowanie zmian modernizacyjnych i remontowych pozostawia się w gestii administracji (lokalnej, jeżeli obiekty te znajdują się poza strefami ochrony konserwatorskiej).

Przy opiniowaniu tych obiektów na szczeblu administracji lokalnej należy uwzględnić następujące zalecenia:

-obiekty drewniane

o powinny podlegać konserwacji - kształt, forma i wystrój architektoniczny obiektów nie powinien ulec zmianie (zwłaszcza stolarka)

o należy dążyć do zachowania jak największej ilości obiektów drewnianych, murowano-drewnianych oraz budynków gospodarczych

-obiekty murowane

o zaleca się zachowanie istniejących spadków dachów (dopuszcza się doświetlenia poddaszy w formie facjat i okien połaciowych), kształtu i podziału stolarki okiennej i drzwiowej, wystroju architektonicznego obiektów oraz stosowanie tradycyjnych materiałów (kamień, drewno, dachówki)

o w wyższych obiektach dopuszcza się zmiany parterów i przystosowanie ich na potrzeby handlowo-usługowe. Projektowane witryny powinny zachowywać podziały i osie pozostałej stolarki w obiekcie (chyba, że materiały źródłowe dokumentują inny wygląd parteru, a przebudowa dąży do powrotu do stanu pierwotnego).

W trakcie przebudów, remontów i modernizacji należy dążyć do maksymalnego utrzymania wartościowych cech regionalnych (urbanistycznych i architektonicznych).

**WYKAZ OBIEKTÓW O REGIONALNYCH WARTOŚCIACH KULTUROWYCH
ZAKWALIFIKOWANYCH DO OCHRONY
W RAMACH ZAPISU W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA BĘDZINA**

BĘDZIN

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	dom	Czeladzka	3	okres międzywojenny
2.	dom	Czeladzka	13	przełom XIX i XX wieku
3.	dom	Czeladzka	15	przełom XIX i XX wieku
4.	dom	Góra Zamkowa	5	przełom XIX i XX wieku
5.	dom	Góra Zamkowa	6	początek XX wieku
6.	dom	Góra Zamkowa	10	przełom XIX i XX wieku
7.	dom	Jasna	3	przełom XIX i XX wieku
8.	dawna rzeźnia	Jasna		przełom XIX i XX wieku
9.	dom	Plac Kazimierza	13	okres międzywojenny
10.	dom	Plac Kazimierza	17	przełom XIX i XX wieku
11.	dom	Kościuszki	4	okres międzywojenny
12.	dom	Kościuszki	10	początek XX wieku
13.	dom	Kościuszki	12	początek XX wieku
14.	dom	Kościuszki	52	początek XX wieku
15.	dom	Kościuszki	76-78	początek XX wieku
16.	dom	Kościuszki	82	okres międzywojenny
17.	dom	Kościuszki	100	początek XX wieku
18.	dom	Małachowskiego	8	przełom XIX i XX wieku
19.	dom	Małachowskiego	12	przełom XIX i XX wieku
20.	dom	Modrzejowska	54	początek XX wieku
21.	dom	Piłsudskiego	9	okres międzywojenny
22.	dom	Piłsudskiego	25	okres międzywojenny
23.	dom	Piłsudskiego	26	okres międzywojenny
24.	dom	Plebańska	10	okres międzywojenny
25.	dom	Plebańska	6	początek XX wieku
26.	kapliczka	Podzamcze		1976 rok
27.	dom	Rybna	4	okres międzywojenny
28.	dom	Rybna	5	okres międzywojenny
		Zawale	15	
29.	oficyna	Rybna	5	okres międzywojenny
30.	dom	Rybna	10	okres międzywojenny
31.	dom	Rybna	20	okres międzywojenny
32.	dom	Teatralna	2/4	okres międzywojenny
33.	dom	Zawale/Joselewicza	2	okres międzywojenny
34.	dom	Zawale	15	okres międzywojenny
35.	dom	Zawale	21	okres międzywojenny
36.	dom	Zawale	22	początek XX wieku

GRODZIEC

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	pomnik Niezanego Żołnierza	Barlickiego		druga połowa XX wieku
2.	dom	Barlickiego	9	początek XX wieku
3.	dom	Barlickiego	15	początek XX wieku
4.	osiedle robotnicze	Barlickiego	33	początek XX wieku
5.	budynek gospodarczy	Barlickiego	77	początek XX wieku
6.		Kijowska	3	początek XX wieku
7.	dom	Limanowskiego	13	początek XX wieku
8.	dom	Limanowskiego	15	początek XX wieku

9.	dom	Limanowskiego	28	początek XX wieku
10.	dom	Limanowskiego	47,55	początek XX wieku
11.	dom	Limanowskiego	62-63	początek XX wieku
12.	dom	Róży Luksemburg	30	początek XX wieku
13.	dom	Mickiewicza	21	początek XX wieku
14.	dom	Mickiewicza	36	początek XX wieku
15.	dom	Nowotki	26	przełom XIX i XX wieku
16.	dom	Okrzei	3	początek XX wieku
17.	dom	Okrzei	8	początek XX wieku
18.	dom	Okrzei	18	początek XX wieku
19.	dom	Słowackiego	30	początek XX wieku
20.	dom	Słowackiego	42	lata trzydzieste XX wieku
21.	dom	Węgroda	2	przełom XIX i XX wieku
22.	dom	Węgroda	5	początek XX wieku
23.	dom	Węgroda	17	początek XX wieku
24.	dom	Wojska Polskiego	9	początek XX wieku
25.	dom	Wolności	203	początek XX wieku
26.	dom	Wolności	250	początek XX wieku
27.	dom	Wolności	253	początek XX wieku
28.	dom	Wolności	265	początek XX wieku
29.	dom	Wolności	269	lata dwudzieste XX wieku
30.	dom	Wolności	300	początek XX wieku
31.	dom	Wolności	328	przełom XIX i XX wieku
32.	dom	Wolności	336	początek XX wieku
33.	dom	Wolności	271	początek XX wieku
34.	dom	Wolności	394	początek XX wieku

GZICHÓW

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	osiedle domków jednorodzinnych	Świerczewskiego, Findera, Partyzantów		lata 50-te XX wieku
2.	dom	Świerczewskiego	28/30	XIX/XX wiek
3.	osiedle domków wielorodzinnych	Findera, Fornalskiej, Partyzantów		lata 50-te XX wieku
4.	krzyż	Świerczewskiego	63	początek XX wieku

KSAWERA/KOSZELEW

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	dom	Cynkowa	2	początek XX wieku
2.	dom	Cynkowa	4	początek XX wieku
3.	dom	Cynkowa	5	początek XX wieku
4.	dom	Cynkowa	8	początek XX wieku
5.	dom	Cynkowa	13	początek XX wieku
6.	dom	Filtrowa	8	początek XX wieku
7.	dom	15 Grudnia	2	początek XX wieku
8.	dom	Marchlewskiego	10	początek XX wieku
9.	dom przy stadionie	Marchlewskiego		lata sześćdziesiąte XX wieku
10.	dom	Siemońska	3	początek XX wieku
11.	budynek gospodarczy	Siemońska	3	początek XX wieku

ŁAGISZA /BORY, GLIWICE, NIEPIEKŁO, PODŁOSIE/

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data	Uwagi
1.	dom	Dąbrowskiego	25	początek XX wieku	
2.	dom	Dąbrowskiego	27	początek XX wieku	
3.	dom	Dąbrowskiego	57	początek XX wieku	
4.	dom	Dąbrowskiego	83	początek XX wieku	
5.	dom	Dąbrowskiego	107	początek XX wieku	
6.	dom	Dąbrowskiego	161	początek XX wieku	
7.	dom	Dąbrowskiego	176	początek XX wieku	
8.	dom	Bory	65	początek XX wieku	przysiółek Bory
9.	dom	Ogrodowa	6	początek XX wieku	przysiółek Glinice
10.	dom	Pokoju	28	początek XX wieku	przysiółek Glinice
11.	dom	Pokoju	35	początek XX wieku	przysiółek Glinice
12.	dom	Pokoju	37	początek XX wieku	przysiółek Glinice
13.	dom	Pokoju	41	początek XX wieku	przysiółek Glinice
14.	dom	Pokoju	47	początek XX wieku	przysiółek Glinice
15.	dom	Pokoju	49	początek XX wieku	przysiółek Glinice
16.	Pomnik poległych w walce o wyzwolenie	Pokoju		XX wiek	przysiółek Glinice
17.	dom	Pokoju	61	początek XX wieku	przysiółek Glinice
18.	dom	Pokoju	93	początek XX wieku	przysiółek Glinice
19.	dom	Podłósie	11	początek XX wieku	przysiółek Podłósie

MAŁOBĄDZ

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	dom – Zakłady Elektryczne	Małobądzka	60	początek XX wieku
2.	dom	Małobądzka	92	początek XX wieku
3.	dom	Małobądzka	96	początek XX wieku
4.	dom	Małobądzka	142	początek XX wieku
5.	dom	Małobądzka	146	początek XX wieku
6.	dom	Małobądzka	154	początek XX wieku
7.	dom	Małobądzka	168	początek XX wieku
8.	dom	Małobądzka	172	początek XX wieku
9.	dom	Małobądzka	101	1914 rok
10.	krzyż	Wspólna		XX wiek
11.	dom	Wyspiańskiego	4	początek XX wieku
12.	dom	Wyspiańskiego	6	początek XX wieku

WARPIE

Lp.	Obiekt	Ulica	Numer	Data
1.	willa	Brata Alberta	4,30	lata trzydzieste XX wieku
2.	willa	Brata Alberta	32	lata trzydzieste XX wieku
3.	willa	Brata Alberta	38	lata trzydzieste XX wieku
4.	ciąg domów	Brata Alberta	52/54	początek XX wieku
5.	dom	Brata Alberta	55	początek XX wieku
6.	dom	Brata Alberta	67	początek XX wieku
7.	dom	Kołątaja	58	początek XX wieku
8.	ciąg domów	Kopernika	5/7	lata trzydzieste XX wieku
9.	dom	Krakowska	8	lata trzydzieste XX wieku
10.	dom	Krakowska	16	lata dwudzieste XX wieku
11.	dom	Krakowska	32	lata dwudzieste XX wieku
12.	dom	Krakowska	47	początek XX wieku
13.	dom	Krakowska	60	lata dwudzieste XX wieku

14.	dom	Krakowska	62	lata dwudzieste XX wieku
15.	dom	Krakowska	72	początek XX wieku
16.	dom	1 maja / Promyka	2	początek XX wieku
17.	dom	1 maja	25	początek XX wieku
18.	dom	1 maja	24	lata dwudzieste XX wieku
19.	dom	1 maja	34	początek XX wieku
20.	dom	1 maja	36,37	początek XX wieku
21.	dom	1 maja	38	początek XX wieku
22.	dom	1 maja	40	początek XX wieku
23.	dom	1 maja	52	początek XX wieku
24.	dom	1 maja	58	początek XX wieku
25.	dom	Podsiadły	11	lata dwudzieste XX wieku
26.	dom	Podsiadły	14/16	początek XX wieku
27.	dom	Podsiadły	55	początek XX wieku
28.	dom	Promyka	11	początek XX wieku
29.	dom	Promyka	28	lata dwudzieste XX wieku
30.	dom	Sielecka	25	początek XX wieku
31.	dom	Sielecka	37	początek XX wieku
32.	ciąg kamienic	Sielecka	41/43/45	początek XX wieku
33.	dom	Sienkiewicza	33,31	lata pięćdziesiąte XX wieku
34.	ciąg kamienic	Sienkiewicza	17	początek XX wieku
35.	dom	Wilcza	5	początek XX wieku
36.	dom	Zagórska	4	początek XX wieku
37.	dom	Zagórska	14	początek XX wieku
38.	dom	Zagórska	17	początek XX wieku
39.	dom	Zagórska	24	początek XX wieku
40.	dom	Zagórska	49	początek XX wieku
41.	dom	Zagórska	53	początek XX wieku
42.	dom	Zagórska	55	początek XX wieku
43.	dom	Zagórska	63	początek XX wieku
44.	dom	Zagórska	65	początek XX wieku

Wnioski konserwatorskie i wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej /bez zmian w stosunku do obowiązującego studium/

mgr Magdalena Łabuz

Projektant Studium BIURO ROZWOJU MIASTA „KATOWICE” uchwalonego 13 grudnia 1999 roku

współpraca w zakresie zmiany Studium /zmiana nr 1 i 2 / Anna Kłoszewska -Wanik:

arch. Bożena Konieczny –Urbanista Miejski